

Za Slovence ne en, ampak več Renzijev

SANDOR TENCE

Zmagoslavje Mattea Renzija na primarnih volitvah bo prineslo zelo velike novosti v Demokratski stranki in v italijanski politiki na sploh. Kakšna bo razsežnost teh sprememb, bomo videli v prihodnjih tednih in mesecih, gotovo pa nič ne bo več tako, kot je bilo.

Če ne drugo bo Renzi, vsaj tako je upati, na nek način presege samomorilske težnje, ki so doma v levi sredini, da ne govorimo na levi. Političnih samomorov je bilo od leta 1992, ko naj bi izumrla t.z. prva republika, kar nekaj. Najbolj ugledna žrtev takšne slepe politike je bil Romano Prodi, ki je dvakrat volilno premagal Silvia Berlusconi. Obakrat je moral odstopiti zaradi zdrh ter zarot v levsredinskem zavezništvu, letos pa so ga parlamentarci DS ponižali s tem, da so sabotirali njegovo kandidaturo za predsednika republike. Kljub vsemu je Prodi glasoval na nedeljskih primarnih volitvah, vsaka čast.

Renzi je močno prevladal tudi med Slovenci. To ni presenečenje, saj si tudi levsredinsko usmerjeni Slovenci, podobno kot pripadniki večinskega naroda, želijo novosti in prevetritve. Preseneča bolj dejstvo, da je Renzi doživel tako nizko podporo med vodilnim slovenskim kadrom DS, ki očitno ni ravno v velikem sozvočju s hotenji in pričakovanji volivcev leve sredine. To vprašanje ni od muh, saj za deva odnose med izvoljenimi in volivci, ki so bistvenega pomena za pravilno delovanje demokratičnega sistema.

Pred nekaj meseci sem se v nekem uvodniku že spraševal, kdo bo slovenski Renzi, človek, ki bo imel energijo, sposobnost in moč, da bo z radikalnimi potezami predramil to našo vse bolj zastarelo in okostenelo manjšinsko politiko, ki sloni na navzkrižnih vetih. Odgovor je, da takšnega človeka (še) ni na obzorju. In vendarle imamo nič koliko signalov, da se politične razmere v manjšini slabšajo namesto, da bi se izboljšale.

Zadnji dokaz je nedavna klavrna seja zbor slovenskih izvoljenih predstavnikov, ki so izvolili tri člane deželne posvetovalne komisije za Slovence. Ne samo, da se je zasedanja udeležila manj kot polovica povabljenih, tisti, ki so prišli, niso bili ravno zadovoljni z načinom, kako so se stranke dogovarjale in dogovorile o kandidatih za komisijo. Občinski in pokrajinski svetniki so bili dejansko nezadovoljni z izbirami strank, katerim pripadajo.

JUŽNA AFRIKA - Slovo od preminulega borca za človekove pravice

Svetovni voditelji so se poklonili Mandeli

Barack Obama »nenačrtovano« stisnil roko Raulu Castru

TRST - Sinoči v hotelu Savoia Excelsior Palace

Prvo srečanje v okviru projekta o inkubatorju za mlade podjetnike

TRST - Ob prisotnosti ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu Tine Komel (na posnetku) je sinoči v hotelu Savoia Excelsior Palace v Trstu potekalo prvo srečanje v okviru projekta Inkubator za mlade slovenske podjetnike v Italiji, ki ga vodi Slovensko deželno gospodarsko združenje s ciljem pripraviti mlade na podjetništvo ter jim vlti samozavest. Kakih trideset mladih, ki se bodo udeležili srečanj, bo sodelovalo tudi na natečaju za oblikovanje poslovnega na-

črta.

Mladim udeležencem so spregovorili direktor podjetja Mipot Tomaž Petaros, solastnik podjetja Primo Aroma Fabrizio Polojaz in gostinec Joško Sirk, ki so predstavili svoje zgodbe o uspehu ter med drugim poudarili, da je za uspešno podjetništvo potrebno trdo delo, dalje pripravljenost na žrtvovanje, vizija, pripravljenost sprejeti izzive in tveganje, pa tudi spoštovanje proizvoda, sodelavca in kupca.

Na 4. strani

JOHANNESBURG - Več deset tisoč Južnoafričanov in skoraj 100 sedanjih in bivših svetovnih voditeljev se je na spominski slovesnosti v Johannesburgu včeraj poklonilo preminulemu borcu za človekove pravice Nelsonu Mandeli. S številnimi nagovori so se zbrani poslovili od ikone, čigar življenjska zgodba zbuja spoštovanje po vsem svetu.

Med govorniki je bil predsednik ZDA Obama, ki se je med sprehodom do govorniškega odra rokoval in pozdravljal s kolegi in kolegicami. Tako je stisnil roko kubanskemu predsedniku Raulu Castru. S to gesto je mimogrede ustvaril zgodovinski dogodek. Predsednika Kube in ZDA sta se nazadnje in prvič rokovala leta 2000 na ZN, ko je Bill Clinton stisnil roko Raulovemu bratu Fidelu Castru. Podobno kot takrat Clinton pa je tudi Obama včeraj pojasnil, da rokovanje ni bilo načrtovano.

Na 11. strani

LEPA NOVICA Z vlakom spet z Opčin do Ljubljane

LJUBLJANA - Slovenske železnice so dosegle, da bo od nedelje 15. decembra, ko stopi v veljavo zimski urnik, dvakrat na dan vlak iz Ljubljane vozil do Opčin. Ob tem opozarjajo, da še vedno potekajo pogajanja za vzpostavitev povezave med Ljubljano in Benetkami, ki je bila ukinjena pred nekaj leti. Zatem ni bilo več nobenih železniških potniških povezav med državama.

Na 3. strani

ITALIJA - Demonstracije tudi v FJK

Protest »Forconov« se širi po vsej državi

RIM, TRST - »Če bo parlament danes potrdil zaupnico vladi Enrica Lette, potem bomo zanteli pekel.« Tako so povedali nekateri voditelji protestnega gibanja Človeška veriga okrog parlamenta oz. Koordinacijski odbor 9. november, ki je sicer bolj znano pod imenom »Forconi« (»vile«) in ki je tudi včeraj povzročilo več prometnih zastojev po Italiji, pa tudi izgrediv po mestih in napadov na podjetja, ki se mu nočejo pridružiti. Protesti so včeraj bili tudi v Trstu, Gorici in v Tržiču.

Na 8. 11. in 12. strani

Gospodarski položaj v FJK se izboljšuje

Na 2. strani

Tržaški vinjeni vozniki so si znižali trigliceride

Na 4. strani

Trst: 53 milijonov čaka na boljše čase

Na 5. strani

Krožna pešpot na Vejni

Na 5. strani

V goriški občini popisujejo drevesa

Na 13. strani

ZGONIK - Na avtocestnem priključku

Zgorel tovornjak, vozila ujeta v koloni

DOBERDOB - Tujerodne rastlinske vrste

Invazivke ogrožajo jezero in sploh ves Kras

ŠPETER - Slovensko multimedialno okno

Predsednik Napolitano pokrovitelj sobotnega odprtja

ŠPETER - Slovesno odprtje slovenskega multimedijskega okna v soboto ob 11. uri v Špetru bo potekalo pod pokroviteljstvom predsednika Republike Italije Giorgio Napolitano. Razveseljiva vest iz Rima, da je predsednik Napolitano prireditvi dodelil svoje pokroviteljstvo, je na naslov predsednice Inštituta za slovensko kulturo Brune Dorbolò prišla včeraj. Kot smo že poročali, se bosta odprtja med drugimi udeležila tudi podtajnik italijanske vlade Filippo Bubbico in svetovalec slovenskega predsednika Boruta Pahorja Boštjan Žekš.

Slovensko multimedialno okno (SMO) je poseben, sodoben in inovativen tematski ter pokrajinski muzej, ki je nastal v Špetru v okviru strateškega projekta JezikLingua. »Sestavlja« ga osem multimedijskih in interaktivnih inštalacij, s pomočjo katerih bodo lahko obiskovalci spoznali kulturno krajino od Julijskih Alp do morja, od Mangarta do Tržaškega zaliva. Atlas, Kulturne krajine, Govoreča knjižnica, Ilustrirana zgodovina, Glasbena krajina, Spomini iz besed, Arhiv zvo-

Giorgio Napolitano

ANSA

kov in Zvočne razglednice so »postaje« tega multimedijskega okna, ki je financirano v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013, prispevek za ureditev prostorov, v katerem je muzej dobil svojo dokončno obliko, pa je zagotovil Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

SMO bodo slovesno odprli v soboto dopoldne

NM

Omerzel ne misli odstopiti

LJUBLJANA - Interpelacija se po finančnem ministru Urošu Čuferju in notranjem ministru Gregorju Virantu zdaj obeta še ministru za infrastrukturo in prostor Samu Omerzelu. V SDS in NSi jo nameravajo vložiti danes, če se Omerzel ne bo odločil za odstop ali če odločitve o tem ne bo sprejela premierka Alenka Bratušek. Omerzel pravi, da se interpelacije ne boji in tudi ne misli odstopiti. Kot je medijem pojasnil vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko, so se za interpelacijo med drugim odločili zaradi očitkov o poslovanju Omerzelove družbe Lastinski z državo.

Hladnik novi direktor Primorskih novic

KOPER - Upravno vodenje časopisa Primorske novice je prevzel 28-letni Rok Hladnik, ki je bil doslej zaposlen v Splošni plovbi. Nadzornike je Hladnik, ki je na direktorskem mestu zamenjal Leona Horvatiča, prepričal, ker je mlad in poln volje, je dejala predsednica nadzornega sveta Ksenija Mahnič. Hladnik je doma iz Kopra, po izobrazbi je diplomirani ekonomist, doslej pa je bil višji strokovni sodelavec v finančni in računovodski službi Splošne plovbe, ki je večinska lastnica Primorskih novic. Za Primorske novice je novi direktor dejal, da ima družba prihodnost v svojih rokah. Na vprašanje, ali bodo potrebna odpuščanja, pa je odgovoril, da je to zadnji ukrep in da bodo prej poiskali vse rezerve.

MOSKVA - Bratuškova nadaljuje gospodarsko »ofenzivo« Slovenije

Iz Rusije z optimizmom

MOSKVA - Politični odnosi med Slovenijo in Rusijo so dosegli zelo visoko raven, gospodarsko sodelovanje pa je dobro, a bi lahko bilo še boljše, sta se včeraj v Gorkem strinjala premierja obeh držav Alenka Bratušek in Dmitrij Medvedjev. Projekt Južni tok bo po njunem mnenju izpeljan kljub zapletom. Kot uspešna je bila ocenjena tudi investicijska konferenca.

Kljub vse krepkšemu gospodarskemu sodelovanju je Medvedjev med naglami za prihodnost izpostavil tudi povečanje obsega investicij, saj da še ni dosegel najvišje ravni, tako da naj bi bilo še veliko rezerv za nadaljevanje. Med možnostmi za krepitev je izpostavil turizem, informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT) in farmacijo. Da je dialog v zadnjih letih dosegel zelo visoko raven, se je strinjala tudi Bratuškova. Delila je tudi mnenje, da je gospodarsko sodelovanje dobro, a da bi bilo lahko v določenih dejavnostih še boljše.

Glede na to, da je več slovenskih investicij v Rusiji kot v Sloveniji, je po njenih besedah še veliko prostora za vlaganja z ruske strani. Rusi bi lahko med drugim investirali tudi v lesno-predelovalno industrijo, je menila. Pristavila je, da je vesela dobrega odziva na jutranji rusko-slovenski investicijski konferenci.

Predsednika vlad sta spregovorila tudi o projektu Južni tok, v zvezi s katerim verjameta v srečen epilog. Minuli teden je namreč odjeknila novica, da projekt, katerega nosilec je ruski energetski velikan Gazprom, ni skladen z evropsko zakonodajo oz. tretjim energetskega svežnjem in da bi morala šestica držav EU, med njimi tudi Slovenija, dvostranske sporazume o izgradnji plinovoda oblikovati na novo. Medvedjev je poudaril, da je tretji energetski sveženj z ruskega stališča nacionalna zakonodaja EU, medtem ko sporazumi s šestico držav predstavljajo akte mednarodnega prava. Mednarodno pravo pa ima prednost pred nacionalno zakonodajo, je dejal. V zvezi s tretjim energetskega svežnjem je menil tudi, da ne služi nacionalnemu in gospodarskemu razvoju držav članic EU, rezultat tega pa da je zaostrovanje odnosov znotraj unije ter med EU in Rusijo. Rusija sicer po besedah Med-

Slovenska premierka se je v Gorkem srečala tudi z ruskim kolegom Dmitrijem Medvedjevom

ANSA

vedjeva ne želi zaostrovanja položaja, včeraj pa sta se z Bratuškovo pogovarjala o različnih možnostih za hkratno upoštevanje interesov EU in napredovanje projek-

ta. Zdaj je sicer žogica na strani Bruslja, je sklenil predsednik ruske vlade.

Bratuškova je na drugi strani izpostavila, da je Južni tok za Slovenijo stra-

teško pomemben projekt, saj je vreden milijardo evrov. »Seveda pa Slovenija kot članica EU spoštuje zakonodajo, ki velja znotraj EU,« je spomnila in dodala, da to velja za vse članice EU. Probleme, ki se kažejo, se bo po njenih besedah reševalo po dveh poteh - na ravni držav članic EU in na ravni Bruselj - Moskva.

Obisk Bratuškove v Moskvi je potekal tudi v znamenju rusko-slovenske investicijske konference. Predsednica je okoli 60 gospodarstvenikom, večinoma iz Rusije, položila na srce, »da Slovenija ni samo čudovita država, ampak tudi država velikih priložnosti«.

Slovenska stran je bila ob koncu uradnega dela z obiskom v Rusiji, v okviru katerega je bilo sklenjenih tudi pet sporazumov o sodelovanju, zelo zadovoljna. (STA)

GOSPODARSKA KRIZA - Poročilo zveze trgovinskih zbornic FJK za tretje četrtletje

Položaj je v nekaterih sektorjih še vedno kritičen, marsikje pa so vidni tudi prvi znaki ponovnega zagona

PORDENON - Deželna zveza trgovinskih zbornic Furlanije-Juljske krajine v svojem včeraj objavljenem poročilu o položaju v gospodarstvu v tretjem trimesečju poudarja postopno rast zaupanja podjetnikov v boljše čase. Zelo živahen je vinarski sektor, znaki ponovnega zagona se kažejo strojnih podjetjih, čeprav je v nekaj sektorjih položaj še vedno precej kritičen. To velja še posebej za trgovino in gradbeništvo, vendar se tudi tu negativni trend upočasnjuje. Poročilo je predstavil predsednik deželne zveze Giovanni Da Pozzo.

Iz poročila izhaja, da je v nekaterih sektorjih že prišlo do pozitivnih sprememb. Tako v industrijskih podjetjih beležijo 0,6 odstotno rast proizvodnje in 2,6 odstotno rast prihodkov, pri čemer je ta rast na tujih trgih še višja, in sicer 5,2-odstotna. Na zaposlitveni ravni je položaj v majhnih indu-

V Pordenonu so včeraj predstavili poročilo zveze trgovinskih zbornic FJK

strijskih podjetjih še zaskrbljujoč, vendar pa v celotnem sektorju beležijo 0,4 odstotno rast zaposlovanja. Najboljši je položaj v strojni industriji, nekoliko slabši v lesno-pohištvni proizvodnji. Med

podjetniki narašča stopnja zaupanja in v zadnjem letošnjem četrtletju pričakujejo še boljše rezultate. Manj negativni kot v prejšnjih poročilih so podatki o prodaji v trgovini. Prodaja sicer še ved-

no upada (0,5%), vendar manj kot v prejšnjih trimesečjih. Podobno je v gradbeništvo, kjer se je število zaposlenih v tretjem trimesečju zmanjšalo za 4,6%. Toda to je manj kot v zadnjem letu, ko so v posameznih četrtletjih zabeležili 8,3, 6,6, 4,8, in 5,9 odstotni padec. Precej manjši kot prej je tudi padec pri prometu. V primerjavi s prejšnjim trimesečjem se je promet zmanjšal za 1,9 odstotka, kar pa je precej manj kot 9,1, 13,4, 17,5 in 12,1 odstotka, kolikor so znašali padci prometa v štirih prejšnjih četrtletjih.

Najboljši je položaj na področju vinarstva in to tako za vinarje, ki izvažajo, kot za tiste, ki prodajajo samo na domačem trgu, čeprav je za zadnje zaslužek manjši. Najslabši so podatki za prenočitvene dejavnosti, kjer so v zadnjem trimesečju zabeležili 7,3 odstotke manj zaposlenih kot četrtletje prej, vendar gre za pričakovan sezonski podatek.

PROMETNE ZVEZE - Hvalevredna pobuda Slovenskih železnic

Od nedelje končno znova vlak od Ljubljane do Opčin

LJUBLJANA - V nedeljo, 15. decembra začne tudi v Sloveniji veljati nov železniški vozni red v notranjem in mednarodnem potniškem prometu, ki prinaša tudi nove zveze z Italijo, Madžarsko, Hrvaško, Nizozemsko in Rusijo. Slovenske železnice so končno dosegle, da bo dvakrat na dan vlak iz Ljubljane vozil do Opčin. Še vedno pa potekajo pogajanja med italijanskimi in slovenskimi železnicami za ponovno vzpostavitev zveze Ljubljana-Benetke.

Na Slovenskih železnicah bodo z novim vozni redom ponujali neposredne zveze z večjimi evropskimi mesti, kot so Zagreb (z zvezo do Splita), Beograd (z zvezami do Skopja, Sofije in Carigrada), Dunaj (z zvezami do poljskih in čeških mest), Gradec, Beljak (z zvezami za Benetke in Rim), Salzburg (z zvezo do Prage), Innsbruck, München (z zvezami do številnih drugih nemških mest, do Pariza, Bruslja, Amsterdama, Kopenhagna), Zürich (z zvezami do Ženeve in Lyona) in Frankfurt.

Po dolgotrajnih pogajanjih so Slovenske železnice dosegle tudi dodatno dnevno zvezo na relaciji Ljubljana-Zagreb-Ljubljana. Tako bo zadnji vlak za Zagreb, preko Dobove, iz Ljubljane odpeljal ob 20.45, prvi jutranji vlak iz Zagreba pa bo v Ljubljano pripeljal ob 7.15. Novost so tudi zveze iz Ljubljane do Pulja (Pule) skozi celo leto. Zunaj širše turistične sezone bo mogoča zveza med lokalnimi vlaki Divača-Buzet/Buzet-Pulj in obratno. V širši poletni sezoni pa bo vozil sezonski kopalni vlak iz Ljubljane do Pulja in nazaj.

Na Madžarsko bo ponovno bo začel vsak dan voziti mednarodni vlak Citadela na relaciji Maribor-Budimpešta-Maribor. V Rusijo bo v poletni sezoni, med 27. junijem in 29. avgustom 2014, bo vozil direktni spalnik iz Kopra skozi Ljubljano, Celje in Maribor do Moskve in v obratni smeri. Proti Moskvi bo vlak vozil ob torkih in petkih, iz Moskve proti Sloveniji pa ob sredo in sobotah.

Tiri na openski železniški postaji ne bodo več tako samevali: od nedelje bo spet vozil potniški vlak za Ljubljano

ARHIV

Vlak 1896 Ljubljana – Opčine

Ljubljana (8.10) – Brezovica (8.20) – Borovnica (8.32) – Logatec (8.55) – Postojna (9.19) – Divača (9.54) – Sežana (10.05) – Opčine (10.15) (Ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih dela prostih dneh v Sloveniji).

Vlak 1897 Opčine – Divača - Ljubljana

Opčine (10.29) – Sežana (10.40) – Divača (10.50), nato z vlakom na relaciji Koper-Ljubljana. (Ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih-dela prostih dneh v Sloveniji).

Vlak 1898 Ljubljana – Opčine

Ljubljana (14.33) – Logatec (15.18) – Postojna (15.41) – Divača (16.17) – Sežana (16.27) – Opčine (16.37) (Vozi vsak dan)

Vlak 1899 Opčine – Divača – Ljubljana

Opčine (17.24) – Sežana (17.35) – Divača (17.45) – Postojna (18.21) – Logatec (18.45) – Borovnica (19.07) – Ljubljana (19.29) (Vozi vsak dan).

VLAKI V FJK Trst-Benetke: po novem manj vmesnih postaj

TRST - V nedeljo, 15. decembra bo tudi v Furlaniji-Juljski krajini stopil v veljavo zimski urnik vlakov. Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so zadovoljne, da je deželna uprava za leto 2014 namenila več finančnih sredstev lokalnemu železniškemu prevozu, več denarja iz deželnih blagajb bo šlo tudi za železniške povezave iz Vidma in Trsta za Milan oziroma Rim.

Nekoliko manj zadovoljni pa so sindikati z dejstvom, da so z zimskim urnikom odpadle nekatere vmesne postaje na krajevnih progah Trst-Benetke in Trst-Gorica-Videm. Jutranji hitri vlak na relaciji Trst-Milan bo vozil do Mester brez vmesnih postaj (sedaj ustavlja v Trziču in Červinjanu), kar velja tudi za jutranji vlak Trst-Rim. Brez vmesnih postaj med Mestrami in Trstom bosta vozila tudi »vzporedna« hitra vlaka.

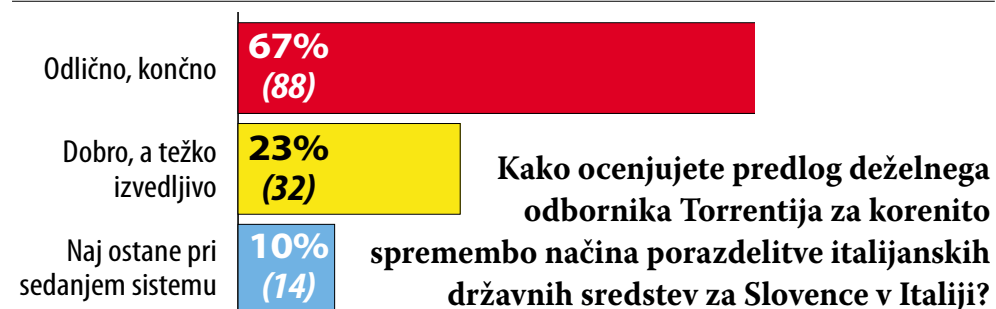
Podpora novemu načinu financiranja manjšine

Velika večina (67 odst.) sodelujočih v anketi spletnega Primorskega dnevnika podpira zamisel deželnega odbornika Giannija Torrentija za korenito spremembo načina porazdelitve italijanskih prispevkov slovenski manjšini. 23 odstotkov sodelujočih v anketi ocenjuje, da gre za dober, a težko izvedljiv predlog in le deset odstotkov jih pravi, da naj ostane vse pri starem.

Odbornik Torrenti je svoje poglede na sedanje državno financiranje slovenskih ustanov pojasnil na seji deželne posvetovalne komisije za Slovence, še bolj radikalen pa je bil na nedavnem zboru slovenskih občinskih in pokrajinskih svetnikov. Tam je ponovil, da si zlasti od krovnih manjšinskih organizacij pričakuje modre predloge in obenem več poguma, Dežela pa bo ukrepala na osnovi dogovora v manjšini, ki ga sicer (še) ni. S kočljivo zadevo se bo vsekakor ukvarjala nova posvetovalna komisija, katere dokončna sestava bo znana pred koncem leta. Deželni odbornik pričakuje predvsem vsemanjšinski dogovor o manjšem številu t.i. primarnih organizacij, ki jih je trenutno enaindvajset.

SPLETNA ANKETA

www.primorski.eu

LJUBLJANA - O položaju Slovencev v Italiji

Vodstvo SKGZ na obisku pri SLS in NSi

TRST - Položaj Slovencev v Italiji, odnosi med Slovenijo in Italijo in samo narodno skupnostjo ter skrb za jezik, so osrednje tematike srečanj, ki ju je imelo vodstvo SKGZ s Slovensko ljudsko stranko in Novo Slovenijo

Delegacija SKGZ, ki jo je vodil deželni predsednik Rudi Pavšič, v njej sta bila še Marino Marsič in Jure Kufersin, se je srečala najprej s predsednikom SLS Francem Bogovičem, v zastopstvu stranke sta bila še podpredsednik Janez Tomšič in generalna sekretarka Lejla Kogej. Ob splošni analizi stanja slovenske narodne skupnosti ter ob oceni zdajšnjega položaja v Sloveniji so se sogovorniki strinjali s potrebo, da pride do intenzivnejšega sodelovanja in dialoga med predstavniki iz zamejstva in strankami v Sloveniji. Ustvariti je treba podlago za stalno soočanje za boljše reševanje odprtih vprašanj, ki zadevajo v prvi vrsti skrb za slovenski jezik med Slovenci v sosednjih državah ter boljše obmejno povezovanje, ki naj dobi svojo nadgradnjo ob regionalizaciji Slovenije. Predsednik Bogovič je posebej poudaril prizadevanje SLS za nastanek Agroslomaka, koordinacije kmetijskih organizacij iz zamejskega prostora in Slovenije.

Investicija v dialog se je izkazala za izredno koristno pri urejanju odnosov med slovensko narodno skupnostjo in italijansko državo. Urejanje finančnih prispevkov preko zaščitnega zakona, delovanje vladnega manjšinskega omizja, novo poglavje v odnosih do manjšine s strani Dežele FJK ter pospešeni bilateralni odnosi tako na državni kot na deželni ravni so jasni pokazatelji sprememb, ki jih beležimo v zadnjem obdobju. O teh vprašanjih je tekla beseda na srečanju, ki ga je vodstvo SKGZ imelo pri stranki NSI, kjer ga je sprejela predsednica Ljudmila Novak v spremstvu mednarodnega tajnika stranke Matjaža Longarja. Pogovarjali so se tudi o oživitvi slovenskega gospodarstva v zamejstvu, povezovanja slovenskih in zamejskih podjetnikov ter primernejših izmenjavah na šolskem področju.

PREJELI SMO

Za Svet slovenskih organizacij je seja Slomaka popolnoma nična

V zvezi z raznimi poročili, ki so izšla te dni v slovenskih medijih v zvezi z dejavnostjo Slovenske manjšinske koordinacije (Slomak) želimo slovenski javnosti posredovati naslednje informacije:

1. Na sejo članic Slomaka, ki je bila 6. decembra v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa po kosilu na ljubljanskem gradu, ki je bilo za to priložnost organizirano v čast članom Sveta za Slovence v zamejstvu po srečanju, ki so ga ti imeli s predsednico slovenske vlade mag. Alenko Bratušek, SSO, oz. njegov predsednik nista bila nikdar vabljeni. Vabilo je bilo za sejo v Pavlovi hiši na Štajerskem, a je predsednik SSO Drago Štoka prosil, da to sejo odložijo in da se skljuje novo na sedežu Svetovnega slovenskega kongresa. Na njegovo prošnjo ni bilo s strani Slomaka nobenega odgovora, vsaj do danes ne.

2. SSO je slovenski javnosti dolžan pojasniti, da je član Slomaka od leta 2004, ko je bil istočasno sprejet tudi statut, ki Slomaka obvezuje k soglasnim sklepom in pa rotaciji glede predsedniškega mesta. SSO je pred tremi leti predlagal za predsednika Slomaka svojega kandidata v osebi dr. prim. Bernarda Špacapana, a ostali člani Slomaka te kandidaturo niso podprli, dotedanji dolgoletni predsednik SKGZ Rudi Pavšič pa je svojo kandidaturo zamrznil.

SSO vztraja pri stališču, da se statut Slomaka spoštuje in da se ohranja enotnost med zamejskimi organizacijami na podlagi skupnega konsenza in demokratičnega načela rotacije, oz. kroženja predsedniškega mesta.

3. Seja, ki je bila mimo SSO sklicana za 6. december na sedežu Svetovnega slovenskega kongresa je za SSO

nična in se bo SSO poslužil vseh možnih pravnih poti, da se načela, ki so zapisana v statutu z dne 28. in 29. marca 2006 tudi dejansko spoštujejo, ker živimo pač v demokratični in ne v kakšni brezpravni družbi.

SSO hoče biti do kraja zvest obstoječemu statutu in normam ustavne listine Slomaka z dne 4. junija 2004, vključno s spoštovanjem načela rotacije in soglasja v temeljnih sklepih Slomaka in se bo v tem smislu tudi v bodoče jasno in odločno ravnal.

4. Če nekatere članice mislijo izstopiti iz Slomaka in ustanoviti neko novo organizacijo brez nekaterih zgodovinskih komponent sedanje Zveze, ne moremo seveda na to vplivati še manj pa pristati, pozivamo pa vse sedanje članice Slomaka, da se zberejo v sedanji sestavi in poiščejo ustrezno rešitev.

Svet slovenskih organizacij

GOSPODARSTVO - Prvo srečanje v okviru projekta SDGZ Inkubator za mlade slovenske podjetnike v Italiji

Recept za uspešno podjetniško pot: trdo delo, vizija in sprejetje tveganja

Za uspešen razvoj podjetniške zamisli sreča sama na sebi ni dovolj, treba je poprijeti z delom, ki mora postati eno od pglavitnih vodil v življenju, imeti je treba vizijo ter sprejeti izzive in tveganje. To je sporočilo sinočnjega prvega srečanja v okviru projekta Inkubator za mlade slovenske podjetnike v Italiji, ki je potekalo v prostorih hotela Savoia Excelsior Palace v Trstu. Projekt, ki si ga je zamislilo Slovensko deželno gospodarsko združenje in v okviru katerega se bo kakih trideset mladih udeleževalo informativnih srečanj s krajevnimi podjetniki in priznanimi strokovnjaki, je po besedah direktorja SDGZ Andreja Šika usmerjen v nudenje informacij in znanja mladim za pripravo poslovnega načrta, zaradi česar bo stekel tudi natečaj, pri čemer bodo avtorji treh najboljših načrtov imeli možnost razviti svoje podjetje, predvsem pa se s tem želi mladim vliati samozavest in jih pripraviti na sprejemanje izzivov. Projekt uživa pod-

Posnetek z včerajšnjega srečanja v okviru projekta Inkubator

poro Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, kar je s svojo prisotnostjo potrdila ministrica Tina Komel (Slovenijo je zastopala tudi konzulka Eliška Kersnič

Žmavc), ki je prepričana v pomen in potrebo po podpori takim projektom, o katerih upa, da jih bo vedno več.

Protagonisti prvega večera so bili trije znani podjetniki, ki imajo za

seboj (in pred seboj) zelo različne poti in pristope: bili so to direktor podjetja Mipot iz Krmina Tomaž Petaros, dalje Fabrizio Polojaz, ki s podjetjem Primo Aroma nadaljuje družinsko tradicijo na področju trgovanja s kavo, in Joško Sirk, ki je s svojim lokalom pri Subidi postal pravi pojem gostinstva tudi v širšem okolju.

Petaros je že ob univerzitetni diplomski iz elektronskega inženirstva leta 1996 vedel, da so minili časi, ko si lahko vse življenje delal le pri enem samem podjetju. Sam jih je menjal več, eno pa je tudi soustanovil: začel je pri družbi Telit, ko je leta zašla v težave, je skupaj z nekaterimi sodelavci ustanovil podjetje Neonseven za razvijanje osnovne telekomunikacijske tehnologije, kjer so razvili tudi svoj program, naposled pa so podjetje prodali. Zanj so pri novem podjetju važne jasna strateška vizija, dobra kapitalska struktura, dobra razporeditev resursov, stroga kontrola stroškov, dobra de-

finicija produkta oz. servisa in poznavanje ciljnega tržišča.

Polojaz je svojo poslovno pot začel najprej v družinskem podjetju Cogeco oz. Cremcaffè. Ko je slednjega kupila multinacionalka Julius Meinl, je sprva nadaljeval delo v slednji in doživel kulturni šok, saj multinacionalka večkrat ni vezana na ljudi, ampak na rezultate, medtem ko so zanj temeljnega pomena spoštovanje proizvoda, sodelavca in kupca, ki pa ga je v današnji managerski kulturi malo. Pogrešal je stik s kavo, ljudmi in smislom, zato je odšel in skupaj z nekaterimi drugimi ustanovil podjetje Primo Aroma, ki je preživelo gospodarsko krizo in podražitev surovin in zdaj ustvarja milijon in dvesto tisoč evrov prometa ter posluje brez izgub. Pri tem so ustanovili tudi podjetje Coffemotive za raziskovanje in razvoj, pri čemer so na tem, da proizvedejo stroj za izdelovanje samodržnih doz za pripravo ekspresne kave.

Za Sirk pa se človek uveljavi s tem, da dela, tudi z glavo, delo mora biti zanj eden od prvih poslov v življenju. »Mladi, brez dela nimate nobene šanse,« je dejal Sirk, ki je moral pri šestnajstih letih ob očetovi smrti prevzeti gostilno. Mlad se je poročil in se z ženo odločil, da se posvetita gostinstvu, zato da nekaj ustvarita. Joško Sirk se ne boji prihodnosti, ker, kot je dejal, ima ideje, družino, ki ga podpira in dvajset sodelavcev, od katerih jih bo moral polovico odsloviti, ker niso pripravljeni spreminiti razmišljanja. Gostinstvo, kot je danes mišljeno, nima prihodnosti, priti bo treba do ekonomsko zanimive ponudbe, znati bo treba misliti in se močno, močno žrtvovati. Delovnih mest ni, a dela je dosti, vendar delo rabi izkušenega človeka, ki se je pripravljen žrtvovati za neko idejo. »Če boste imeli srečo z ambicijami, boste imeli rezultate, ki bi si jih drugače lahko samo sanjali,« je mladim dejal Sirk, ki je prepričan, da kljub trenutni krizi rastejo uspešni ljudje. (iž)

KARABINJERJI - S prirejenimi krvnimi izvidi do voznških dovoljenj

Vozniki prevarali komisijo

Sedem osumljenih iz Trsta ter po eden iz Devina in Milj - Tovrstna goljufija dokaj razširjen pojav, preiskovalci iščejo ponarejevalce

Tržaški karabinjerji so ovadili devet domačinov, ki so prevarali zdravniško komisijo in se po enoletni zamrznitvi (v glavnem zaradi vožnje pod vplivom alkohola) spet dokopali do voznškega dovoljenja. Osumljenci naj bi zdravniški komisiji poslali ponarejene rezultate krvnih analiz ter jo tako začasno prelisičili, vsaj dokler niso karabinjerji obiskali laboratorijev, v katerih hranijo podatke o krvnih analizah. Podatki iz laboratorijev se niso ujemale s tistimi, ki jih je prejela zdravniška komisija. Pri nekem vozniku se je raven holesterola v krvi na primer »čudežno« znižala z začetnih 221 na 180 mg/dl, raven trigliceridov pa celo z »vrtoglavih« 1737 na dostojnih 137 mg/dl. Spet je lahko vozil avto. Slabo zdravje in predvsem redno uživanje alkohola sta za mnoge voznike veliki oviri za ponovno pridobitev voznškega dovoljenja.

»Na uho nam je prišlo, da je ta pojav v Trstu dokaj razširjen. Vozniki, ki so jim suspendirali voznško dovoljenje, naj bi si po letu dni proti plačilu priskrbeli ponarejene rezultate krvnih analiz in tako zanesljivo spet pridobili dovoljenje. Uvedli smo preiskavo v sodelovanju z državnim tožilcem Massimom De Bortolijem,« je na včerajšnji novinarski konferenci na pokrajinskem poveljstvu karabinjerjev povedal kapetan Fabio Pasquariello (na sliki desno, foto Damjan), ki vodi preiskovalni oddelk karabinjerjev. Preiskovalci so potrpežljivo preverili položaj številnih voznikov, ki so morali oktobra in novembra letos pred zdravniško komisijo. Karabinjerji so rezultate analiz, ki jih je prejela komisija, primerjala z originali v laboratorijih in ugotovili, da je v nekaterih primerih prišlo do ponaredbe rezultatov.

Devetim voznikom so zasegli voznško dovoljenje in jih ovadili zaradi suma ponarejanja v obteževalnih okoliščinah ter prevare. To so: 40-letni D. B., 44-

letni G. B., 45-letna C. P., 43-letni M. D. E., 70-letni E. F., 49-letni W. K. in 69-letni F. K. iz Trsta, 40-letni P. B. iz Devina in 45-letni A. L. iz Milj. Ena oseba je komisijo prevarala celo dvakrat v enem letu. Pasquariello pa je prepričan, da je krog nepoštenih voznikov precej širši, zato preiskave sploh ni konec.

Vprašanje je, kdo ponareja rezultate analiz, karabinjerji so nekaterim osumljencem že na sledi. »Sumimo, da je to skupinica ljudi, ki v nekaterih tržaških trgovinah oz. lokalih s preprostimi tehnikami ponareja različne dokumente, poleg krvnih analiz tudi potrdila DURC o spoštovanju davčnih obveznosti,« je razložil Pasquariello. (af)

BOŽJE POLJE - Na avtocestnem priključku skoraj peturna prometna zapora

Zgorel tovornjak

Fotografijo gorečega tovornjaka je poslal bralec Boris Zidarič; vse slike so na spletni strani www.primorski.eu (na strani Fotografije braleccev); bralec vabimo, naj še naprej pošilja svoje posnetke tudi preko aplikacije Primorski mobile

Zaradi jutranjega požara na tovornem vozilu je bil kraški del avtocestnega priključka včeraj skoraj pet ur zaprt. V smeri proti Trstu je v vrsti, ki se je dopoldne vila od Sesljana do Božjega polja, čakalo več sto avtomobilov in tovornjakov. Do požara je prišlo okrog 7.30 zjutraj med Gabrovcem in Božjim poljem, tovornjak je povsem zgorel, voznik pa je bil nepoškodovan.

Po navedbah prometne policije je voznik tovornjaka blizu proseškega predora opazil, da se iz motorja kadi, dimu pa so sledili še plameni. Nemudoma je ustavil svoje vozilo in poklical gasilce ter policijo. Gasilci, ki so prejeli klic ob 7.42, so bili takoj zatem na prizorišču in so pogasili požar, voznik se ni poškodoval.

Na avtocesti je medtem nastala dolga vrsta avtomobilov. Družba Anas in prometna policija sta tovorna vozila preusmerila na zgonski izvoz ter nato na uvoz pri Proseku. Vsa ostala vozila pa so izločili pri Sesljanu. Kljub temu je bilo nekaj tisoč ljudi dalj časa ujetih v šestkilometrski vrsti. Malo pred poldnevom je prometna policija najprej odprla en voznik pas, po odstranitvi uničenega tovornjaka pa je promet končno stekel redno.

OBČINA TRST - Zaradi omejitev pakta stabilnosti ustavljenih 88 javnih del

Kar 53 milijonov evrov čaka ... na boljše čase

Ironične postavitev prve opeke za javna dela, ki jih tržaška občinska uprava ne more opraviti zaradi podlih omejitev pakta stabilnosti, sicer ni bilo, sporočilo tržaškega župana Roberta Cosolinija in predvsem odbornika za javna dela Andrea Dapretta pa je bilo zelo jasno: ta vražji pakt stabilnosti povzroča tako škodo, da je treba njegove omejitve čim prej vsaj omiliti, če jih že ni mogoče popolnoma ukiniti.

Trg Ponterosso je bil prva etapa pohoda občinskih upraviteljev na poti norih omejitev pakta stabilnosti. Območje bi morali popolnoma urediti, da bi postalo pravi raj za pešce. Občinski tehnični urad je pripravil načrt, uprava je iztaknila potrebna finančna sredstva in jih tudi pridobila: skupno nekaj več kot milijon 850 tisoč evrov. Razpis za oddajo del v zakup pa je - zaradi pakta stabilnosti - zastal, tako je bilo pomembno delo, ki bi dalo kruha gradbenemu podjetju in njegovim delavcem, odstavljeno na stranski tir.

Podobna usoda je dočakala nadaljnjih 87 načrtov za skupnih 53 milijonov evrov, ki sedaj čakajo v bankah na boljše čase. Občina je pripravila posege za popravila cest, ureditev zelenih površin, šol, javnih poslopij, muzejev; pridobila je potrebna sredstva, državne in deželne prispevke. A vse je bilo zaman.

Odbornik Dapretto je opozoril predvsem na položaj šolskih poslopij. Ta so večinoma stara, nekatera so bila zgrajena konec devetnajstega stoletja. Dotrajana so, potrebna nujnih popravil, da bodo odgovarjala varnostnim predpisom. V številnih poslopjih bi morali zamenjati vrata in okna, urediti električno napeljava. Skupno bi potrebovali kakih 70 milijonov evrov, je ocenil odbornik Dapretto. Četudi bi jih imeli, pa ne bi mogli nič storiti. Zato je pozval, naj vlada vsaj izvzame posege na šolskih poslopjih iz omejitev pakta stabilnosti. Tako bi lahko že v nekaj dneh izdali razpis za korenito popravilo poslopja italijanskega klasičnega liceja Dante Alighieri, druge etape včerajšnjega pohoda občinskih upraviteljev po poteh »zamrznjenih javnih del«, kot se je bil izrazil župan Roberto Cosolini. Občinska uprava je za obnovo te šole že prejela prispevek tržaške pokrajine, delo je vredno 2 milijona evrov in pol.

Na srečanju na Trgu Ponterosso, ki sta se ga ob številnih odbornikih in občinskih svetnikih udeležila tudi predsednik vzhodnokraškega oziroma zahodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič in Roberto Cattaruzza, je Cosolini pojasnil, kakšno škodo je doslej povzročil pakt stabilnosti. Po eni strani je država res nekaj privarčevala (ker ni potrošila denarja za javna dela). Dejstvo pa je, da je pakt stabilnosti pripomogel k okrepi tvi krize na gradbenem področju. Podjetja so ostala brez dela, tako niso plačala davkov (kar je oškodovalo državo), delavci so izgubili delo, tako je država izgubila njihov davčni priliv, obenem pa je morala plačati socialne blažilce, kar je zanj pomenilo novo škodo.

Tretja etapa pohoda po norostih pakta stabilnosti je bil Seneni trg s predorom pod Montebellom. Prenova predora in območja ob njem bi stala kar 11 milijonov evrov. Delo bi bilo prava mana za gradbeno podjetja, denar pa bo - tudi v tem primeru - ostal v banki.

Če se bo podobno dogajalo tudi v prihodnjem letu, je sploh vprašljivo, kaj bo mogoče postoriti v mestu in okolici. Zato je za Cosolinija možna le ena pametna rešitev: ukinitve pakta stabilnosti vsaj za tista dela, ki so javno neobhodno koristna.0

M.K.

Odbornik Andrea Dapretto (prvi z desne) je predstavil občinski »dan proti paktu stabilnosti« na Trgu Ponterosso

FOTO DAMJAN

ZAHODNI KRAS - Predlog za ovrednotenje Napoleonske ceste

Krožna pešpot na Vejni?

Na Vejni naj bi uredili s smerokazi opremljeno krožno pešpot, ki naj bi se raztezala na območju Napoleonske ceste, od Obeliska do svetišča na Vejni, potekala naj bi na notranjih poteh Vejne, segla pa naj bi tudi do Ferlugov in Piščancev.

O zamisli je bil govor na zadnji seji zahodnokraškega rajonskega sveta. Pobudo je predstavil predsednik združenja Monte Grisa Insieme Salvatore Pilato. To združenje že nekaj časa deluje na območju svetišča na Vejni. V preteklih tednih je že vzpostavilo stik s predsednikom vzhodnokraškega rajonskega sveta Markom Milkovičem in predsednikom rajonskega sveta za Rojan, Greto, Barkovlje, Kolonjo in Škorkljo Andreom Brandolisio, saj bi urejena krožna pešpot potekala tudi na območju teh rajonov. Pilato je menil, da je na Vejni mnogo lepih pešpoti, razgled z Napoleonske ceste je čudovit, to bi morali izkoristiti v turistične namene, zato pa bi bilo treba pešpot opremiti z ustreznimi smerokazi.

Namestili naj bi jih kakih dvajset, kar bi stalo od 2 do 3 tisoč evrov. Gast je tudi najavil, da je bila Napoleonska cesta vključena v bilten 2014 vsedravnih krožnih pešpoti, ki ga izdaja italijanska zveza ljubiteljev športa Fiasp.

Rajonski svetniki so izrazili ugodno mnenje o pobudi. Podpredsednik Jure Zeriali je takoj opozoril, da bi morali biti smerokazi obvezno dvojezični, s čemer se je Pilato strinjal. Predsednik Roberto Cattaruzza je spomnil, da se nahajajo pešpoti na Vejni na območju, ki je last kontovskega jusa, zato bi morali imeti tudi kontovelski jesarji pri tem svojo besedo.

Naposled je bilo domnjeno, da bo do zadevo »pretresli« na srečanju v prvi polovici januarja, na katero je Cattaruzza ob pobudniku Pilatu povabil še občinskega odbornika za okolje Umberta Laurenija, rajonskega predsednika Milkoviča in Brandolisio ter predstavnike kontovskega jusa.

M.K.

Razgled z Napoleonske ceste

ARHIV

OBČINA TRST - Včeraj na županstvu

Cosolini sprejel učence šole judovske skupnosti

Tržaški župan Roberto Cosolini je včeraj na županstvu skupaj z odbornicami za šolstvo in prostorsko načrtovanje Antonello Grim in Eleno Marchigiani sprejel učence, ki obiskujejo osnovno šolo tržaške judovske skupnosti in so jih spremljali učitelji z ravnateljico Tamara Misan. Žu-

pan je otrokom predstavil delovanje občinske uprave in župana, govor pa je bil npr. tudi o onesnaževanju, davkih, mestnih parkih ter pomoči potrebnim. Ob tem je odbornica Grimova predstavila eksperimentalno pobudo o občinskem svetu mladih, ki se bo prvič sestal prihodnji teden.

Srečanje je potekalo v dvorani občinskega sveta

OBČINA TRST - Nova pobuda

Bavisela vse bolj dobrodelna

Tržaška športna prireditelj Bavisela je v zadnjih dveh letih prispevala 17 tisoč evrov za dobrodelne ustanove, ki so dejavne na krajevni in državni ravni. V letu 2014 bodo tem pobudam namenili še večjo pozornost, saj bo družinski tek Bavisela Family z novim nazivom Bavisela onlus posvečen prav dobrodelnim organizacijam.

Novost sta včeraj predstavila tržaški župan Roberto Cosolini in predsednik Bavisela Fabio Carini. »Baviselo bomo vedno podpirali in v prihodnjem letu bom tekmoval tudi jaz, seveda v najkrajši možni obliki,« je napovedal župan. Družinski tek bo 4. maja, dobrodelne organizacije pa lahko do 15. marca vpišejo svoje tekmovalce po znižani vpisnini (7 evrov). Prirediteljem morajo sporočiti podatke o tekmovalcih do 20. aprila. Čim večje število tekačev bo nastopilo pod okriljem posamezne organizacije, tem večjo vidnost si bo le-ta priborila pred in med prireditvijo. Trojica organizacij z največjim številom tekmovalcev (nad 500) pa si bo razdelila posebno denarno nagrado v višini pet tisoč evrov.

Leta 2012 je družinski tek Bavisela Family prispeval tisoč evrov za bolnico Burlo Garofolo, 1400 za Telethon, 1125 za združenje slepih in slabovidnih UICI ter 1500 za združenje za boj proti raku LILT. Z božičnim tekom Christmas Run so zbrali tisoč evrov za fundacijo Casali. Lani so na družinskem teku zbrali 8000 evrov za Telethon, na ženskem teku Trieste Women Run pa 2800 evrov za center GOAP in dom La Madre v Ulici Navali (Karitas).

DSI - Na prvi okrogli mizi o medijih v fokusu deželni sedež RAI

»Nismo manjšinski medij, ampak medij za manjšino«

Gostje ravnatelj Guido Corso ter urednika Martina Repinc in Marij Čuk

V četrtem nadstropju stavbe RAI v Trstu domujejo programi. Tam je zaposlenih štiriindvajset urednikov in režiserjev, od katerih so trije začasno zaposleni, saj bodo podpisali pogodbo za stalež šele čez tri oz. štiri leta, čeprav niso več mladi. »To je res krasna ekipa, saj s sodelavci delam v veseljem«, je bila odkritosrčna glavna urednica slovenskega programskega oddelka Martina Repinc, ki je skupaj z novim ravnateljem deželnega sedeža RAI Guidom Corsom in glavnim urednikom slovenskih informativnih spredov Marijem Čukom bila gostja prve okrogle mize iz cikla o medijih na rednem ponedeljkovem srečanju Društva slovenskih izobražencev.

Dnevno oddajajo po radiu dvajset ur in pol, od katerih poldrugo uro krije novinarska redakcija, ostalo pa programi, medtem ko imajo po televiziji dvesto osem ur letno: novinarska redakcija jih krije sto štirideset. Kot je dejala Martina Repinc, se veselijo tako radijskih programov kot dokumentarcev. Prav jutri bodo v Dolini predstavili delo Aleksija Jercoga o Avsenikih, ki ga je posnel snemalec Alex Purič. Urednica programskega oddelka je številnim poslušalcem v Peterlinovi dvorani zaupala, da imajo veliko mladih sodelavcev, saj so žanri različni za različne starostne skupine. Veliko stikov s poslušalci, predvsem za Glasbo po željah, imajo preko elektroske pošte in telefona. Radio je tak medij, ki dopušča neposredne stike v živo.

Guido Corso je bil od leta 2000 glavni ravnatelj družbe RAI Corporation v New Yorku, nato pa se je odločil, da pride v Trst. RAI polaga velik pomen na posamezne deželne sedeže. Že tržaški sedež ima velik potencial, saj s koprodukcijo lahko marsikoga veliko naučimo. Corso je velik optimist in gleda pozitivno na prihodnost. Prizadevajo si, da bi sodelovanje s Slovenijo, Avstrijo in Hrvaško še izboljšali.

Srečanju z vodstvom deželnega sedeža RAI so sledili številni poslušalci. FOTODAMJAN

Marijo Čuko se vsak dan postavlja vprašanje, kateri je prvobitni smisel, ki vodi informacijsko hišo: »Imamo srečo, da nismo manjšinski medij, ampak medij za manjšino, saj nismo vezani na politično stranko ali na katero izmed krovnih organizacij, temveč na ustanovo RAI iz Rima. Glede na to, da smo del deželnega dnevnika RAI, kaj lahko nuditimo?« Prvič mora ta ustanova ohranjati neko pluralnost, torej širok pogled na celoten prostor. Nobena manjšina ni samozadostna; samo obvladovanje jezika je premalo. Zato je prva skrb za prispevek o tem, kaj se dogaja v naši skupnosti. Najprej mora biti v naši zavesti, kdo je naš človek in kaj dela. Tako je Čuk izpostavil tri glavne točke: manjšine morajo ohranjati svojo identiteto vlogi in poznati moramo prostor. Kot tretje pa se moramo zavedati, da nismo most, po katerem hodijo ljudje, temveč za to, da posredujemo, kar se dogaja v Sloveniji in v mednarodnem prostoru. Ker so na spletu, so vsem dosegljivi. Kot je mne-

nja glavni urednik slovenskih informativnih spredov, ni vse črno; v svet moramo dajati tudi pozitivne novice.

Kljub visokim stroškom za avtorske pravice ohranjajo na radiu Odprto knjigo. Vsak dan berejo iz nje dvajset minut, dokler ne preberejo cele. Istotako veliko vlagajo v otroške oddaje, kljub temu, da jih je najtežje ustvariti: vsako nedeljo zvečer je polurni program za otroke. Ob koncu se je preko vprašanj razvila še debata o skrbi za jezik, o sodelovanju z RTV Slovenija in drugimi televizijskimi hišami ter o sinhronem oddajanju (met).

Včeraj danes

Danes, SREDA, 11. decembra 2013

DANIJEJ

Sonce vzide ob 7.35 in zatone ob 16.21 - Dolžina dneva 8.46 - Luna vzide ob 12.57 in zatone ob 2.30.

Jutri, ČETRTEK, 12. decembra 2013

ALJOŠA

VRJEMO VČERAJ: temperatura zraka 8,4 stopinje C, zračni tlak 1031,5 mb raste, vlaga 88-odstotna, veter 3 km na uro jugovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 9., do sobotne, 14. decembra 2013
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Trg Cavana 1 - 040 300940, Miramarski drevored 117 - 040 410928, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Trg Cavana 1, Miramarski drevored 117, Ul. Oriani 2, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Oriani 2 - 040 764441.

www.farmacistitrieste.it
118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 19.00, 21.30
»Hunger Games - La ragazza di fuoco«.
ARISTON - Dvorana je rezervirana.
CINEMA DEI FABBRI - 16.45, 20.00 »Ji-ro e l'arte del sushi«; 18.15, 21.30 »Blancanieves«.

FELLINI - 16.10, 20.00 »Il passato«; 18.20, 22.15 »Venere in pelliccia«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Blue Jasmine«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.00 »Dietro i candelabri«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »La mafia uccide solo d'estate«.

KOPER - PLANET TUŠ - 20.55 »Dostavljalce«; 16.30, 18.30, 20.20 »Gremo mi po svoje 2«; 15.40, 20.10 »Igre lakote: Kruto maščevanje«; 18.30, 20.15 »Izgubljen, da najden«; 16.10, 17.10 »Jelenček Niko 2«; 18.50 »Konec je tu«; 16.30, 18.40 »Ledeno kraljestvo«; 15.45, 18.00 »Ledeno kraljestvo 3D«; 20.30 »Legende in Vegasu«; 20.45 »Odkritje od seksa«; 17.50 »Svetovalec«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Thor - The dark world«; 16.30, 22.15 »Battle of the year«; 20.00 »Hunger Games - La ragazza di fuoco«; Dvorana 2: 16.30, 20.00 »Zoran, il mio nipote scemo«; 18.15, 22.00 »Checco Zalone - Sole a catinelle«; Dvorana 3: 16.45 »Free Birds - Taccchini in fuga«; 18.30, 20.15, 22.00 »Don Jon«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15 »Lunchbox«; 18.10, 22.20 »Old boy«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Checco Zalone - Sole a catinelle«; 16.30, 19.00, 21.30 »Thor - The dark world«; 16.30, 18.25 »Free Birds - Taccchini in fuga«; 22.15 »La mafia uccide solo d'estate«; 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Blue Jasmine«; 16.40, 19.05, 21.30 »Dietro i candelabri«; 21.00 »Temporary road«; 16.00, 18.20, 18.50, 21.40 »Hunger Games - La ragazza di fuoco«; 16.20, 21.20 »Fuga di cervelli«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.30 »Hunger Games - La ragazza di fuoco«; Dvorana 2: 17.30, 20.10, 22.10 »Blue Jasmine«; Dvorana 3: 17.45, 20.00, 22.15 »Dietro i candelabri«; Dvorana 4: 18.00, 20.00, 22.00 »Fuga di cervelli«; Dvorana 5: 17.50, 20.00 »Zoran, il mio nipote scemo«; 22.00 »Thor - The dark world«.

Šolske vesti

DAN ODPRTIH VRAT na liceju F. Prešerna bo v petek, 13. decembra, ob 18. uri v šolskih prostorih, na Vrdelski cesti 13/1 v Trstu. Prisrčno vabljeni starši in dijaki nižjih srednjih šol.

Izleti

SNOW DAY MTK prireja enodnevni izlet na Zoncolan za ljubitelje zimskih športov. Odhodi iz Trebče, Opčin, Proseka in Devina. V primeru zadostnega števila vpisov je možen tudi odhod iz Gorice in Jamelj. Info in vpisovanje na tel.: +39 348-3288130 (tajništvo) ali mtk.trebce@gmail.com.

Mali oglasi

IŠČEM DELO - z lastno kosilnico in motorno žago kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

BMW 118D, 2000 kubikov, prodajam za 4.800 evrov. Tel.: 347-1510928.

DRUŠTVO

ROJANSKI MARIJIN DOM

vabi na večer

NO HAY FALTA DE COBRE EN CHILE

Potovanje po Čilu in Velikonočnem otoku bo v sliki in besedi prikazal BRUNO KRIŽMAN

DANES ob 20. uri v Marijinem domu v Rojanu

(Ul. Corderoli, 29)

BOX ZA AVTO dajem v najem v Ul. Trissino 15 (v bližini bolnice Burlo), 14 kv.m. z elektriko in vodo, 130,00 evrov mesečno. Tel. 347-7334719.

DAJEM V NAJEM dvosobno stanovanje s kopalnico na Lonjerski cesti, približno 500,00 evrov mesečno. Tel.: 040-576116.

IZPRAZNUJEM hiše, stanovanja, kleti, podstrešja itd. ter popraviljam po hištvu; tel. 340-2719034.

IŠČEM HIŠO v najem v Križu. Dve sobi in mali vrt. Tel.: 329-4068919.

PRODAM domače klobase. Tel.: 339-5472406.

PRODAM garažo v Ul. Miramare, v bližini železniške postaje. Tel. 329-4128363.

V ZAMENO ZA DRVA brezplačno čistim vozne parcele na Krasu. Tel.: 335-5340169.

ZANESLJIVA IN RESNA GOSPA išče delo kot hišna pomočnica (tudi likanje) ali kot negovalka starejših oseb, 24 ur dnevno. Tel.: 347-8601614 ali 040-9880206.

Osmice

IVAN PERNARČIČ ima v Vižovljah odprto osmico. Tel.: 040-291498.

OSMICO NA KOLONKOVČU je odprla družina Debelis, Ul. G. Ventura 31/1. Tel.: 347-3648603.

OSMICO je odprl Zidarič, Praprotno 23.

PAHORG MARIO je v Jamljah odprl osmico. Poleg vina, nudi domač prigrizek. Tel.: 0481-419956.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano 2 (Strada di Fiume).

Toplo vabljeni.
V LONJERJU je odprl osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-843544. Toplo vabljeni.

Loterija 10. decembra 2013

	75	14	49	44	80
Bari	6	62	21	24	74
Cagliari	51	1	78	57	21
Firence	37	47	41	74	17
Genova	72	50	24	64	10
Milan	79	35	30	26	65
Neapelj	70	85	29	63	34
Palermo	81	78	36	35	28
Rim	4	51	10	11	68
Turin	21	79	81	89	14
Benetke	86	60	56	5	58
Nazionale					

Super Enalotto št. 148

	10	16	20	57	65	89	jolly 5
Nagradni sklad brez dobitnika s 6 točkami	18.840.499,82 €						
1 dobitnik s 5+1 točkami	324.358,40 €						
8 dobitnikov s 5 točkami	30.408,60 €						
841 dobitnikov s 4 točkami	298,42 €						
30.372 dobitnikov s 3 točkami	16,27 €						

Superstar

22

Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
5 dobitnikov s 4 točkami	29.842,00 €
146 dobitnikov s 3 točkami	1.627,00 €
2.333 dobitnikov s 2 točkami	100,00 €
14.982 dobitnikov s 1 točko	10,00 €
30.991 dobitnikov s 0 točkami	5,00 €

TRG GARIBALDI - Tradicionalna pobuda

Tudi letos cvetje za praznik Brezmadežne

Z verniki sta bila nadškof Crepaldi in odbornica Grimova

FOTODAMJAN

Tudi letos se je na praznik Brezmadežne pretaklo nedeljo na Trgu Garibaldi obnovil obred polaganja cvetja na steber z Marijinim kipom in ob njegovem vznosju, ki ga je priredil Italijanski ženski center. Malo pred poldne so se na trgu zbrali številni verniki, ki so prinesli cvetje k stebru, mednje je prišel kot veleva tradicija tudi tržaški škof, nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi, medtem ko je Občina Trst zastopala odbornica za šolstvo Antonella Grim. Prisotni so molili rožni venec in angelovo češčenje, nadškof Crepaldi pa je podal nekaj prižnostnih misli.

SKD I. GRUDEN

vabi na

BOŽIČNI SEJEM

od DANES, 11.12.
do SOBOTE, 14.12.2013

od 16. do 20. ure

Kulturni dom I. Gruden
v NabrežiniVsak dan tudi spremne prireditve
in loterija

Obvestila

JUS NABREŽINA vabi člane, da se udeležijo vzdrževalnega čiščenja »Brščic«, ki bo ob sobotah od 8.30 dalje. Odpade v primeru slabega vremena. Zbirališče »Za Vodico«. Vsa, ki bi želel sodelovati pri čiščenju, se lahko prijavi na tel.: 349-5289593 (Milivoj) ali 382-825523 (Niko).

ZUMBA SKD DRAGO BOJAN obvešča, da poteka tečaj ob četrtkih, od 18.20 do 19.20 v domu Brišički. Vabljeni tudi na uro poskusne brezplačne vadbe. Info na tel.: 348-0633569 (Katja).

DANES, 11. DECEMBRA, bo Občinska knjižnica Nada Pertot v Nabrežini, zaprta.

PASTORALNI SVET OPENSKE DEKANJE se bo zbral na zasedanju danes, 11. decembra, ob 20.15 v Marijanišču na Opčinah.

TRŽAŠKA KNJIGARNA, MLADIKA IN ZTT vabijo na Kavo s knjigo danes, 11. decembra, ob 10. uri. O adventnem času in o bližajočih se božičnih praznikih bo spregovoril škedenjski kaplan Dušan Jakomin. Srečanje bo v Tržaški knjigarni, ob skodelici kave.

OŠ ALOJZA GRADNIKA, v sodelovanju z občino Repentabor, bo zbiral v četrtek, 12. decembra, pred občino, v prostorih civilne zaščite, od 13. do 16. ure obleke, obutev in hrano, ki bodo namenjeni Rdečemu križu v Logatcu.

PODROČNI SVET slovenskih vernikov iz Trsta in Milj ter Vincencijeva Konferenca, vabita v četrtek, 12. decembra, na obisk gostov doma za starejšo ITIS v Ul. Pascoli 31; ob 16.10 molitev rožnega venca, sledi sv. maša s petjem Marijinih pesmi, nato pa veselo druženje.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS se bo sestal na svojem sedežu na Proseku, v četrtek, 12. decembra, ob 20. uri.

ZDRUŽENJE PROSTVOLJCEV HO-SPICE ADRIA ONLUS vabi na predavanje »Vedeti moramo kaj lahko bolniku povemo ali ne povemo« v četrtek, 12. decembra, ob 17.30 v kavarni Sv. Marka, Ul. C. Battisti 18a. Predaval bo dr. Gianluca Borotto, odgovorni za Hospice »Pineta del Carso« v Nabrežini.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaj smučanja. Info na sedežu društva, Repentabrska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih, od 20. do 21. ure. Tel.: 340-5814566 (Valentina).

RASTI S PRAVLJICAMI - ŠC Melanie Klein prireja letno dobrodelno pobudo, ki bo letos potekala v soboto, 14. decembra, v prostorih nakupovalnega središča Torri d' Europa (3. nadstropje). Dedek Mrz in junaki pravljic pričakujejo otroke od 15. do 19. ure. Pravljica bo na sporedu vsakih 30 minut. Vstop prost! Toplo vabljeni!

TABORNIKI RODU MODREGA VALA vabijo vse člane, starše in prijatelje na redni občni zbor, ki bo v soboto, 14. decembra, ob 18.00 v prvem in ob 18.30 v drugem sklicanju v Dijaškem domu »Srečko Kosovel« v Trstu. Pred tem prirrejamo za vse člane kulinarčno srečanje »Kdo se boji ekonomia«, ki bo ob 15. uri. Za podrobnejše info obrnite se do vodnikov družin. Taborniški srečno!

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA vabi vse cenjene oljkarje in odjemalce na otvoritev nove torklje, ki se bo vršila

v soboto, 14. decembra, ob 11. uri v Ul. Travnik 10. Sledi degustacija našega novega oljčnega olja ter srečolov, za katerega najprej si bo pridobil obiralec oljka.

SOMPD VESELA POMLAD vabi bivše pevce k pevskemu sodelovanju pri sveti maši ob 35-letnici zborovskega društva, ki bo v nedeljo, 15. decembra, ob 10.30 v cerkvi Sv. Jerneja na Opčinah.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 17. decembra, ob 20.45 tovariško srečanje ob zaključku leta.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA vabi na izredni občni zbor, ki bo v četrtek, 19. decembra, ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicanju, v renovirani študijski sobi NŠK v Trstu. Dnevni red: delovanje NŠK; volitve: upravni in nadzorni odbor.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV V TRSTU vabi člane in prijatelje, da se v petek, 20. decembra, z avtobusom skupaj odpeljejo do Ljubljane na popoldanski ogled praznično razsvetljene slovenske prestolnice in božičnih stojnic. Dodatne info in prijave na društvenem sedežu v Ul. Cicerone 8, II. nadstropje. Tel.: 040-360072.

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik, Repentabor) sporoča, da bo urad socialne službe, Naselje Sv. Mavra 124 - Sosljan, v petek, 27. decembra, zaprt za stranke. V ponedeljek, 23. decembra, bo deloval od 8.30 do 10.30. Info na tel.: 040-2017398/390.

KROŽEK KRU.T vabi na tradicionalno »Srečanje ob koncu leta« v soboto, 28. decembra, v Bazovici (Ul. S. Kosovele 3). Prijave in info na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8. Tel.: 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

Prireditve

SKUPINA 35-55 - SKD France Prešeren iz Boljunca vabi v društveni bar N'G'rici na ogled fotografske razstave »Skozi objektiv Igorja Žerjale«.

BOŽIČNI SEJEM pri SKD I. Gruden od danes, 11., do 14. decembra, od 16. do 20. ure v prostorih KD I. Gruden. Program: danes, 11. decembra, ob 17. uri otvoritev sejma in predstavitev društvenega Koledarja; ob 18.30 nastop gojencev Godbene šole Nabrežina in pevskega zbora OŠ V. Ščeka (vodi B. Corbatto); v četrtek, 12. decembra, ob 17. uri predstavitev knjige »Po sledah služkinj in aleksandrin na Krasu in Vipavskem«, nastopa študijska skupina Slovensko ljudsko izročilo Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Sežane (mentor N. M. Božič); ob 18.30 otroška predstava »Podkovana žaba« v izvedbi Lutkovne skupine Ladjica iz Devina (režija I. Cvetko); v petek, 13. decembra, ob 17. uri gojenci violine C. Verità in klavirja G. Linnussio glasbenih šol Piano Suzuki iz Trsta, Arcadia iz Škočjana ob Soči ter Noimusica iz Tolmeča; ob 18.30 DPZ Kraški slavček (vodi P. Grassi) in MIPZ I. Gruden (vodi M. Ferlan); v soboto, 14. decembra, ob 17. uri baletni nastop skupine Releve (vodi M. Kosovač); ob 18.30 božični motivi s solopevko T. Tuta.

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO KRASJE vabi v petek, 13. decembra, v Trebče na odprtje božičnega sejma. Ob 20. uri bosta v trebrenski cerkvi nastopala Otroški zbor Krasje in Dekliški zbor Kraški slavček - Krasje pod vodstvom Petre Grassi. Po koncertu bo otvoritev sejma v Hiški u'd Ljenčice. Sejem bo odprt tudi v soboto, od 17. do 20. ure in v nedeljo, od 10. do 13. ure.

V MARJANIŠČU NA OPČINAH bo v petek, 13. decembra, ob 20. uri tretje predavanje iz cikla sedmih predavanj o veri »V šoli vere«, ki ga bo vodil dr. Jože Bajzek. Vabljeni!

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA vabi na slovesnost v petek, 13. decembra, ob 18. uri v razstavnici dvorani na Opčinah, Ul. Ricreatorio 2. Na sporedu bo predstavitev monografije »Tako sem živel - stoletje Borisa Pahorja« ob prisotnosti avtorice prof. Tatjane Rojc in slovesna podelitev štipendij 2013. Častni gost večera bo prof. Boris Pahor.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA, v sodelovanju s SSG, vabi na predstavitev nove izdaje velike uspešnice Marjuče Offizia »Iz morja v ponev«. Srečanje z avtorico bo v petek, 13. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu.

OBČINA DEVIN - NABREŽINA vabi v soboto, 14. decembra, ob 20. uri v Avditorij v Devinu na Božični koncert ansambla »Girotondo darpe« in sopranistke Alessandre Schettino. Koncert prireja Občina Devin Nabrežina s sodelovanjem SCGV Emil Komel in s finančno podporo Pokrajine Trst.

dan, 11. decembra, ob 20. uri koncert in predstavitev cd-ja božičnih ljudskih pesmi »Ena svetla luč gori« z ŽPS Stu ledi; v četrtek, 12. decembra, ob 18. uri nastop gojencev Glasbene matice in dua T. Tuta (solopevka) in J. Grbec (pianist); v petek, 13. decembra, ob 18. uri na Placu Božičnica (OV, COŠ S. Gruden, OPS, mladinska glasb. in plesna skupina Vigred, pevski zbor Združenje staršev, mladinski orkester GD Nabrežina, Božiček, Dedek Mrz in duo Egon in Norman); v petek, 20. decembra, ob 20. uri koncert Srečno.

DEŽELNI SEDEŽ RAI ZA FJK - slovenski tv program in SKD V. Vodnik vljudno vabita na predstavitev in premierni ogled dokumentarnega filma »Spomin - naših 60 let« ob Avsenikovih melodijah, scenarij in režija Aleksi Jercog, ki bo v četrtek, 12. decembra, ob 20. uri v prostorih SKD V. Vodnik v Dolini. Sodelovalna vo-kalno - instrumentalna skupina Kresnice. Častna gostja večera bo Jožica Svete, dolgoletna pevka Ansambla bratov Avsenik.

GODBENA ŠOLA »V. PARMA« vabi v Trebčah na nastop gojencev v Ljudski dom v četrtek, 12. decembra, ob 17.30.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS prireja v četrtek, 12. decembra, ob 18.30 prizig luči božičnega drevesa na Proseku. Nastopajo učenci OŠ A. Černigoja, otroški zbor naselja Sv. Nazarija in Godbeno društvo Prosek. Vabljeni!

REVIJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH PLESNIH SKUPIN »Do svobodnega giba«, v organizaciji ZSKD in DSMO Kiljan Ferluga, bo v četrtek, 12. decembra, ob 19.30 v Občinskem gledališču Giuseppe Verdi v Miljah. Večer sodi v okvir božičnih prireditev, ki jih prireja Občina Milje. Toplo vabljeni!

SKUPINA 35-55 SKD France Prešeren iz Boljunca prireja v četrtek, 12. decembra, ob 20.30 v društveni dvorani občinskega gledališča predavanje »Pandurji, ti neznanec!«. Sliko in besedo nas bo, v italijanščini, o njih in o njihovem pomenu, seznanil novinar Bernardino de Hassek. Vabljeni!

J.K. ČUPA IN KD RIBIŠKI MUZEJ Tržaškega primorja vabita v petek, 13. decembra, ob 19. uri na predstavitev knjige Bruna Volpija Lisjaka »Lo zoppolo - čupa del Golfo di Trieste e le piroghe« v razstavnico dvorano ZKB, Ul. Ricreatorio 2 - Opčine.

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO KRASJE vabi v petek, 13. decembra, v Trebče na odprtje božičnega sejma. Ob 20. uri bosta v trebrenski cerkvi nastopala Otroški zbor Krasje in Dekliški zbor Kraški slavček - Krasje pod vodstvom Petre Grassi. Po koncertu bo otvoritev sejma v Hiški u'd Ljenčice. Sejem bo odprt tudi v soboto, od 17. do 20. ure in v nedeljo, od 10. do 13. ure.

V MARJANIŠČU NA OPČINAH bo v petek, 13. decembra, ob 20. uri tretje predavanje iz cikla sedmih predavanj o veri »V šoli vere«, ki ga bo vodil dr. Jože Bajzek. Vabljeni!

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA vabi na slovesnost v petek, 13. decembra, ob 18. uri v razstavnici dvorani na Opčinah, Ul. Ricreatorio 2. Na sporedu bo predstavitev monografije »Tako sem živel - stoletje Borisa Pahorja« ob prisotnosti avtorice prof. Tatjane Rojc in slovesna podelitev štipendij 2013. Častni gost večera bo prof. Boris Pahor.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA, v sodelovanju s SSG, vabi na predstavitev nove izdaje velike uspešnice Marjuče Offizia »Iz morja v ponev«. Srečanje z avtorico bo v petek, 13. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu.

OBČINA DEVIN - NABREŽINA vabi v soboto, 14. decembra, ob 20. uri v Avditorij v Devinu na Božični koncert ansambla »Girotondo darpe« in sopranistke Alessandre Schettino. Koncert prireja Občina Devin Nabrežina s sodelovanjem SCGV Emil Komel in s finančno podporo Pokrajine Trst.

SKD PRIMOREC vabi na predstavitev »(u)TRI(n)KI« v soboto, 14. decembra, ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebčah.

SKD Tabor - PROSVETNI DOM - OPČINE vabi v soboto, 14. decembra, ob 20.30 na predstavitev filma o Prvi svetovni vojni »L'albero tra le trincee«. Sledila bo okrogla miza: po sledovih Prve svetovne vojne v Galiciji. Prisotni bodo Paolo Rumiz, Marina Rossi in režiser Alessandro Scillitani.

SKD VESNA prireja v soboto, 14. decembra, ob 18.30 v Ljudskem domu v Križu v sodelovanju z rajonskim svetom za zahodni Kras in skladom Matej Lah - Lachi »Sladko božično voščilo«. Sodelujejo Glasbeni ustvarjalci pod vodstvom Ivane Sullini, glasbena skupina Gross - upi z Grosupljeja ter tekmovalci v izdelavi slašič.

BOŽIČ V TERSKI DOLINI: Koncert v sklopu deželne revije Nativitas, v organizaciji Barškega okteta, Gorske skupnosti Ter, Neđiža, Brda, ZSKD in USCI FVG, bo v nedeljo, 15. decembra, ob 15.30 v Cerki Sv. Jurija v Bardu. Nastopajo OPZ Mali Lujerji-Bardo (dir. David Klodič), MePZ Naše Vasi-Tipana (dir. David Klodič), MePZ Rečan-Grmek (dir. Stefania Rupli), Združena zbornica MePZ Sv. Anton-Kobarid in MoPZ Justin Kogoj-Dolenja Trebuša (dir. Matej Kavčič) in ŽePS Stu ledi (dir. Katja Lavrenčič).

DRUŠTVO MARIJ KOGOJ vabi na prireditve »V pričakovanju Božiča«, ki bo v nedeljo, 15. decembra, ob 16. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu. Nastopajo učenci večstopenske šole Vladimirja Bartola ter dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu.

KONCERT - POKLON G.VERDIJU v nedeljo, 15. decembra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Trstu. Oblikujejo ga: tržaški pihalni orkester »Arcobaleno«, - vodi Erik Žerjal, združeni pevski zbor SKD Lipa iz Bazovice - vodi Tamara Ražem Locatelli in solisti. Vstop prost.

OBČINA DOLINA - ODBORNIŠTVO ZA KULTURO, vabi v nedeljo, 15. decembra, ob 18.30 v občinsko gledališče F. Prešeren v Boljuncu na koncert »In mir na zemlji«, v sodelovanju s pihalnim orkestrom Breg in kulturno ustanovo »J. Pangerc« iz Doline.

POTOVANJE MED BOŽIČNIMI TRADICIJAMI: koncert v sklopu deželne revije Nativitas, v organizaciji zbora Tre valli - Tri doline, ZSKD in USCI FVG, bo v nedeljo, 15. decembra, ob 20.30 v Cerki Santa Maria della Neve v Vidmu. Nastopajo Zbor Tre valli - Tri doline - Cravao, San Leonardo (dir. Maria Francesca Gussetti), Zbor Lis vos dal Natison - San Giovanni al Natisono (dir. Maria Francesca Gussetti), Zbor Coro liturgico parrocchiale di San Giovanni al Natisono (dir. Marta Scлаuzero) in dijaki ter profesorji srednje šole z glasbeno učno smer »Albert Schweitzer« iz San Giovanni al Natisono.

KULturno DRUŠTvo PROMOKRAS vabi na monokomedijo Borisa Kobala »Po mojem Slovenci...«, ki bo v nedeljo, 22. decembra, v športno kulturnem centru v Zgoniku s pričetkom ob 18. uri. Info: promokras@gmail.com.

PREDBOŽIČNA IDILA v nedeljo, 15. decembra, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku bo Nelida Ukmar predstavila pesniško zbirko »Phoenix - dal calcare del Carso«, z glasbeno spremljavo harfistke in pevke Ester Pavlic. Sodelujejo Arianna Salvador, Elena Husu ter Loredana Umek.

VZPI-ANPI ANED ANPIA prireja v nedeljo, 15. decembra, ob 15. uri na Openskem strelišču spominsko svečanost ob 72-letnici usmrtitve obsojencev na 2. tržaškem procesu Viktorja Bobka, Ivana Ivančiča, Simona Kosa, Pinka Tomažiča in Ivana Vadnala. Govorila bosta zgodovinarica Alessandra Kersevan in predsednik društva TIGR Marjan Bevk, predsedoval bo Erik Piccini, pel pa bo MoPZ Tabor. Ob 16. uri bo v Prosvetnem domu ob sodelovanju Knjižnice Pinko Tomažič in tovariši nastop Marjetke Popovski in recitatorjev ter podelitev priznanj društva TIGR. Sledilo bo odprtje fotografske razstave in prikaz filma »Utrinki primorske himne«, ki ju bo predstavila Jožica Zafred.

KRU.T vabi na predavanje »Camino de Santiago de Norte«, ki bo v ponedeljek, 16. decembra, ob 18. uri v društvenih prostorih. Prof. Loredana Kralj bo pripovedovala o prehojeni romarski poti po čudoviti severni at-

lantski Španiji. Info na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8. Tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

UČENCI IN UČITELJICE OŠ A. SIRKA vabimo na Božičnico v ponedeljek, 16. decembra, ob 19. uri v Ljudski dom v Križu.

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled razstave »Woman front back« Miloša Zadariča in Marka Civardija v agturizmu v Praprotnu, ki bo odprta do torka, 17. decembra, od 17. ure dalje.

BILA JE LUČ, BILA JE PESEM: koncert v sklopu deželne revije Nativitas v organizaciji MePZ Barkovlje, ZSKD in USCI FVG bo v četrtek, 19. decembra, ob 20. uri v Cerki Sv. Jerneja v Barkovljah. Nastopajo MePZ Barkovlje in Glasbena Kambra (dir. Aleksandra Pertot) ter zbor Coro Tacer non posso - Trst (dir. Francesco Calandra).

OBČINA ZGONIK prireja v sodelovanju s krajevnimi društvi in šolami v četrtek, 19. decembra, ob 18. uri v ŠKC v Zgoniku Božičnico. Med 17.30 in 19.30 bosta potekala tudi knjižni in božični sejem. Vabljeni!

UČENCI OŠ GRBEC - STEPANČIČ, malčki OV iz Škredja in od Sv. Ane ter učitelji in vzgojiteljice tople vabijo na Božičnico, ki bo v četrtek, 19. decembra, ob 14. uri v cerkvi Sv. Lovrencia v Škrednju. Na prireditve bodo učenci in malčki izročili dobrodelno nabirko predstavnikom združenja »Ne bombe, a samo bonboni«, ki so jo priredili na šoli v okviru decembrskih praznovanj.

SKLAD M. ČUK, Proseška ul. 131/133 - Opčine, vabi na ogled skupne razstave »Kraška simfonija«, ki bo odprta do 20. decembra, od ponedeljka do petka, od 10. do 12. ure ter od 17. do 19. ure.

GODBENO DRUŠTVO V. PARMA vabi na Adventni koncert, ki bo v cerkvi Sv. Andreja v Trebčah, v soboto, 21. decembra, ob 20.30.

POTOVANJE MED BOŽIČNIMI TRADICIJAMI koncert v sklopu deželne revije Nativitas v organizaciji Zbora Tre valli - Tri doline, ZSKD in USCI FVG bo v soboto, 21. decembra, ob 20.30 v Cerki Sv. Janeza Krstnika v San Giovanni al Natisono. Nastopajo Zbor Tre valli-Tri doline-Cravao, San Leonardo (dir. Maria Francesca Gussetti), Zbor Lis vos dal Natison - San Giovanni al Natisono (dir. Maria Francesca Gussetti), Zbor Coro liturgico parrocchiale di San Giovanni al Natisono (dir. Marta Scлаuzero) in dijaki ter profesorji srednje šole z glasbeno učno smer »Albert Schweitzer« iz San Giovanni al Natisono.

KULturno DRUŠTvo PROMOKRAS vabi na monokomedijo Borisa Kobala »Po mojem Slovenci...«, ki bo v nedeljo, 22. decembra, v športno kulturnem centru v Zgoniku s pričetkom ob 18. uri. Info: promokras@gmail.com.

Prispevki

V spomin na Olivo Cerkeni vd. Castellani darujeta Lidia in Egidio 30,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na gospo Desi Prašelj daruje Berta Bukavez 30,00 evrov za KD Prosek - Kontovel.

Ob prerani izgubi
tov. ENZA VOLARIJA
izreka ženi Adriani
in hčerki Demetri iskreno sožalje
Stranka komunistične preнове

Draga Demetra,
v tem težkem trenutku
smo ti vsi ob strani.

Sošolci 3. klasičnega liceja

Ob nenadni izgubi Enza Volarija
izreka Adriani in Demetri
iskreno sožalje

VZPI-ANPI Devin Nabrežina

BORZNI TRG - Protest Koordinacijskega odbora 9. december

Tudi v Trstu z »vilami« proti vladi in njeni politiki

Na Borznem trgu je tudi včeraj nekaj deset udeležencev vztrajalo s protestnim zborovanjem, ki ga je priredilo gibanje Človeška veriga okrog parlamenta oz. Koordinacijski odbor 9. december. Tudi v Trstu so se torej zbrali pripadniki gibanja, ki so mu nekateri nadeli ime Forconi («vile») in je izraz nezadovoljstva proti trenutno uveljavljenemu modelu Evrope, pa tudi proti trenutni oblasti v Italiji, ki jih, kot pravijo, ne predstavlja ter vodi zgrešeno gospodarsko in davčno politiko, zato se zavzemajo za to, da ponovno pridobijo tako ljudsko kot denarno suverenost. Demonstranti, ki so se zbrali pri vodometu na Borznem trgu s številnimi italijanskimi zastavami in transparentom, na katerem je pisalo »Italija ljudstvu, ven s tirani«, so tudi razpravljali o učinkih globalizacije in uvedbe skupne evropske valute evra.

Tržaški protest ni bil tako odmeven kot tisti, do katerega je prišlo v Tržiču, kjer so protestniki tudi zaustavljali promet, udeležilo se ga je tudi zelo malo ljudi, kar je včeraj odkrito obžalovala gospa, ki je protestnikom prinesla čaj in pecivo, da bi se okrepčali. Gospa, ki je po poklicu uradnica v podjetju, je za protest izvedela pre-

Protestniki želijo obnovo ljudske in denarne suverenosti

FOTO DAMJAN

ko interneta in je demonstrantom prišlo na pomoč v omenjeni obliki, po njenem mnenju pa bi moralo biti na Borznem trgu veliko več ljudi: »Zelo lahko je protestirati za računalnikom. Vsi se pri-

tožujejo, a nihče ne naredi nič,« nam je povedala gospa, ki se seveda popolnoma strinja s protestom, pri čemer ni edina, saj je govorila tudi z nekaterimi drugimi ljudmi, ki so bili enakih misli, vendar po nje-

nem mnenju ljudje, zlasti na Krasu, še vedno niso popolnoma razumeli, za kaj gre. Tako bo moralo npr. podjetje, pri katerem je zaposlena, po njenih besedah plačati kar 103-odstotni davek Irap, pri čemer tvega, da bo ob ves zaslužek, tako da obstaja nevarnost odpuščenja zaposlenih, kar ni prav.

Sogovornica je opozorila, da se v teh dneh govori predvsem o smrti Nelsona Mandele ali izvolitvi Mattea Renzija za tajnika Demokratske stranke, a to niso resnični problemi. Le-ti so v tem, da ni politike dela, družine in socialnega skrbstva: »Postajamo kot Grčija in nas imajo za norca,« nam je povedala gospa, ki želi, da se sedanja italijanska vlada Enrica Lette poslovijo, saj ni odraz tistega, kar so želeli volivci na zadnjih parlamentarnih volitvah, pa tudi sama ne ve, kaj bi. Morali bi oblikovati nov volilni zakon, saj je obstoječega ustavno sodišče razglasilo za protustavnega, pa tudi čisti proporcni sistem ne bi ustrezal. Dobiti bi morali vlado, ki bi jo določili državljani, nam je dejala sogovornica, ki ne verjame niti v Evropo, saj jo sestavljajo države oz. narodi, ki so si med seboj različni, poleg tega sedanja evropska politika vodi v propad južnih držav unije. (iž)

PRISTANIŠČE Vse več potnikov in novih povezav

Podatki o prometu pristaniškega potniškega terminala v Trstu, ki ga upravlja družba Trieste Terminal Passeggeri (TTP), ki so letos iz meseca v mesec kapljali v javnost, so bili vsakič zelo spodbudni. Da bo leto 2013 rekordno, smo lahko slutili po laskavih ocenah tako predsednika potniškega terminala TTP Antonia Paolettija kot predsednice pristaniške oblasti Marine Monassi, ki so spremljale vsak nov pozitiven dosežek.

Do konca leta naj bi prešleli kar 140 tisoč potnikov, kar bi krepko prekosilo lanskih 89.340, je na včerajšnjem srečanju, ki ga je priredilo združenje Propeller Club Port, dejal Paoletti. Slednji je opozoril, da gre precejšen priliv potnikov pripisati sodelovanju z nekaterimi novimi potniškimi družbami oz. prihodu ladij za križarjenje, ki naj bi se prihodnje leto še pomnožile. Leto 2015 naj bi prineslo velike novosti, zlasti če se bo nadaljevalo sodelovanje z Benetkami na področju večjih luksuznih jaht.

K rasti števila potnikov prispevajo tudi trajektno povezave z Grčijo (Minoan Lines). Michele Hatzakis, ki upravlja to trajektno povezavo, je na včerajšnjem srečanju napovedal željo po vzpostaviti spet nove povezave s hitrimi ladjami med Trstom in Benetkami, ki bi jo lahko morebiti razširili tudi na hrvaško obalo oz. na Dalmacijo.

Na včerajšnjem srečanju so udeleženci opozorili tudi na spodbudno ukinitve turistične takse za vse potnike, v kratkem pa naj bi se končno lotili tudi obnove Pomorske postaje in del za podaljšanje pomola Bersaglieri (dela naj bi zahtevala 10 milijonov evrov).

PRISTANIŠČE - Povezava med Italijo in Turčijo

Turčija v deseterici svetovnih gospodarskih sil do leta 2023

Italijanski (levo) gostitelji in turški gostje na včerajšnjem zasedanju

FOTO DAMJAN

Sodelovanje med Turčijo in Italijo je zlasti na področju pomorskega prometa, logističnih storitev in transporta vse bolj zakoreninjeno. O novih oblikah sodelovanja je tekla beseda včeraj v hotelu Savoia Excelsior, kjer so se na celodnevni zasedanju zbrali predstavniki italijanskega in turškega ministrstva za gospodarski razvoj oz. za prevoze in pomorske povezave ter številni gospodarstveniki, špediterji, pristanišni delavci in predstavniki pomorskih zadrug.

Predstavnica italijanske vlade Paola Brunetti je dopoldne opozorila, da je v Turčiji danes registriranih 1074 italijanskih podjetij in da so se poslovanja v zadnjih letih kar podvojila. Samo v lanskem letu so zabeležili 16 milijard evrov prometa, kar je v tem težkem gospodarskem trenutku sila spodbudno, je ocenila. »Turška realnost je izredno dinamična in vse bolj usmerjena v trgovanje. Izvoz iz Turčije proti evropskim državam se je v zadnjih letih izredno okrepil,« je povedal predsednik zveze zadrug Alleanza Cooperative Italiane Massimo Stronati. Slednji si prizadeva za snovanje mreže severno-jadranskih pristanišč, ki bi dovolile uspešnejše in koordinirano trgovanje.

Turški gostje so opozorili, da je njihova vlada v zadnjih desetih letih za

spodbujanje trgovanja in logističnih storitev sprejela več fiskalnih olajšav (zlasti na gorivo), v nekaterih primerih določila ukinitve davka na dodano vrednost in dodelila celo izredne prispevke prevoznikom. »Do leta 2023 se želi Turčija namreč vključiti v deseterico svetovnih gospodarskih sil,« je povedal namestnik generalnega direktorja turškega ministrstva za prevoze Mehmet Cemil Acar. Vodja oddelka za pomorsko trgovanje pri istem ministrstvu Osman Fatih Giraz pa je opozoril na okrepitev turške pomorske flote, posodobitev večjih pristanišč in ureditev integracijske mreže med njimi, kar je okrepilo tudi domače logistične storitve.

Tudi v Turčiji nič ne kaže, da bi gospodarska kriza pojenjala. Če je bil prvi semester na gospodarskem področju razveseljivo spodbuden, kaže, da bo drugi nekoliko slabši tudi zaradi omejevalne monetarne politike, ki jo izvaja evropska centralna banka, so dejali gostje. Nekaj spodbude v ponoven zagon vlivajo podatki o industrijski proizvodnji, ki vidno narašča, daleč pozitivni pa so tudi odzivi s t.i. »evro« območja, kjer so zabeležili porast izvoza iz Turčije. (sas)

V MILJAH NA POBUDO ZSKD Revija mladinskih plesnih skupin

Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju z Društvom Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga prireja jutri ob 19.30 v gledališču G. Verdi v Miljah že četrto čezmejno Revijo otroških in mladinskih plesnih skupin Do svobodnega giba. Nastopile bodo skupine društev članic ZSKD: otroška in mladinska plesna skupina SKD Tabor z Opčin, mladinska plesna skupina SKD Vigred iz Šempolaja, plesna skupina Take dance AKŠD Vipava (GO), baletna skupina »Relevé« SKD Igo Gruden iz Nabežine, Otroška baletna skupina SKD France Prešeren iz Boljunca in mažoretni skupini Kras iz Doberdoba. Predstavile se bodo tudi gostujoče skupine: Plesna skupina LAI iz Izole, mladinska folklorna skupina Balarins di Buje in plesni skupini Free Dream Italijanske skupnosti »Fulvio Tomizza« iz Umaga.

Na kavi s kaplanom Dušanom Jakominom

Gost druge decembrske kave v Tržaški knjigarni bo škedenjski kaplan Dušan Jakomin. Po prejšnjem srečanju, ki je bilo posvečeno božični peki in pripravi za ta čas primernih jedi, bo poudarek današnjega srečanja na duhovni plati adventnega časa in božičnih praznikov. Adventni čas se začne prvo adventno nedeljo in se konča s svetim večerom 24. decembra. Advent je prav čas priprave na božič, ki je prihod Jezusa Kristusa na zemljo. Dušan Jakomin ob osvetlil pomembnejše trenutke tega časa, cerkveno liturgijo, ki ga označuje, in simboliko teh praznikov. Pogovor z Dušanom Jakominom bo danes ob 10. uri v Tržaški knjigarni. Kavo bo ponudilo podjetje Primo Aroma.

Korenine italijanskega odporništa in NOB

Tržaška univerza vabi danes ob 16.30 v konferenčno dvorano državne knjižnice (Trg Papa Giovanni XXIII 6) na predavanje posvečeno rojstvu italijanskega odporništva in jugoslovanskega narodnoosvobodilnega boja. Za govorniško mizo bosta sedela Roberto Spazzali in Marina Rossi z Deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v FJK.

Obnova skladišč v starem pristanišču

V hidrodinamični centrali v starem pristanišču bo danes ob 16.30 združenje Italia Nostra priredilo posvet o obnovi skladišč v zgodovinskem starem pristanišču. Slednjih bi se lahko lotili po zgledu zgodovinskih pristanišč v severni Evropi, kjer so zgradbe obnovili z manjšimi vsotami kot za običajne restavratorske posege. Antonella Caroli bo predstavila masterplan za staro pristanišče, ki predvideva ureditev varnostnih predpisov za vsa zgodovinska skladišča, in projekt Harbour, ki predvideva posege na zgradbah skladišča 20, 19 in 11 za ureditev pomorskega šolskega pola.

Božič v Nabežini

Na vaškem trgu v Nabežini bodo danes ob 15.45 prižgali lučke in blagoslovili božično drevesce, ki so ga okrasili otroci. Sledil bo pevski nastop šolskih otrok, otrok mladinske sekcije Godbenega društva Nabežina in nastop Godbenega društva samega.

Laščak v Egiptu

V dvorani A1 Visoke šole za prevajalce in tolmače bo danes ob 17. uri srečanje posvečeno slovenskemu arhitektu po rodu iz Gorice Antonu Laščaku (1856-1946). Predavala bo docentka Mercedes Volait, ki se posveča francoski arhitekturi v Egiptu in na Bliznjem vzhodu. Laščak se je v mladih letih odselil v Aleksandrijo, kjer je sodeloval pri obnovi mesta po angleškem bombardiranju leta 1882. Srečanje bo potekalo v angleščini.

Vodnik za ostarele

V dvorani Costantinides muzeja Sartorio (Trg Papa Giovanni XXIII 6) bo tržaška Skupnost sv. Egidija danes ob 16. uri predstavila nov vodnik za ostarele. Gre za pripraven priročnik o tem, kako omogočiti starejšim ljudem, da ostanejo na svojem domu in se ne selijo v domove za starejše občane oz. hiralnice; v njem so zabeležene pravice, ki jih imajo starejši, in usluge, ki so jim na voljo v tržaški pokrajini.

O NAŠEM TRENUTKU

Jezikovni kotic in plevel v njem

ACE MERMOLJA

Z zanimanjem prebiram članke, ki obravnavajo vprašanje slovenskega knjižnega jezika in njegovega zdravja na Tržaškem in Goriškem. Videmska pokrajina je dodatno vprašanje, čeprav manj oddaljeno, kot se nam zdi.

Glede jezikovnega zdravja se npr. strinjam z Matejko Grgič, ko pravi, da polagamo (v zamejstvu) večjo pozornost na »kri« kot pa na jezik, ki naj bi (dodajam) dal barvo tej krvi. Verjetno je res, da bi za sodobno znanje jezika morali odhajati na študiji v Ljubljano. Dejal bi celo več: na nižjih stopnjah že v Sežano, kjer je jezikovna kontaminacija manjša kot v Trstu. Množični odhodi pa so vse prej kot enostavni. Za mlade in tudi stare kakovost jezika ni prioriteta, pa tudi čez mejo se »temperatura« jezika naglo spreminja.

Sodobna Slovenija se srečuje z najrazličnejšimi vplivi, začenši z angleščino, in lahko na ulici poslušas zelo različne in raznobarvne »šprah«. Slednje se selijo v medije in predvsem na radio in televizijo, kjer slovnica in pravopis nista biblija. Tega se zavedajo mlajši jezikoslovci, ki zamenjujejo nekdanjo strogost in togost z nujno fleksibilnostjo. Jezik letno osvaja nove besede, izraze, načine ter prehitve slovnice in pravopise.

»Zamejščina« doživlja brutalnejšo kontaminacijo in posledično nevarnost, da se »zamejščina« in »unejščina« ne bosta več prepoznali. Med mojo generacijo in mlajšimi obstaja še dodatna razlika. Sam sem sicer živel v mestnem in torej povsem italijanskem okolju, doma pa so govorili knjižno slovenščino. Večina mojih vrstnikov je tako na Goriškem kot na Tržaškem prihajala iz vasi, kjer so prevladovala slovenska narečja. Slednja še niso bila tako popačena, kot so danes, ko dobesedno umirajo. Pot iz pristnega narečja v knjižni jezik je lažja kot steza iz nekega jezikovnega »melting pota« v kolikor toliko spodobni knjižni in torej splošno razumljiv jezik.

Razlika je tudi v tem, da je v moji mladosti večina sošolcev po opravljeni nižji srednji šoli odšla na delo in tako zaključila svojo izobrazbo. Danes veliko mladih nadaljuje šolanje, kar ni jamstvo za dobro slovenščino, je pa verjetno več ljudi, ki zadovoljivo obvlada jezik, kot jih je bilo nekoč. Protiteza je, da so bili stari (in redkejši) izobraženci zakoreninjeni v trdnejša jezikovna tla, čeprav se je jezik stal z njimi, ko smo postajali vedno bolj »zamejci«. Še tretje dejstvo je, da so pod fašizmom mnogi obiskovali italijanske šole in so si sami prisvajali jezikovno znanje. Verjetno pa je bilo splošno jezikovno okolje manj »onesnaženo«. Nimam jasnih odgovorov. Vem le, da smo lahko v seštevku danes zaskrbljeni.

Jezikovno vprašanje ostaja za slovensko prepoznavnost ključno. Bodočnost »zamejščine« se mi zdi dokaj problematična. Najrazličnejše predlagane rešitve so lahko dobre, vendar v praksi ni nobena uresničljiva z zamahom. Verjetno je pri tem potrebno nekaj nedogmatske skrbi za »kri«. Skrb za jezik ni nekaj novega.

Sam sem bil med tistimi, ki se je leta 1970 odpravil na študij slavistike (ni bilo še »slovenistike«) v Ljubljano. Vodila sta me dva razloga: odhod od doma in zanimanje za slovensko književno srenjo. Svetovali so mi odhod v Ljubljano iz študijskih namenov, v mladoosti pa niso bili edini. V megleni Ljubljani sem se z navdušenjem prepustil teda-

njemu študentskemu življenju in nato literarnemu dogajanju, ki se je odvijalo pretežno v gostilnah. Kljub temu sem opravljal izpite redno (preti mi je vojaščina), zaključil študij v roku in kljub možnosti, da bi ostal v Ljubljani, sem se odločil za Trst. Vse je bilo takrat zelo različno, kot je danes. Ni se npr. zdelo, da lahko pomeni povratak k morju »rezanje« določenih ambicij. »Manjšinskost« sem okusil šele s prakso. Kaj pa jezik? Nisem se veliko oddaljil od »primorščine«.

Čeprav nisem opravil nostrifikacije (izgubil sem ugoden trenutek in podlegel lenobi), sem imel več zaposlitvenih možnosti: v šoli, na Primorskem dnevniku in še kje. Ni bilo vse »zamašeno«. Občutek povezave med Trstom in Ljubljano je bil večji in stiki z literarnimi gremiji so zahtevali veliko manj truda, kot ga danes. Bila je meja, a se mi je zdelo razdalja manjša, kot je danes, ko imamo avtocesto brez meje. Opažam, da kdor si utira pot v Ljubljani, je več gor kot dol. Določeno obzorje pa se je v Trstu utesnilo. Sumim, da se danes še bolj in da pomeni oditi tudi ostati, čeprav je kriza povsod. Vse to vpliva na jezik, ki srka vase konkretno življenje človeka.

Želim enostavno povedati, da so študijske poti v Ljubljano do določene mere tvegane in ne zagotavljajo ničesar, čeprav si človek nedvomno pridobi več jezikovnega znanja. Kot upokojenec lahko sadim svoj jezikovni krompir v domačo njivo in ni več hudo, če ne raste najbolje. Za mlade pa je še pred jezikom vprašanje: kaj bomo delali? Kaj pomeni naše znanje? Je odvečno? Skratka, kriza ne daje jeziku prioritete. Bojim se, da v praksi misel: Grem »ven«, si pridobim novega znanja in se vrnem bogatejši in z večjimi možnostmi«, ne velja, vsaj ne za konkretno življenje.

Opozoril bi na dodaten podatek. Res je, da število vpisov v slovenske šole v Italiji, predvsem v vrtece in v osnovne šole, raste ali pa je stabilno na veliko večjih številkah, kot je bilo to nekoč. Dodatek pomenijo otroci iz mešanih ali čisto italijanskih zakonov, ki bi nekoč nikoli ne vpisali otroka v slovensko šolo. Nov položaj ustvarja jezikovne in sporazumevalne težave. Potrebna bi bila nova znanja, ki omogočajo vsem, da si prisvojijo dober jezik: to je želja vseh staršev. Kdo bi npr. poslal otroka v slab tečaj angleščine? Žal pa je tudi v šolah splošno raven slovenščine verjetno nižja od potrebne.

Zagovorniki študija v Sloveniji imajo v tem smislu prav: potrebno je pričeti z osnovo in torej v jaslih, vrtcih in v osnovnih šolah. Dobra osnova je odvisna od enako dobrega znanja. Stvarnost pa je v praksi takšna, da v vseh okoljih (z nekaterimi izjemami), kjer je slovenščina govorni jezik, prevladuje skoraj usodno kontaminirana govorica. Redki se tekom let izpopolnjujejo. Pričeti novo pot, pomeni mešanico idealne vizije in možnih postaj.

Realistični cilj se mi trenutno zdi nekje na pol poti, kjer se ohranja zadostna knjižna slovenščina, obenem pa se ne biča napak in sprememb, ki so trdno vrašene v našo zamejščino. Prave rešitve ni, obstaja le še jez, ki naj nas ubrani pred tem, da se bo slovenščina razlila kot deževnica po morju in Furlanski ravnini. Postavljanje previsokih ciljev lahko onemogoči dosego tistih osnovnih, ki naj preprečijo neprepoznavnost jezika.

JEZIK NA OBROBJU

Nedovoljena zveza brezosebne gre z nedoločnikom (gre storiti) mi je večkrat begala misli. Iskala sem razlago za to nerazumljivo prepoved, ko sem se nekega dne spomnila na okrnjeno rabo slovenskih glagolov moči in morati. **Moram uporabljamo v slovenščini samo v trdilni obliki (moram); morem pa predvsem v nikalni (ne morem).** Ta raba je utemeljena z natančno, pikolovsko logiko naših prednikov. **Ker je ne moram nelogičen, ga zamenjamo z ne smem.**

Smeti se uporablja v obeh oblikah, smem za dopustnost, ne smem za nedopustnost. Če to prenesem na pogovorno zvezo ne gre z nedoločnikom (tega ne gre storiti) poudarim nedopustnost povedanega, mi pravi pravilo.

In zdaj sklepam: **»Če je vse, kar ne gre nedopustno, postane vse, kar gre storiti dopustno.«** »Zatiranje ne gre podcenjevati (se ne sme), se brez nikalnice spremeni v »zatiranje gre podcenjevati (se sme). S takim načinom izražanja bi postalo dopustno vse, tudi lagati in krasti. Tega ne bi odobral nihče.

Zapomniti si moramo in tudi upoštevati, da slovenski brezosebni gre z nedoločnikom pomeni samo dopustnost storjenega, to se pravi, da smemo storiti vse tisto, kar je z za-

nikanim povedkom (ne gre) nedopustno.

Drugačen je pomen italijanske zveze. Va fatto pomeni mora se (si deve), non va fatto pa ne sme se (non si deve). Če torej slovensko zvezo pravilno razumemo, nam je jasna velika razlika med ital. mora se in slov. sme se, (je dopustno).

Res sem navedla drastične primere, saj nas nihče ne sili priporočati kaj negativnega, vsekakor pa se moramo zavedati, da z nezanimanim »gre zahtevati« sporočamo le to, da je kaj dopustno. Ker je to sporočilo nepomembno, te oblike ne uporabljamo.

Izhodišče za to razlago sem našla v nepopolni rabi glagola moči in morati, ki pa ne velja za glagol smeti, saj ima obe enakovredni obliki. **Po pomenu pa je ne sme se najbližji naši zvezi glagola ne gre z nedoločnikom, za izražanje poudarjene nedopustnosti.**

Že našim racionalnim slovenskim prednikom se je zdelo prav tako nesmiselno pripovedovati, kaj smejo storiti, kaj gre prositi ali zahtevati kakor poudarjati. česa niso primorani (ne morajo) storiti ali kaj morejo storiti. Jezikoslovci so pozneje to uveljavljeno prakso zapisali in predpisali.

Današnjemu človeku peša čut za natančno izražanje, zato marsikaj spre-

gledamo, celo velike pomenske razlike. **Tako smo pri nas zvezo gre z nedoločnikom kar poenačili z italijansko va z deležnikom, in jo zato tudi napačno uporabljamo, prevajamo in razumemo.** Danes zapisujemo, kaj nam je dovoljeno, kaj smemo dobiti, namesto, da bi povedali kaj moramo dobiti.

Zato je stavek: »Pouk slovenščine na italijanskih šolah gre podpreti«, ki sem ga brala pred kratkim, zgrešil svoj namen. Povedal ni tega, kar so zborovalci in poročevalci hoteli, in sicer, da moramo podpreti pouk slovenščine na italijanskih šolah, ampak samo to, da je naša podpora dopustna, dovoljena.

Takih stavkov je vsak dan vsaj nekaj. Z njimi pošiljamo bralcem pomenko napačna sporočila in jih navajamo na prepovedano obliko izražanja: gre z nedoločnikom.

Lelja Rehar Sancin

GOSPODARSTVO - Severnoprimorski župani

Med prioriteta obnova in ponoven zagon smučišča Kanin

Severnoprimorski župani so se včeraj dogovarjali predvsem o ključnih projektih v regiji v naslednji finančni perspektivi do leta 2020. Med njimi je nekaj pomembnejših turističnih projektov, med katerimi je tudi obnova in ponoven zagon smučišča na Kaninu. Slednji je zelo pomemben pri nadaljnjem turističnem razvoju zgornjega Posočja.

V regiji je trenutno najpomembnejši razvoj gospodarstva in zmanjšanje števila brezposelnih, je po seji za STA povedala predsednica sveta regije in kobariška županja Darja Hauptman. »Zato je veliko želja in potreba na različnih projektih socialnega podjetništva, sledijo pa jim projekti na področju infrastrukture,« je dejala Hauptmanova. Karkoli bi radi naredili v regiji, je tesno povezano z izgradnjo in posodobitvijo cestnega omrežja, s čimer bi regijo tesneje povezali s centralno Slovenijo.

Velike želje gredo tudi na področje razvoja turizma, kjer je že opaziti velik primanjkljaj zaradi izpada zimskega turizma. »Izpad smučarskega turizma prinaša primanjkljaj na vseh področjih. Sicer pa je potreba in želja na vseh področjih veliko, zato bomo morali v naslednji finančni perspektivi nastopati bolj enotno kot regija in da bomo tako uspeli pridobiti več sredstev za našo regijo,« je še dejala Hauptmanova.

Glede smučišča Kanin so mnenja še deljena, saj župani še ne vedo, ali bo to mogoče postal celo državni projekt. »Gotovo pa je, da je to projekt velikega pomena in ga moramo zato podpirati tako na lokalnem in regionalnem kot tudi nacionalnem nivoju,« je še dejala Hauptmanova.

V iztekajoči se finančni perspektivi je severnoprimorska regija zelo dobro počrpala sredstva, ki jih je imela na voljo. Edina napaka je bila po mnenju kobariške županje v tem, da regija ni bila enotna, saj bi tako lahko dosegli še boljše rezultate pri posameznih projektih: »Naš edini regijski projekt je bil CERO (Center za ravnanje z odpadki) Nova Gorica. V naslednji finančni perspektivi pa bodo potrebni regijski projekti, lokalne skupnosti ne bomo mogle več nastopati same ampak le v povezavi z drugimi.« (STA)

Smučišče na Kaninu je med prioriteta projekti

ARHIV

MOKRINE - Odprtje bo 20. decembra

Hotel Wulfenia zdaj v ruskih rokah

CELOVEC - Hotel Wulfenia v največjem zimsko-športnem središču Koroške na Mokrinah ob avstrijsko-italijanski meji naj bi 20. decembra spet odprl svoja vrata. Lastnik pa ni več domačin in turistični pionir Arnold Pucher,

temveč nek ruski bančnik, ki je tradicionalni hotel kupil za okrog pet milijonov evrov. Novi lastnik, ki je bil več let sam gost v hotel, je še zatrdil, da bodo skoraj vsi dosedanjí uslužbenci hotela zaposleni tudi pod novim vodstvom. (il)

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

LITERATURA - Tržačan Igor Pison o zbirki kratkih zgodb Zasilni izhodi

»Moti me, da je manjšinskost opravičilo za povprečnost«

Knjigo, ki je izšla pri založbi Mladika, bodo danes predstavili v kavarni San Marco

Igor Pison je predstavnik mlajše generacije tržaških ustvarjalcev. Star je enintrideset let, po izobrazbi germanist (diplomiral je na tržaški univerzi) ter gledališki in operni režiser (diploma na akademiji Avgusta Everdinga v Münchnu). Poklicno se trenutno ukvarja predvsem z gledališko umetnostjo; lani je v Slovenskem stalnem gledališču režiral svoj avtorski projekt Hozana tekočemu računu, spomladi ga v ljubljanski Drami čaka gledališka priredba Haderlapinega romana Angel pozabe.

Pison pa se rad preizkuša tudi v literaturi. Pred dvema letoma je pri italijanski založbi Ibiskos editrice Risolo izšla njegova zbirka kratkih zgodb Squarci, v teh dneh pa je zagledal luč tudi prvenec v slovenskem jeziku. Z naslovom Zasilni izhodi ga je izdala tržaška založba Mladika. Zbirko dvanajstih zgodb bodo danes ob 18. uri predstavili v tržaški kavarni San Marco (Ul. Battisti 18), v ponedeljek, 16. decembra, pa bo Pison med protagonisti večera, ki ga Mladikinim avtorjem posveča Društvo slovenskih izobražencev; gosta večera bosta tudi pesnica Irena Žerjal in pisatelj Boris Pahor.

Pisatelji se običajno odločajo za ustvarjanje v enem jeziku. Kaj je botrovalo temu, da ste prvo knjigo napisali v italijanskem, drugo pa v slovenskem jeziku?

Zgodbe v slovenščini so nastale, ko sem živel v Frankfurtu in sem začutil potrebo po pisanju v slovenskem jeziku. Za prvo knjigo mi je bilo takoj jasno, da bo nastala v italijanski, za to pa, da v slovenščini; tudi zaradi tematike, ki je izrazito sodobna, sem si želel, da bi jo napisal v slovenščini.

Igor Pison in naslovnica njegove zbirke kratkih zgodb

V zelo posrečenem telegramu, ki spremlja knjigo, je Miran Košuta v niz laskavih ocen o vašem prvencu vključil tudi nasvet - pozor na jezik.

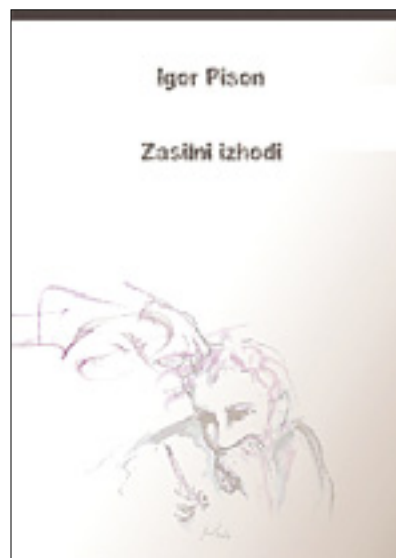
V Nemčiji, med nastajanjem knjige, nisem imel veliko stikov s slovenskim svetom. Opažal sem, da so pri pisanju že nastajali kalki iz nemščine. »Pozor na jezik« razumem predvsem kot opozorilo, da moramo vsak jezik gojiti tako dobro, da znamo v njem poimenovati svet, v katerem živimo, vsako situacijo. Slovenščina se mi zdi pri tem bolj precizna, bolj oprijemljiva. Italijanščina te lahko zapelje, v njej lahko tudi banalne ideje zvenijo blagozvočno ...

Med protagonisti vaših Zasilnih izhodov se večkrat pojavljajo nezreli štiridesetletniki, ki niso našli svoje vloge v družbi. Italijanska vsakodnevna kronika?

Navdiha nisem črpal samo iz kronike, ampak tudi iz osebnih poznanj in izkušenj. Gre za sedanjega človeka, ki ni še vodilni kader, ker mu nihče ne da odgovornosti ... sam si je pa ne vzame. Teh primerov je precej, srečal sem jih tudi v Nemčiji in Franciji.

Tematika nekaterih zgodb je univerzalna, drugih izrazito manjšinska: kako po večletnem življenju v tujini gledate na slovensko skupnost v Italiji?

Razdalja mi je dala možnost, da postavim v ostrino nekatere problematike ... jih pa nisem še povsem rešil. Vedno me je na primer motilo, da manjšinskost izrabljamo kot izgovor oziroma opravičilo za povprečnost. Opisovati manjšino pa mi daje možnost govoriti o celem svetu: kriza identitete, pomanjkanje dela ... vse je pri nas združeno v majhnem

okolju. Upamo, da se nas nekatere stvari ne tičejo, v resnici pa smo tudi mi odraz vsega, kar se dogaja po svetu - pozitivnega in negativnega. Le da se stvari pri nas dogajajo z drugačno hitrostjo. Kot pravi Veit Heinichen, je v Trstu lepo, ker stvari prodirajo zelo počasi in jih je torej lažje opazovati. In tudi naslikati v zgodbo.

V Zasilnih izhodih ste marsikaj naslikali tudi s tušem in barvami. Že dolgo rišete?

V bistvu od časa, ko je bila moja mama noseča. Ljubezen do risanja je gotovo podedovana, zelo všeč so mi tudi knjige z ilustracijami. Veliko mi pomeni, da lahko nekaj prelijem na papir ne da bi uporabil ene same besede. To je za nekoga, ki se vsakodnevno ukvarja z besedo, zelo pomembno. (pd)

SNG NOVA GORICA Oplemenitena kriminalna zgodba Kraja

Jutri bo na odru Slovenskega narodnega gledališča (SNG) Nova Gorica zaživela krimikomedia Kraja priljubljenega britanskega avtorja Erica Chappella. Drama tudi po 20 letih ostaja aktualna z družbeno-politično kritiko družbe. Želeli smo narediti zabavno in sproščeno predstavo, ki na trenutke spominja na televizijsko kriminalko, je na včerajšnji novinarski konferenci povedal režiser predstave Jaša Jamnik: »Ni nujno, da je vedno humoristična, je tudi moralno-družbena kritika ali družbeno-politična kritika, ki smo ji vnesli nekaj slovenskega duha.«

Sredi noči se uspešnež z ženo in prijateljskim zakonskim parom vrne z obletnice poroke v podeželsko hišo ter se sooči z razdejanjem, nato pa naleti tudi na vlomilca. Ta vzame situacijo v svoje roke, razgalja intimo četverice ter ob tem zamaje srečni prijateljski in ljubezenski videz njihovih vezi. »Značilen angleški humor zveni tudi v slovenskem prevodu tako, kot da bi bil pisan pri nas, če je le dobro zaigram. Mislim, da sem delal z zelo dobro ekipo, s katero smo ustvarili dobro gledališko delo,« je dejal režiser.

Četrta predstava letošnje sezone ima namen predvsem zabavati gledalce, ustvarjalci pa upajo, da bo iz domačih naslonjačev dvignila tudi tiste, ki prisegajo predvsem na televizijske kriminalne nadaljevanke. Predstava je narejena kot gledališka nanizanka v štirih epizodah in ima značilnosti tako gledališkega kot televizijskega dela. Pod Jamnikovo režisersko taktirko se tokrat predstavljajo Gojmir Lešnjak Jakov, Tomislav Tomšič, Gorazd Jakomini, Maja Nemeč in Arna Hadžialjevič. (STA)

ROMAN - Flavia Scotti de Garcia: Quell'inno chiamato Serbidiola

Kako je 1. svetovna vojna zaznamovala usodo Trsta

Flavia Scotti de Garcia (druga z desne) na predstavitvi svojega romana v kavarni Caffè degli specchi

FOTO DAMJAN

Trst je prizorišče in v nekem smislu celo protagonist še enega romana. Gre za delo »Quell'inno chiamato Serbidiola«, ki ga je napisala Flavia Scotti de Garcia in ga je pravkar izdala tržaška založba Luglio editore. Knjiga obsega 590 strani srednjega formata, naslov pa nosi po prvih stihih himne nekdanjega avstrijskega oz. avstro-ogrškega cesarstva »Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo ...«, ki se v italijanščini glasi »Serbi Dio l'Austriaco regno, guardi il nostro Imperator ...« - na kratko »Serbidiola«, kar je postalo neuradno ime himne v pogovornem jeziku nekdanjih habsburških podanikov italijanske narodnosti.

Roman je postavljen v čas od leta 1914 do leta 1921, obsega pa tri dele, in

sicer Felix Austria, Die Katastrophe ter Vae victis. Glavni junaki so mlada učiteljica Elviana, njena sestrična Lalla, njena prijateljica Gabrielle, njen brat zdravnik Rodolfo, avstrijski častnik Hans Jonas in italijanski iredentist Ernesto. Prva svetovna vojna seveda globoko zaznamuje njihove življenjske usode. Sicer pa v pripovedi nastopajo tudi zgodovinske osebnosti, od pisatelja Jamesa Joycea do avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, katerega uboj v Sarajevu je sprožil izbruh prvega svetovnega spopada. A posredno v knjigi nastopa predvsem Trst, ki je po vojni s priključitvijo Italiji, pa tudi z nastopom fašizma, katerega je v Trstu napovedal sežig Narodnega doma, izgubil svoj nekdanji gospodarski in

politični pomen, pa tudi svojo večnarodnostno in večkulturno podobo.

Avtorica Flavia Scotti de Garcia je minuli četrtek na predstavitvi romana v kavarni Caffè degli specchi poudarila, da ni hotela napisati nostalgичno obarvanega dela, pač pa prikazati najbolj dramatično poglavje v zgodovini mesta, v katerem se je rodila, v katerem živi in na katero je globoko navezana. Da ne bi nehote prizadejala katero od tržaških duš, je dala rokopis prebrati dvajsetim ljudem različnih narodnosti, pa tudi različnih poklicev in starosti. Omenimo naj, da je bil med njimi tudi prerano umrl prof. Daribor Zupan. Na predstavitvi je bilo poudarjeno, da so se o delu vsi ti prvi bralci pozitivno in celo pohvalno izrazili.

KNJIŽNE NOVOSTI - Založba Litera

Predstavili štiri nove slovenske romane

V Trubarjevi hiši literature v Ljubljani so včeraj predstavili štiri knjižne novosti Založbe Litera. Izšli so romani Začarani Odisej Evalda Flisarja, Soba pod gradom Roberta Simoniška, Pasja ulica Toneta Partljiča ter Slovenština in jaz Simone Lečnik.

Flisarjevo delo **Začarani Odisej** je filozofski roman, pisan v matrici elektronskih pisem. Vsakdanji svet prvoosebnega pripovedovalca zgodbe je razpet med internetom in globalizirano družbo, ki nosi vsa znamenja krize in poljubne svobode. Protagonist romana ni strogo določena oseba, temveč svobodni slehernik, nekdo, ki predstavlja vse nas, ki ne ve, komu služi, se vrti v krogu in ne najde poti domov ter s tem k svoji odrešitvi, je v spremni besedi zapisal Jože Horvat.

Tudi glavni junak Simoniškovega romana **Soba pod gradom** je po mnenju urednika Literature Orlanda Uršiča nekoliko izgubljen, razpet med idilično preteklostjo in malo manj idilično sedanjostjo. Priložnostni novinar in pisatelj v mehaničnem vsakdanu in kaotičnem svetu išče smisel svojega obstoja, pri čemer ga bremeni tako spomini na nekdanjo ljubezen kot tudi sodobni svet, poln absurdnih odnosov in družbene negotovosti. V Simoniškovem ro-

manu se na kritičen in ironičen način prepletata sodobno družbeno in kulturno-umetniško dogajanje.

Partljičev roman **Pasja ulica** prinaša zgodbo o priletnem pisatelju Jožetu Ferku, avtorjem novele o zvestobi med psom in njegovim lastnikom, ki dobi priložnost, da poimenuje eno izmed mariborskih ulic. V spomin na pse, ki so bili pomorjeni med vojno, ji nadane ime Pasja ulica, nato pa se v delu razgrnejo zgodbe ljudi, ki tam stanujejo. Partljič v romanu tako ne potreže le s podatki o zgodovini Maribora, temveč opiše tudi podrobnosti iz vsakdanjega življenja ljudi, ki so mesto tako ali drugače zaznamovali. Partljič tako po Uršičevih besedah tudi v tem delu nezavedno izkazuje ljubezen do človeka in vsega človeškega.

Avtobiografski prvenec Lečnikove **Slovenština in jaz** tematizira zgodbo deklace, ki se zaradi vojne v Bosni in Hercegovini preseli v Slovenijo. Čeprav je to država, ki se je iz otroštva spominja kot prijazne, tople in prisrčne dežele, se mora soočiti s različnimi težavami. Najprej s slovenščino, kot pravi jeziku svojega očeta, nato tudi z odklonilnim odnosom okolja. Čeprav se zgodba romana zdi na prvi pogled tragična, iz nje po avtoričinih besedah kljub vsemu veta vedrina in srčnost. (STA)

JUŽNA AFRIKA - Govorila sta tudi Barack Obama in Jose Manuel Barroso, med prisotnimi Borut Pahor in Enrico Letta

Svetovni voditelji počastili Mandelo

JOHANNESBURG - Več deset tisoč Južnoafričanov in skoraj 100 sedanjih in bivših svetovnih voditeljev se je na spominski slovesnosti v Johannesburgu včeraj poklonilo preminulemu borcu za človekove pravice Nelsonu Mandeli. S številnimi nagovori so se zbrani poslovlili od ikone, čigar življenjska zgodba zbuja spoštovanje po vsem svetu.

Slovesnost na stadionu v Sowetu se je z izvedbo državne himne, ki se ji je pridružil celoten stadion, začela ob 11. uri po srednjeevropskem času in trajala skoraj štiri ure. Med prvimi je zbrane nagovoril generalni sekretar ZN Ban Ki Moon, ki je izpostavil, da je Mandeli še v smrti uspelo združiti ljudi iz nasprotnih političnih in družbenih taborov. "Pokazal je izjemno moč odpuščanja in povezovanja ljudi drugega z drugim (...) pravi pomen miru," je dejal. S pogledom je zaokrožil po stadionu, kjer so se zbrali tako lokalni kot mednarodni tekmeči in nasprotniki, ter dejal, da je Mandeli to vnovič uspelo. Južnoafriška republika je po njegovih besedah izgubila junaka in očeta, svet pa ljubljene prijatelja in mentorja.

Ameriški predsednik Barack Obama je Mandelo v svojem govoru hvalil kot velikana zgodovine. "Nič od tega, kar je dosegel, ni bilo neizogibno. V loku njegovega življenja vidimo človeka, ki si je mesto v zgodovini zaslužil z bojem in bistrumnostjo, vztrajnostjo in vero," je dejal Obama. "Pokazal nam je moč dejanj, sprejemanja tveganja za ideale," je dodal. Obama je tudi pognal vzporednice med Mandelovo zmago nad apartheidom v Južnoafriški republiki s potjo, ki jo je na poti do rasne enakopravnosti prehodila Amerika. "Michelle in jaz sva koristnika tega boja," je dejal.

Obama so na slovesnosti spremljali trije nekdanji ameriški predsedniki, Jimmy Carter, George W. Bush in Bill Clinton, ter nekdanja zunanja ministrica Hillary Clinton.

Evropsko komisijo je v Johannesburgu zastopal njen predsednik Jose Manuel Barroso, ki je ob tej priložnosti dejal, da svet Mandeli kot človeku in velikemu državniku dolguje zahvalo in da je tudi sam občudoval njegovo nesebičnost, pogum in modrost. "Izliv čustev v Afriki, Evropi in po celi zemeljski obli ob smrti Madibe je dokaz o njegovem velikem vplivu po vsem svetu," je dejal.

Zbrane je nagovoril tudi kubanski predsednik Raul Castro, s katerim se je Obama na poti na oder rokoval. S tem zgodovinskim rokovanjem med predsednikoma držav, ki nimata diplomatskih odnosov od leta 1961, je po navedbah ameriškega diplomata Obama želel znova izraziti svojo pripravljenost na pomiritev s sovražniki ZDA. Videlo ga je lahko na milijone ljudi, ki so v neposrednem televizijskem prenosu spremljali spominsko slovesnost. Castro je v govoru Mandelo označil kot "nedosegljiv vzgled" tudi za Latinsko Ameriko in karibske države, "simbol dostojanstva in revolucionarnega boja". "Narodni heroj Južne Afrike je bil zavezan revolucionarnemu boju za mir, pravičnost in svobodo," je dodal. "Mandela je zgled za vse, za svobodo, pravičnost in svetovni mir," je dejala brazilska predsednica Dilma Rousseff. V Indiji je Mandela globoko občudovan kot "vizionar", pa je dejal indijski predsednik Pranab Mukherjee in ga označil za borca za svobodo, ki je "uveljavil nemogoče za svoje ljudstvo". "Vse življenje je posvetil razvoju in napredku v Afriki. Duh Mandele bo živel večno," je dejal kitajski podpredsednik Li Yuanhao.

Zadnji govorec je bil predsednik Južne Afrike Jacob Zuma, ki je izpostavil edinstvenost Mandele. "Nihče ni kot Madiba. Bil je edinstven. Nikoli ni hotel biti mesija ali svetnik. Počivaj v miru, naš oče in junak," je dejal. Mandele, ki ga je imenoval z njegovim plemenskim imenom, se je spomnil kot "neustrašnega borca za svobodo", ki se je dotaknil sveta. "V njegovo čast se zavezuemo, da bomo še naprej gradili narod na podlagi demokratičnih vrednot, človeškega dostojanstva in demokracije. Še naprej bomo gradili narod brez revščine, lakote in brezdomstva," je dodal.

Slovenski predsednik Borut Pahor, ki se je prav tako udeležil slovesnosti, je medtem na Twitterju zapisal, da je Mandela premo-

Levo generalni sekretar ZN Ban Ki Moon in južnoafriški predsednik Jacob Zuma na včerajšnji slovesnosti, desno ameriški predsednik Barack Obama se rokuje s kubanskim predsednikom Raulom Castrom

ANSA

čno verjel v svobodo, enakopravnost in spravo. "Imel je sanje, zaradi katerih je bil zaprt več kot četrt stoletja. Uresničil jih je, ne da bi se maščeval tistim, ki so mu jih skušali vzeti," je zapisal in dodal, da je Mandela z zvestobo sebi in svojemu narodu ter skupnim idealom po boljši in bolj pravični družbi navdihoval ves svet.

Italijo sta v Sowetu zastopala premier Enrico Letta in predsednica poslanske zbornice Laura Boldrini. »Mandela je bil človek,

ki se je boril in združeval,« je v izjavi za tisk dejal Letta. »Kot tak je tudi zgled za Italijo in še zlasti za Evropo. Prav tu v Južni Afriki me obhaja jasen vtis, kako nujno je, da se Evropa združi, sicer ne bo pomenila več nič,« je zaključil premier.

Na slovesnosti, na kateri so prisostvovali tudi svojci Mandele in njegova vdova Graca Machel, so pričakovali okoli 80.000 ljudi, a sta bili ob dežju, ki je padalo že od zgodnjega jutra, polni le dve tretjini

stadiona. Trije ostali stadioni z ogromnimi zasloni, na katerih so prenašali slovesnost, so bili skoraj popolnoma prazni. Britanska BBC je kot razlog za slabo udeležbo videl tudi v tem, da včerajšnji dan ni dela prost. Nekateri so sicer nekaj ur stali na dežju, da so lahko prišli na stadion. Med žalujočimi na stadionu so bile tudi svetovne zvezde, kot so Oprah Winfrey, Bono, Peter Gabriel in Charlize Theron. Kljub občutku globoke žalosti, ki je narod zajela ob smrti Mandele mi-

nuli četrtek, pa je bilo razpoloženje na stadionu optimistično, tudi polno plesa in pesmi, saj so se bili ljudje odločili proslaviti spomin na eno največjih političnih osebnosti 20. stoletja. Slovesnost se uvršča v okvir več dni trajajočih dogodkov ob Mandelovem državnem pogrebu. Vrhunec bo dogajanje doseglo v nedeljo, ko ga bodo pokopali v vasi Qunu na jugu države, kjer je odrasčal. Na pogrebni slovesnosti pričakujejo več kot 9000 ljudi. (STA)

GOSPODARSTVO - Podatki za 3. četrletje Italija se počasi le dviga iz recesije

RIM - Italija je v tretjem četrletju po dveh letih formalno izšla iz recesije, kaže včeraj objavljena druga ocena italijanskega statističnega urada ISTAT. Tretje največje gospodarstvo v območju evra je v tretjem trimesečju glede na predhodno po drugi oceni stagniralo, medtem ko je prva ocena urada kazala na 0,1-odstotni padec bruto domačega proizvoda.

Italijanski bruto domači proizvod (BDP) je v tretjem četrletju na letni ravni upadel za 1,8 odstotka, medtem ko je prva ocena kazala na 1,9-odstotni padec. Vlada sicer za konec leta napoveduje povratek h gospodarski rasti, medtem ko naj bi BDP prihodnje leto narasel za 1,1 odstotka.

Direktorica Mednarodnega denarnega sklada IMF Christine Lagarde je medtem včeraj v Bruslju evropske države opozorila, da je kljub nekaterim pozitivnim znakom še prezgodaj za proslavljanje izhoda iz krize. Kljub napredku, ki ga je EU v preteklih letih storila v boju s finančno krizo, je po mnenju prve dame IMF treba sprejeti dolgo načrtovane reforme.

"Ali lahko rečemo, da je krize že konec, če je približno 12 odstotkov delovno sposobnih ljudi še vedno brez dela," je Lagardova dejala v Bruslju. Lagardova je Evropsko centralno banko (ECB), ki je novembra nepričakovano znižala ključno obrestno mero, pozvala, naj to obdrži na nizki ravni. Med ključnimi ukrepi je izpostavila tudi oblikovanje bančne unije.

ITALIJA - Danes Letta po zaupnico Gibanje »Forconov« grozi s »peklom«

RIM - »Če bo parlament danes potrdil zaupnico vladi Enrica Lette, potem bomo zanesli pekel.« Tako so povedali nekateri voditelji protestnega gibanja Človeška veriga okrog parlamenta oz. Koordinacijski odbor 9. november, ki je sicer bolj znano pod imenom »Forconi« (»vile«) in ki je tudi včeraj povzročilo več prometnih zastojev po Italiji, pa tudi izgredov po mestih in napadov na podjetja, ki se mu nočejo pridružiti.

Na to grožnjo se je brž odzval notranji minister in podpredsednik vlade Angelino Alfano, po katerem bo vlada sicer zagotovila protestnikom

pravico do izražanja svojega nezadovoljstva, nikakor pa ne bo dopustila, da bi protestniki drugim kratili pravico do dela, in še manj, da bi ogrozili javno varnost. »Ne bomo dovolili, da bi protest z ognjem in mečem pustošil po mestih,« je poudaril minister.

V tej zvezi velja omeniti, da je prvi mož Gibanja petih zvezd Beppe Grillo včeraj odprto podprl protestnike ter policijo pozval, naj se pridruži »ljudstvu« in obrne hrbet »politikom«. Prvak stranke Forza Italia Silvio Berlusconi pa je napovedal, da bo danes sprejel predstavnike »Forconov«.

Ob italijanski obali rešili več kot 1200 migrantov

RIM - Italijanske oblasti so od začetka tedna na morju rešile že več kot 1200 migrantov, so včeraj sporočili iz italijanske mornarice. V zadnjih dneh se je število poskusov prihodov migrantov v Italijo povečalo, čeprav se število prečkanj Sredozemlja z čolni v zimskem času ponavadi zmanjša.

Iz italijanske mornarice so sporočili, da so izboljšane vremenske razmere spodbudile nadpovprečno število plovil, prepolnih z migranti, da izplujejo iz severne Afrike. Italijanske patrolne ladje so prestregle skupno 1233 ljudi, od tega 65 otrok in 118 žensk. Okoli 274 ljudi so poslali na otok Lampedusa, ostali pa so do obale prispeli sinoči pozno zvečer ali v sredo zjutraj.

Janukovič obsodil pozive opozicije k revoluciji

KIJEV - Ukrajinski predsednik Viktor Janukovič je včeraj obsodil pozive opozicije po revoluciji in jih označil za "grožnjo nacionalni varnosti". Svojo kritiko opozicijskih pozivov je izrazil na srečanju s svojimi predhodniki. "Pozivi k revoluciji predstavljajo grožnjo nacionalni varnosti. Želim si, da se to temačno obdobje konča in se nikoli več ne ponovi," je povedal bivšim ukrajinskim predsednikom Leonidu Kučmi, Leonidu Kravčuku in Viktorju Juščenko.

Janukovič je včeraj razkril, da bo v sredo po vsej verjetnosti v Bruslju odpovala ukrajinska delegacija, ki jo bo vodil vplivni namestnik premiera Sergej Arbutov in ki bo nadaljevala pogovore z EU o pridružitvenem sporazumu.

Med stavko policije v Argentini sedem mrtvih

BUENOS AIRES - V valu plenjena v več argentinskih provincah je v ponedeljek zvečer po lokalnem času življenje izgubilo sedem ljudi. Plenjenje je sprožila policijska stavka, ki se je začela prejšnji teden, od takrat pa je v plenjenju umrlo skupno devet ljudi. Štiri smrti so zabeležili v severovzhodni provinci Chaco, še tri življenja pa je plenjenje zahtevalo v provinci Jujuy in Tucuman. V Chacu so bili ubiti trije civilisti in policist. Civilisti so sodelovali pri plenjenju v mestu Resistencia. Policist pa je umrl zaradi ran, ki jih je utrpel, medtem ko je poskušal zaščititi supermarket. (STA)

ZLATO (999,99%) za kg	
29.466,23	+513,51
SOD NAFTE (159 litrov)	
109,70 \$	+0,28
EVRO	
1,3750 \$	+0,20

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 10. decembra, 2013

valute	10. 12.	9. 12.
ameriški dolar	1,3750	1,3722
japonski jen	141,35	141,33
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,453	27,498
danska krona	7,4604	7,4602
britanski funt	0,83645	0,83765
madžarski forint	300,79	301,57
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7030	0,7030
poljski zlot	4,1825	4,1867
romunski lev	4,4525	4,4482
švedska krona	8,9897	8,9954
švicarski frank	1,2214	8,9554
norveška krona	8,4015	8,4285
hrvaška kuna	7,6425	7,6445
ruski rubel	44,9962	44,9260
turška lira	2,7902	2,7864
avstralski dolar	1,5039	1,5101
braziljski real	3,1759	3,1885
kanadski dolar	1,4604	1,4633
kitajski juan	8,3486	8,3330
indijska rupija	83,9149	83,8890
južnoafriški rand	14,1808	14,1802

DOBERDOB - Občinski svet sprejel sklep o avtobusni povezavi z Laškim

Mlaj ostaja ob cerkvi, postaja pred lekarno

Učenci iz Laškega, ki obiskujejo doberdobsko nižjo srednjo šolo, bodo z avtobusa pokrajinskega prevoznega podjetja APT še naprej izstopali pred vaško lekarno; ko se bodo po koncu pouka odpravljali domov, pa bodo na avtobus stopali pred šolo. Tako so se dogovorili med ponedeljkovim zasedanjem doberdobskega občinskega sveta, s čemer so dejansko omogočili, da bodo domačini lahko še naprej postavljali vaški mlaj ob cerkvi. Sklep so sicer odobrili z glasovi uprave večine.

»Zdaj se bomo postavili v stik s pokrajinskim prevoznim podjetjem APT in ga pozvali, naj čim prej omogoči postavljanje svojih avtobusov na novem postajališču pred šolo, tako da bodo učenci ob koncu pouka lahko varno stopili na avtobus in se odpeljali domov,« napoveduje doberdobski podžupan Fabio Vizintin. Zadeva je bila v Doberdobu zelo občutena, saj se domačini niso hoteli odpovedati postavljanju mlaja ob cerkvi, hkrati pa so seveda morali krajevni upravitelji zagotoviti varnost otrok. Med zasedanjem občinskega sveta je med svojim posegom zgodbo o prevozu otrok iz Laškega v Doberdob obnovil načelnik opozicijske svetniške skupine Slovenske skupnosti Dario Bertinazzi. Povedal je, da so na ravnateljstvu že med poletjem začeli iskati rešitev za ukinitve šolskih prevozov, za kar se je odločila ronška občina. Začetno se je po njegovih besedah ravnateljica Sonja Klanjšček zavzemala, da bi podjetje APT poskrbelo za avtobus, s katerim bi se peljali izključno nižješolci iz Laškega. Ker to ni bilo mogoče, so na ravnateljstvu zahtevali, naj se uredi postajališče pred šolo. »Profesorji oz. učitelji moramo ob koncu pouka otroke zaupati odrasli osebi ali pa moramo videti, da stopijo na avtobus. Zato je nujno potrebno, da se avtobus ustavi pred šolo,« pravi Bertinazzi; po njegovih besedah so avgusta na občini zagotovili, da bodo električni kabel pred spomenikom vkopali, kar bi omogočilo, da bi mlaj premestili na drugo stran ceste. »Ko so uredili postajo pred spomenikom, pa kabl niso vkopali; takoj zatem je prišlo do kravala z mlajem, proti kateremu nihče nima nič, mlaj mora pač biti, pa še domačini so se pritoževali, da bi avtobus pred cerkvijo povzročil težave. Tako smo tudi mi pristali na kompromisni predlog, naj jutranja avtobusna postaja ostane pred lekarno, ob koncu pouka pa naj učenci stopajo na avtobus pred šolo,« pojasnjuje Bertinazzi in poudarja, da pa bo morala občina poskrbeti za varnost učencev, ki bodo zjutraj prihajali v Doberdob in se peš odpravljali izpred lekarne do šole. Bertinazzi pristavlja, da bi moral občinski svet o zadevi razpravljati veliko prej, na ta način bi se v vasi izognili marsikateri polemiki.

Med ponedeljkovim zasedanjem občinskega sveta je v razpravo posegel tudi občinski svetnik Slovenske skupnosti Aldo Jarc. »Že 30. septembra sem med takratnim zasedanjem občinskega sveta opozoril, da je treba jutranjo postajo ohraniti pred vaško lekarno, saj bi avtobus s postavljanjem pred cerkvijo povzročil cel kup prometnih težav, še zlasti stanovanjem sosednjih hiš. Takrat so na občini trdili, da je moja zahteva nesprejemljiva, zato pa sem se v ponedeljek malce razjezil, potem ko je upravna večina po dveh mesecih dejansko osvojila moje stališče in se tudi sama zavzela za ohranitev postaje pred lekarno,« je včeraj pojasnil Aldo Jarc. (dr)

Lokacija za doberdobski mlaj

BUMBACA

GORICA Spodbujajo k varčevanju

Občina še nima energetskega plana

Na spletni strani www.isig.it so objavili anketo o energetskega varčevanju, ki je namenjena prebivalcem goriške občine. Anketa je vključena v pripravo energetskega načrta goriške občine, ki ga na županstvu izdelujejo v okviru evropskega projekta Remida s sredstvi iz evropskega sklada Med. »Projekt je vključen tudi med dejavnosti Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje: Občini Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba že imata svoj energetske plan, mi pa ga še nimamo. Zato smo se odločili, da ga izdelamo s pomočjo sredstev iz evropskega projekta Remida, katerega nosilka je goriška pokrajina in je skupno vreden en milijon evrov. Za pripravo našega energetskega plana bomo imeli na razpolago okrog 100.000 evrov,« pravi goriški podžupan Roberto Sartori in pojasnjuje, da bo celotnemu postopku sledila agencija Informest, medtem ko si je pripravo plana na javni dražbi zagotovila čezmejna naveza, ki jo sestavljajo inštitut ISIG, zavod CETA in novogoriška lokalna energetska agencija Golea.

V okviru projekta bo ISIG skrbel za ozaveščanje nosilcev interesov; z anketo in srečanji fokusnih skupin bodo ugotovljali, koliko je zavest o potrebi po energetskega varčevanju prisotna med ljudmi. Zbiranju podatkov bo sledila priprava energetskega plana kot takega, kar bo omogočilo Gorici, da se pridruži ostalim občinam po vsej Evropi, ki so se zavezale, da bodo znižale stopnjo svojih škodljivih emisij in da bodo vlagale v energetskega varčevanje. Sartori opozarja, da je iz političnega vidika odločitev pomembna, saj pomeni, da se goriška občina obvezuje k upoštevanju najstrožjih standardov za povečanje energetske varčnosti svojih javnih poslopij. Spletno anketo je enostavno izpolniti, v kratkem bo dosegljiva tudi s spletne strani goriške občine. (dr)

DOBERDOB - Občinski svet Nočejo premoga in kurilnega olja

V Doberdobu so med ponedeljkovim zasedanjem občinskega sveta odobrili resolucijo proti termoelektrarnam, v katerih sežigajo premog in kurilno olje. Resolucijo je predlagal župan Paolo Vizintin, ki ga posebno skrbijo emisije iz tržiške elektrarne, pod vplivom katerih je tudi doberdobska občina. Vizintin pojasnjuje, da so resolucijo že sprejeli še v nekaterih občinah tržiškega mestnega okrožja, v katerih se krepí fronta proti namenu družbe A2A, da bi v tržiški termoelektrarni sežigala izključno premog.

Med ponedeljkovim zasedanjem so sprejeli tudi nekaj sklepov upravne narave. Podaljšali so konvencijo občinske socialne službe in dogovor s ostalimi občinami iz tržiškega mestnega okrožja o dnevnih središčih za ostarele, odobrili so dogovor z zadrugo CISI za nudenje oskrbe prizadetim osebam in potrdili pristop doberdobske občine k zavezi županov, ki se obvezujejo, da si bodo prizadevali za znižanje škodljivih emisij in za varčevanje z energijo. (dr)

TRŽIČ - Protestna mobilizacija se nadaljuje

Tisoč jih je bilo na ulici

Med prepevanjem italijanske himne gesla proti državni vladi in tudi proti priseljencem

V Tržiču so se tudi včeraj podali na ulice protestniki, ki se prepoznajo v t.i. gibanju Forconi (»vile«). Zbralo se jih je več sto, po nekaterih ocenah celo tisoč, v glavnem pa je šlo za zaposlene pri podizvajalskih podjetjih v ladjedelnici Fincantieri.

Iz Pancana so se peš odpravili na Trg Republike, zaradi njihovega prehoda pa je bil promet v mestnem središču oviran skoraj dve uri. Med hojo so protestniki prepevali italijansko himno, eden je mahal z italijansko zastavo, skandirali so gesla proti državni vladi. »Na protestiramo proti družbi Fincantieri, pač pa za naše pravice,« je poudaril protestnik po rodu iz Neaplja, ki že trinajst let živi v Tržiču. »Kje so priseljenci? Nismo rasisti, vendar bi radi povedali, da tujci delajo le za pet evrov na uro. Sami seveda niso krivi, če jih delodajalci izkoriščajo. Mi s tako nizkimi plačami pa ne uspeemo preživeti,« je pristavil delavec, ki je doma iz Palerma. Popoldne so se delavci podizvajalskih podjetij vrnili v ladjedelnico, saj naj bi jim direktor zagrozil, da jih bo odslovil, če se takoj ponovno lotijo dela. Protestniki so že napovedali, da se bodo na ulico vrnili danes, po vsej verjetnosti pa tudi jutri. In ravno za jutrišnji dan vlada v Tržiču precejšnja zaskrbljenost. Sindika FIOM je namreč oklical splošno stavko proti privatizacijam industrijskega sektorja, ki bo potekala jutri po vsej državi. Ker državni sindikati niso podprli protesta gibanja Forconi, se na Tržičkem bojijo, da bi jutri lahko prišlo do spora med delavci podizvajalskih podjetij in zaposlenimi v ladjedelnici, ki bodo kot običajno skušali preprečiti vstop v obrat vsem uslužbencem.

Ob dvodnevem protestu v Tržiču se je marsikdo zamislil; v gibanju Forconi se prepletajo domovinska čustva, desničarska in protievropska gesla, njegovi privrženci nezadovoljstvo vračajo na vlado, hkrati pa tudi na priseljence.

Protestniki včeraj na tržiških ulicah

BONAVENTURA

GORIŠKA Devet viteзов in dva oficirja

Na goriški prefekturi bo v soboto, 14. decembra, ceremonija ob podelitvi državnih odlikovanj reda »za zasluge republike« občanom iz goriške pokrajine. Med letošnjimi devetimi prejemniki priznanj sta tudi župan iz Gradišča Franco Tommasini in direktor zadrufne kleti iz Krmina Luigi Soini; oba bosta postala viteza. To odlikovanje bodo prejeli še polkovnik

italijanske vojske Paolo Accetta, šofer Lino Casonato, karabinjer Francesco Ciccarelli, agronom in novinar Claudio Fabbro, upokojeni uslužbenec italijanskih železnic in dolgoletni predsednik folklorne skupine iz Koprivnega Benito Tofful ter profesor Ferdinando Rossi. Goriška prefektinja Maria Augusta Marrosu bo podelila še dve priznanji; oficirja republike bosta postala tajnik goriške Trgovinske zbornice Pierluigi Medeot in goriški fotograf Arduino Altran. Odlikovanje podeljuje italijanski predsednik republike Giorgio Napolitano.

STARA GORA

Tudi s tožbo nad deponijo

Vložili so jo stanovalci bližnjih hiš

Projekt izgradnje Regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO) v Stari Gori je zopet naletel na oviro. V ponedeljek so na novogoriški mestni občini iz odvetniške pisarne Devetak prejeli obvestilo o vloženi tožbi proti ministrstvu za Kmetijstvo in okolje in Agenciji Republike Slovenije za okolje. Vložili so jo stanovalci, ki prebivajo v neposredni bližini odlagališča.

Goriški župani se bodo zaradi nove okoliščine danes v Ljubljani sestali s predstavniki ministrstva. »Nekdo nas poskuša ustaviti. Sama sem sicer optimistična in sem prepričana, da bo RCERO zgrajen,« pravi Darja Hauptman, kobariška županja in predsednica Sve-ta regije. Novogoriški župan pa dodaja, da je treba za projekt RCERO gradbeno dovoljenje pridobiti do novega leta. »Dovoljenje je praktično pripravljeno, vse bo pa odvisno od jutrišnjega sestanka,« je včeraj povedal novogoriški župan Matej Arčon, ki še dodaja, da bo v primeru, da gradbenega dovoljenja do novega leta ne bo, izgubljen evropski denar za projekt - gre za 25 milijonov evrov -, izgubljena pa bodo tudi sredstva, ki so jih občine doslej vložile. 47 milijonov evrov vredno investicijo, toliko znaša skupaj z DDV-jem, naj bi v višini skoraj 25 milijonov sofinanciral kohezijski sklad EU, država bi primaknila 4,4 milijone evrov, trinajst severnoprimorskih občin pa skupaj 18 milijonov evrov. Časa za ureditev vseh potrebnih dokumentov pa je le še do konca meseca. Do 31. decembra je namreč država podaljšala rok, sicer se bodo dodeljena evropska sredstva prerazporedila drugam. (km)

DOBERDOB - Hitro se širijo po Krasu

Tujerodne vrste ogrožajo jezero in zdravje ljudi

Izpuliti, iztrebiti, požagati, posekati; skratka uničiti. Tako je po mnenju magistric ekološke in biodiverzitet Sare Visintin treba ravnati s tujerodnimi invazivnimi rastlinskimi vrstami, ki se širijo po Krasu in še zlasti ob Doberdobskem jezeru. Visintinova je invazivkam posvetila svojo magistrsko nalogo na biotehniški fakulteti v Ljubljani, ki jo bo predstavila v petek, 13. decembra, ob 18. uri v sprejemnem centru Gradina v Doberdobu.

Invazivke ogrožajo druge rastline, hkrati pa tudi zdravje ljudi, saj povzročajo alergije, zastrupitve, boleznine kože. Za večino težav z zdravjem je odgovoren pelod invazivnih rastlin, nekatere izmed njih rastejo tudi ob Doberdobskem jezeru, ob katerem je Visintinova opravila svoje raziskovalno delo. »Z imenom tujerodne rastlinske vrste označujemo vse rastlinske vrste, ki jih je človek prinesel namenoma ali pomotoma v novo okolje, v katerem prej niso bile prisotne. Tujerodne vrste s svojim širjenjem ogrožajo domorodno biotsko raznovrstnost, gospodarstvo in zdravje ljudi,« poudarja Visintinova in pojasnjuje, da so invazivke prišle v Evropo pred 500 leti, ko so se zaradi trgovanja med kontinenti hote ali nehote znašle med semeni tujerodnih vrst. V naših krajih prva pojavljanja invazivnih rastlin v naravnem okolju segajo v drugo polovico 19. stoletja, ko so botaniki opazili širjenje nekaterih vrst iz vrtove gozdove.

OSEMNAJST ODSOTKOV FLORE

»Invazivke predstavljajo danes že približno 18 odstotkov celotne kraške flore. Gre za precej velik odstotek, če se osredotočimo na deželo Furlanijo-Julijsko krajino, kjer je približno 12,9 odstotkov neo-

Xanthium italicum

Parthenocissus quinquefolia

zdravjem povzročajo pelod teh rastlin, na katerega so ljudje lahko alergični. Manjše težave povzročajo pelod vrst velikega pajesna (*Ailanthus altissima*), topinamburja (*Helianthus tuberosus*) in ameriškega javora (*Acer negundo*). Večje težave pa povzročajo pelod pelinolistne žvrklje (*Ambrosia artemisiifolia*), ki je največji krivec za seneni nahod v jesenskem obdobju. Tako v Italiji kot tudi v Sloveniji se zavzemajo za zatiranje in preprečevanje širjenja te nevarne invazivne rastlinske vrste, ki se je iz svojega naravnega rastišča v Severni Ameriki razširila v druge dele sveta,« pravi Visintinova in opozarja, da nekatere invazivne vrste vplivajo tudi na gospodarstvo, saj povzročajo izgubo pridelkov in višje stroške vzdrževanja naravnih površin.

Sara Visintin je za svoje raziskovalno območje izbrala obrežni pas Doberdobskega jezera in jezero samo. »V zadnjem času je vedno bolj opazno nihanje ravni vode v jezeru, kot je bilo v preteklosti, ko se je predvsem v jesenskem obdobju visok vodostaj ohranil po več tednov. Danes se v zelo kratkem času zniža. Vzrokov je več:

Sara Visintin med raziskovanjem jezera

FOTO SREČKO VISINTIN

zmanjšanje padavin, eksplozije med dvema vojnama, potres iz leta 1976 (začetek zmanjšanja količine vode ob izviroh), izgradnja jezera pri Solkanu, projekt za izgradnjo protosintotrona na območju jezera (1969-70), nenehna rast jezerskega rastišča, vedno večji vpliv človeka, podnebne spremembe, raztrejanje v kamnolomu pri Devetakih in tudi vedno večje pojavljanje invazivk,« poudarja Visintinova, ki je na območju Doberdobskega jezera našla trinajst invazivnih rastlin.

TOGI ŠAŠ ŽRTEV INVAZIJE

Na območju raziskave je prisotnih 18 različnih habitatnih tipov, od najbolj vlažnega z vegetacijo tekočih voda do najbolj aridnega habitata s kraško gmajno. Najpogostejši invazivni vrsti v različnih habitatnih tipih na območju Doberdobskega jezera sta črnoplodni mrkač z deležem 46 odstotkov in laški bodič z deležem 24 odstotkov, sledita navadna robinija (20 odstotkov) in pelinolistna žvrklja (5 odstotkov). »Habitatni tip, ki je najbolj izpostavljen invazijam, je habitat togega šašja, kjer so prisotne vrste, kot so *Bidens frondosa*, *Xanthium italicum*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Elo-dea canadensis*, *Amorpha fruticosa* in *Robinia pseudacacia*. Ostali habitatni tipi z invazivkami so bolj pod vplivom človeka, in sicer habitat ruderalnih združb, kjer prevladujejo predvsem invazivne vrste, kot so *Erigeron annuus*, *Erigeron sumatrensis*, *Parthenocissus quinquefolia*, *Ailanthus altissima*, *Ambrosia artemisiifolia* in *Senecio inaequidens*. Zaradi opuščanja obdelovane kmetijskih površin in redne košnje, antropogenega vpliva, podnebnih sprememb, zelo močnega nihanja vodostaja in nižanja vodne gladine se spreminjajo okoljske razmere na območju jezera ter se pojavlja vedno večje število invazivk. Pojavnost teh pa pospešuje izginjanje posameznih habitatnih tipov in spreminjanje jezera. Jezero je tako vse bolj zaraščeno s trstičevjem in z invazivkami *Bidens frondosa* in *Xanthium italicum*,« pravi Visintinova, ki je prepričana, da bi treba čim prej ukrepati z oza-veščanjem domačinov in javnih ustanov ter

Invazivne rastline zaraščajo jezero v sušnem obdobju

fitov,« pravi Visintinova, po kateri je globalizacija imela in ima še vedno velike učinke na biološke invazije. V zadnjih desetletjih se je zaradi vse večjega transporta blaga in izdelkov ter mobilnosti ljudi povečal tudi vnos vedno več vrst v novo okolje. Na tak način narašča tudi število tujerodnih vrst, ki se ustalijo v novem okolju in postanejo invazivne.

PELOD INVAZIVK POVZROČA ALERGIJE

»Ponavadi vplive invazivnih vrst na domorodne vrste ali ekosisteme zaznamo z zamikom, torej šele takrat, ko so se te že zelo razširile. Dokler se tujerodne vrste pojavljajo v novem okolju v majhnem številu, ne predstavljajo težave in so njihovi vplivi zelo majhni in težko zaznavni. Ko se pa invazivke razširijo, se začnejo kazati njihov negativni vpliv na domorodne vrste. Invazivne rastline izpodrivajo domorodne vrste in zmanjšujejo biotsko pestrost. Hkrati ogrožajo tudi zdravje ljudi. Večino težav z

GORICA - Razstava

Utrinki narave v vodnih barvah

Jože Cej na odprtju razstave FOTO VIP

V kavarni HiC ob pevmskem mostu razstavlja Jože Cej, priznani goriški umetnik in arhitekt, pa tudi športnik, kulturnik in družbeno-politični delavec. Do 7. februarja bo tam na ogled šestnajst njegovih akvarelov srednjega in večjega formata, ki jih v celovit sklop povezuje naslov »Svetlobni utrinki narave«. Sobotno odprtje razstave je v kavarno privabilo mnoge ljudi; med njimi so bili umetnikovi znanci iz obeh strani meje, pa tudi marsikateri likovnik, ki ceni Cejevo delo.

Ustvarjalca je v soboto predstavila Serenella Ferrari, kustosinja dvorca Coronini na Vialu, sicer pa članica kulturnega združenja Amici dell'arte felice, ki ima svoj sedež ravno v tamkajšnji kavarni. Med drugim je povedala, da je Ceja spoznala med kavarniškiimi muzicami, kamor občasno oba zahajata. Med priložnostnimi klepeti je odkrila, da se njen sogovornik posveča slikarstvu, zlasti še zahtevni tehniki akvarela. Ni bilo potrebno veliko prošnji in prigovarjanj, da je avtor pristal na ponudbo o postavitvi razstave, je še dodala Ferrarijeva in prikazana dela razdelila na štiri glavne sklope: na mostove (v Cejevih delih se rada pojavljata solkanska mostova in pa mostova v Rubijah), dalje na motive s Krasa, posejanega s slikovitimi vasicami in starodavnimi cerkvicami, na vedute kvarnerskih otokov s pogledom na morje in na značilne obmorske vasice ter na sprehode po Gorici in goriški okolici, ki ponujata čudovite kotičke.

Besedo je imel tudi avtor, ki se je v dvojezičnem posegu zahvalil vsem, ki so prispevali k postavitvi razstave, v prvi vrsti lastniku lokala Robertu Figlu, ki je obenem tudi predsednik združenja Amici dell'arte felice. Posebno zahvalo je izrekel sponzorjem, ki so omogočili izdajo dvojezičnega kataloga z uvodnim kritičkim besedilom in s posnetki šestnajstih akvarelov, uresničenih v zadnjem desetletju. Med družabnostjo, ki je sledila, so gostom postregli tudi z rižoto z gobami, ki sta jih le nekaj dni prej nabrala lastnik kavarne in sam Jože Cej, poleg vsega ostalega tudi strasten gobar. (vip)

DOBERDOB

Jezero zarašča trinajst invazivk

Raziskovalka Sara Visintin je našla trinajst invazivnih vrst, ki rastejo ob Doberdobskem jezeru; to so veliki pajesna (*Ailanthus altissima*), pelinolistna žvrklja (*Ambrosia artemisiifolia*), navadna amorfa (*Amorpha fruticosa*), črnoplodni mrkač (*Bidens frondosa*), vodna kuga (*Elo-dea canadensis*), enoletna suholetnica (*Erigeron annuus*), belkasta hudoletnica (*Erigeron sumatrensis*), laška repa - topinambur (*Helianthus tuberosus*), zajčja deteljica (*Oxalis pes-caprea*), navadna vinika (*Parthenocissus quinquefolia*), navadna robinija (*Robinia pseudacacia*), raznozobi grint (*Senecio inaequidens*) in laški bodič (*Xanthium italicum*).

z dejanskimi ukrepi, kot so ročno puljenje mladih rastlin, žaganje oz. sekanje že odraslih rastlin ter redna in pogosta košnja. »Prihodnost našega čudovitega jezera je odvisna od nas in tega se moramo zavedati. Če želimo ohraniti to naravno dediščino, moramo čim prej ukrepati,« poudarja Visintinova, ki v prihodnosti namerava izpeljati več čistilnih akcij, med katerimi bi izpuli oz. posekali škodljive invazivke.

Med raziskovanjem je Visintinova več invazivnih vrst odkrila ob parkirišču pri paludariju; ob njem raste ogromno raznozobega grinta, ki v svojem cvetnem prahu vsebuje za otroke škodljive alkaloide. Nedaleč stran pa so včasih panji s čebelami ... Po besedah mlade magistric iz ekološke in biodiverzitet iz Dola so v marsikateri občini po Italiji in Sloveniji že odredili obvezno uničevanje invazivnih rastlin na vseh zasebnih zemljišč; pametno bi bilo, da bi se za tovrsten ukrep čim prej odločili tudi na Krasu. (dr)

GORICA - Popis na občinskih površinah

Strohnela drevesa ogrožajo varnost

Goriška občina se je lotila popisa vseh dreves, ki rastejo na zemljiščih v občinski lasti. »Popis moramo opraviti po zakonu, seveda je še kako potreben za zagotavljanje varnosti. Ravno pred kratkim smo požagali kakih dvajset metrov visoko in približno sto let staro platano, ki je rasla na začetku Korza Verdi. Na videz je bilo drevo zdravo, v resnici je njegov stržen skoraj v celoti strohnel,« pravi občinski odbornik Francesco Del Sordi in pojasnjuje, da bi veter prej ali slej podrl drevo, za katerega se na občini še spra-

šujejo, kako je sploh stalo pokonci. »Bilo je kot prazna cev. Ko bi ne popisovali dreves, bi ne ugotovili, da je nevarno in da ga je treba zato požagati,« pravi Del Sordi in pojasnjuje, da požagajo le drevesa, ki so res nevarna. »Od leta 2007 do letošnjega leta smo posadili okrog 600 novih dreves, visokih od dva do pet metrov, in še 400 drevesc. Drugih 300 dreves smo posadili v okviru raznih javnih del po mestu,« pravi odbornik in dodaja, da so popisu dreves na občinskih zemljiščih namenili 11.000 evrov. (dr)

Del Sordi in platana, ki ji je stržen skoraj v celoti strohnel

FOTOM.B.

GORICA - Prizadela jih je vzhičenost ob odprtju centra Tiare

Trgovci odgovarjajo predsedniku pokrajine: »Nerazumljiva evforija«

Predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta je na odprtju lkeinega nakupovalnega centra Tiare Shopping pri Vilešu vzhičeno izjavil, da »v domovini prakse "no se pol" (ne da se, op.p.) mi smo zmogli«. In dodal je, da pomeni center zmago vseh tistih, ki so - tako kot on - vanj verjeli od samega začetka pred osemnajstimi leti. Ko je nato še izjavil, da je Tiare največja deželna atrakcija in da »smo zmagali, ker smo prepričali, da bi ga zgradili v Sloveniji ali Trstu«, je trgovcem iz Gorice in Trziča presedlo. Štirje predstavniki trgovskega sektorja so segli po peresu in Gherghetti vrnili milo za drago. Med njimi predsednik tržiške zveze trgovcev Paolo Bratina zahteva njegov odstop.

»Nerazumljiva je evforija za podjetniško pobudo, ki pošilja v tujino veliko večino zaslužka in ki izpodjeda tla komercialnemu in kulturnemu sistemu, na katerem sloni naša država. Predsednik pokrajine, ki to zagovarja, bi moral resno razmisliti o posledicah svojih stališč ... Z vsako izložbo, ki ugasne, del mesta umre s

težkimi posledicami za celotno krajevno skupnost,« na Gherghettovo izjavo odgovarja Gianluca Madriz, pokrajinski predsednik Confcommercio.

Še odločnejši je goriški predsednik Confcommercio, Benedikt Kosič: »Kako to, da je predsednik Gherghetta tako naglo spremenil mnenje? Še pred kratkim je trdil, da je center v Vilešu nastal proti njegovi volji, sedaj pa pravi, da ga je prepričano hotel. Govori celo o zmagi ... Čigavi zmagi? Proti komu? Koga zastopa, ko tako govori? Kako more predsednik pokrajine javno, formalno in politično podpreti zasebno podjetje? Njegov občutek zmage - tako pravi - je posledica zavedanja, da smo komercialni center odvzeli Sloveniji: to je laž! V Sloveniji je bil pred leti govor, da bi pri Postojni zgradili lkeino trgovino, nikakor pa ne nečesa večjega ... Žalostno in zaskrbljujoče je prisluhniti takšnim trditvam nekoga, ki bi moral bdeti predvsem nad interesi občanov, manj pa nad interesi zasebnih podjetij, ki med drugim selijo v tujino dobiček ...«

Oster je tržiški predsednik zveze trgovcev Ascom, Paolo Bratina: »Šel je onkraj vsake meje! Lasti si zasluge, ki jih nima, in se izjavlja za tistega, ki je odločilno prispeval k uresničitvi tega gospodarskega, okoljskega in družbenega nestvo- ra, nam, podjetnikom, pa deli blodne nasvete ... Zavedam se, da išče novo politično vidljivost, v kolikor se njegov pokrajinski stolček maje ... Če pa bo njegova volilna kampanja slonela na evforičnem sponzoriranju tuje multinacionalke, če bo povečeval potrošništvo in podpiral tiste, ki na teritorij ne prinašajo bogastva in trajnih delovnih mest ter siromašjijo okolje, potem upam, da bodo volivci sami spoznali, s kom imajo opraviti! ... Vrh tega govora o trgovini in o nas trgovcih, ne da bi poznal argumenta, ne da bi vedel, kaj stoji za videzom in kaj mora vsak od nas vsakodnevno prenašati. Govori o delu, ki mu je nekaj tujega, ki mu ne pripada ...«

»Izjavil si, da "v domovini prakse 'no se pol' mi smo zmogli". Ne vem, na katero domovino misliš, saj živim v okolju, kjer

Predsednik pokrajine z županom Vileša Luciom Cabassom v centru Tiare

stvari zmemo ... Naše podjetje je od leta 1996 dalje vlagalo v teritorij velike vsote, zato da je občanom zagotovilo dva kakovostna kina in hkrati pomembna kulturna centra. V Gorici smo vlagali v Hišo filma, ki jo skupaj s Kinemaxom vsako leto obiše do 200 tisoč oseb. Takšne naložbe rojevajo kakovostne sadove ... S tem ti želim dokazati, da Goričani ljubijo svoje mesto, isto velja za Trzič in za ostale občine, ki nimajo potrebe po komercialnih centrih, ki naj bi ljudi zvaljali zunaj mest ... Čemu milijoni, ki so bili vloženi v zgodovinska jedra naših mest,

če potem berem, da je "komercialni park v Vilešu največja atrakcija v deželi"? Glej goriški Travnik: parkirišča so uknili, zato da bi olepšali osrednji trg glavnega mesta pokrajine. Kako se je končalo? Pojasni mi še stavek: "Mi smo zmagali." Kdo so "mi"? So med njimi tudi tisočere komercialne dejavnosti iz mestnih središč? ... Dragi predsednik, če se bo Kinemaxu slabo godilo, potem vedi, da bom potrkal na vrata tvoje pisarne iz prepričanja, da boš znal rešiti tudi naše finančne probleme,« je svoje ogorčenje ubesedel direktor družbe Transmedia, Giuseppe Longo.

NOVA GORICA - Za Davida Staplesa »čezmejni kulturni center ni uresničljiv«

»Najraje na travniku«

David Staples, svetovalec za izgradnjo novih kulturnih centrov iz londonskega podjetja Theatre Projects, se je včeraj ponovno mudil v Novi Gorici. Skupaj z županom Matejem Arčonom sta predstavila prve ugotovitve glede načrtovanja novega kulturnega centra v mestu. »Gre za dolgoročen projekt,« poudarja župan. »Gre tudi za delo, ki je še v teku, ne gre za nobena priporočila, pač pa za iskanje najboljših rešitev,« pristavlja Staples, ki zagovarja koncept »multiformne« stavbe, katere notranjost bi se s premikanjem arhitekturnih elementov prilagajala potrebam uporabnikov.

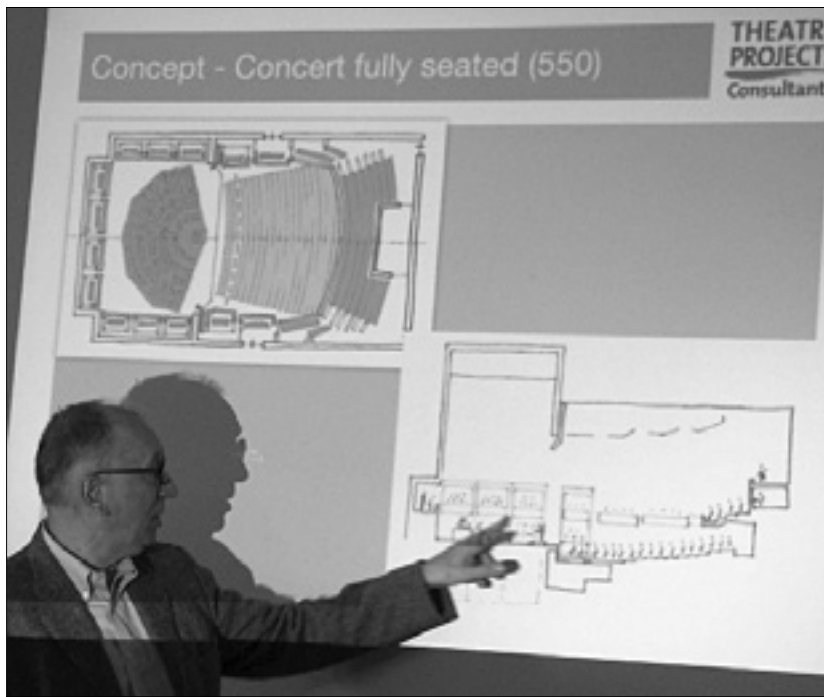
Pobuda o novem kulturnem centru je prišla s strani novogoriškega Kulturnega doma, ki domuje v 30 let stari, doslej nikoli obnovljeni in že dotrajani stavbi. Prva možnost bi po Staplesu bila obnova tega objekta, »ki ni dober primer arhitekture«. »Obnova bi stala več milijonov evrov, nemogoče pa bi bilo nadgraditi v odlično stavbo,« meni Staples. Druga možnost upošteva obstoječih deset kulturnih institucij na obeh straneh meje, v Novi Gorici in Gorici. »Kot nekemu, ki prihaja od zunaj, so mi ob dosedanjih obiskih predstavniki kulturnih institucij veliko razlagali o tej vaši meji, kako je ni več, in o tem, kako je ostala v glavah. Druga opcija torej predvideva čezmejni center, ki bi vključeval teh deset obstoječih institucij. To bi lahko bila zelo zanimiva možnost. A te organizacije se nahajajo v dveh različnih državah, dveh mestih, gre za deset različnih institucij z različnimi vodstvi ... Sem realističen svetovalec, to se ne bi nikoli uresničilo,« je bil iskren Staples. Tretja možnost predvideva izgradnjo novega kulturnega centra. Glede na velik razpon dejavnosti, ki so predvidene v njem, je tudi možnosti za ime veliko, pravi strokovnjak za načrtovanje tovrstnih ustanov. To ne bo operna hiša - te mesto ne potrebuje, so ugotovili, ne gledališče - tega že ima. Gostil bo vsebine, povezane z glasbo, plesom in širokim naborom zabavnih dejavnosti. »Pomembno je, da se z novim objektom odzovemo na vse potrebe na področju kulture v mestu. Na Goriškem imamo zelo dobre lokalne ustvarjalce, veliko jih nima ustreznih prostorov. Že na začetku smo k sodelovanju povabili predstavnike celotne kulturne sfere v mestu, da predstavijo njihove poglede, želje in prič-

NOVA GORICA Če bo prinesel razvoj, investicija smiselna

»Dobro je, da se z gradnjo ne hiti, ne da se prej temeljito premisli, kaj mesto potrebuje in čemu naj bi ta center služil,« včerajšnje Staplesovo predstavitve komentira novogoriška arhitektka Aleksandra Torbica. »Vrtimo se med naslednjimi odločitvami: ali nadgrajevati sedanjo ponudbo na konceptu prenove oz. nadgradnje obstoječega ali pa se bomo odločili, da naredimo močnejšo potezo, ki je izjemno zahtevna in polna izzivov, zato da lahko nastane iz tega tudi razvojni moment. Če namreč slednjega ni, je novogradnja česarkoli po mojem mnenju nesmiselna. Če pa smo v stanju zastaviti nekaj, kar bo programsko dovolj močno in bo imelo tudi ekonomske učinke ter bo nadgradilo mesto s kakovostnimi prostori povezovanja - tako čezmejnega kot tudi znotraj mesta -, je ta stvar dobrodošla. Dobro se mi pa zdi to, da je David Staples prišel in vse to predstavil, vidi se mu, da ima določeno kilometrino ... Odkrili sicer nismo nič novega. Prav pa je, da je bila ta zadeva tudi širše predebatirana, da ni le ostala sredi manjšega kroga ljudi. Ne čaka nas enostavna odločitev, tudi zaradi časa, v katerem trenutno živimo,« meni arhitektka. (km)

kovanja. Nov kulturni center v mestu lahko nastane zgolj v sodelovanju z njimi vsemi, tudi s predstavniki neinstitucionalne kulture ter ne zgolj s predstavniki obstoječih kulturnih institucij,« poudarja župan Arčon.

Staples predlaga »multiformno« zgradbo - gre za kakih 30 let star koncept, pri katerem ne gre za večnamensko stavbo. »Da bi zjutraj v istem prostoru igrali košarko, zvečer pa imeli tam koncert - to ne deluje. Multiformna pomeni, da s premikanjem arhitekturnih elementov prostoru spreminjamo obliko glede na namen, za katerega se trenutno uporablja,« pojasnjuje in dodaja,

David Staples na prosojnicah pojasnjuje koncept novega kulturnega centra K.M.

da bi mesto veliko pridobilo z objektom, ki bi postal za uporabnike t.i. »third place« - tretji prostor. Prvi je dom, drugi služba, tretji pa kraj za druženje.

»Možne so štiri lokacije, kjer bi takšen center lahko nastal. Prva, ki so mi jo predlagali, je na meji, a ta možnost ni realna, ker tam ni dovolj prostora. Druga je na travniku nasproti Perle: je v središču mesta in hkrati nekoliko odmaknjena. Potencialno je zelo dobra lokacija. Če bi se tam odločila svoj kampus umestiti Univerza v Novi Gorici, bi to pridobilo dodaten pomen. Tretja lokacija je železniška remiza: gre za zgodovinsko stavbo v mestu, ki nima dolge zgodovine. Četrta lokacija, ki je nekoliko kontroverzna, a zelo zanimiva, pa je travnik pred občinsko stavbo. Kulturna zgradba bi tam dala poudarek mestu, v okolici pa že ima gledališče in knjižnico,« našteva Staples, ki poudarja, da o ničemer naštetem ne bo odločal on. Ali bo mesto gradilo nov kulturni center ali nadgradilo obstoječega in kje bo stal, je politična odločitev, ki jo bodo sprejemale mestne oblasti.

Glede vloge »zamejcev« v zgodbi o iz-

gradnji kulturnega centra v Novi Gorici Staples pravi: »Trenutno ne gre pričakovati, da bi se potrudili obiskati Kulturni dom. Ne gre za vznemirljiv kraj. Če pa bi bil, bi gotovo privabili ne le ljudi iz sosednje Gorice, temveč mnogo širše,« je prepričan Staples. »Predstavniki zamejskih organizacij so bili vključeni v dosedanje pogovore s Staplesom, pa tudi kasneje bodo vsekakor,« zagotavlja župan, ki pa še ne želi napovedovati, kdaj se bo projekt uresničil oziroma za koliko dolgoročni projekt gre.

»V Novi Gorici začenjamo razmišljati o centru, kakršnega v Sloveniji ni. Mislim, da smo na pravi poti. Prvi korak - se pravi načrtovanje - je zelo pomemben. Začetek snovanja takega centra je lahko tudi zelo nepremišljen, kar kasneje lahko stane na tisoče evrov. Če pa že v začetku premišljeno in pravilno umestimo ustrezne vsebine, je prihranek zagotovo velik,« je povedal župan in tako odgovoril na pripombe glede dragega najema priznanega svetovalca za tovrstne investicije. Občina bo za Staplesovo svetovanje odštela 18.000 evrov.

Katja Munih

Gasilci ostajajo v Trziču

»Na notranjem ministrstvu so mi zagotovili, da gasilci ostajajo še naprej v Trziču, kjer njihova prisotnost ne bo okleščena.« Poslanec Demokratske stranke Giorgio Brandolin izraža zadovoljstvo, da bo tržiška gasilska izpostava ohranjena. Obstajala je namreč nevarnost, da bi število tržiških gasilcev znižali z devet na sedem, kar bi resno ogrozilo delovanje izpostave. Brandolin vsekakor zagotavlja, da bo še naprej sledil zadevi, saj je treba požarno varnost zagotoviti tudi v Trziču in ne le v Gorici, kjer je sedež pokrajinskega gasilskega poveljstva.

Človek mnogih talentov

V Katoliški knjigarni na Travniku bo jutri ob 10. uri v okviru niza »Na kavi s knjigo« srečanje, na katerem bo spregovorilo več avtorjev zbornika »Otmar Črnilogar - Človek mnogih talentov«, izšel je pri Celjski Mohorjevi družbi. Otmar Črnilogar je bil 32 let župnik v Podragi, od koder je zahajal poučevati v malo semenišče v Vipavo in na ljubljansko teološko fakulteto latinščino, grščino in filozofijo. Bil je znan tudi v našem prostoru, pri Goriški Mohorjevi je izdal knjigo razmišljanj »Stati inu obstatu«, večkrat je v Gorici tudi predaval. Zbornik je pripravil odbor prijateljev pokojnega duhovnika in vanj vključil tako zapise strokovne narave kot tiste poljudnega značaja.

Priznanje za Bruna Pizzula

V okviru prireditve Commonslibri bodo v občinski dvorani v Krminu danes ob 17.30 predstavili knjigo Stefana Valentija »Amianto: la fabbrica del panico«, ob 18.30 pa bodo podelili priznanje upokojenemu novinarju Brunu Pizzulu. Prisotni bodo Edi Reja, Dino Zoff in še nekateri igralci Udineseja.

Drevesce okrasili otroci

Otroci iz občinskih vrtcev in jasli so včeraj okrasili božično drevesce v veži goriškega županstva. Svoj izdelek so prispevali tudi malčki iz jasli s slovenskim učnim jezikom Tika taka.

V Coroni predstavijo katalog

V palači De Finetti v Coroni pri Marianu bodo danes ob 18. uri predstavili katalog, v katerem je orisana dejavnost združenja IncontrArti.

NOVA GORICA - Mestni svet

Poziv in protest

Z ukinjanjem institucij in gospodarskih subjektov narašča brezposelnost

Novogoriški župan Matej Arčon danes sklicuje izredno sejo mestnega sveta, na kateri bodo svetniki obravnavali en sam sklep. V njem je izražen oster protest proti centralizaciji in posledičnem ukinjanju samostojnosti poslovnih enot na Goriškem - kot so Nova kreditna banka Maribor, Področje Nova Gorica, Slovenske železnice, Soške elektrarne Nova Gorica, Pošta Nova Gorica, ELES -, kar vodi v izgubo delovnih mest. Predlog za sklic izredne seje na to temo je na zadnji redni seji podal svetnik Valter Vodopivec (SD), ki je predlagal tudi, da na sejo povabijo premierko, a bo ta očitno potekala brez nje.

Razlog za skrb je v umiku oziroma napovedi o ukinjanju posameznih institucij in gospodarskih subjektov ter njihovi selitvi iz Nove Gorice in njenega širšega okolja v druge kraje.

Izvedena je že bila selitev Uprave za javna plačila v Postojno, selitev poslovne enote ELES-a v Divačo, prenos pomembnih poslovnih funkcij Zavarovalnice Triglav v Ljubljano, kar velja tudi za Telekom, napovedano je ukinjanje Pošte Nova Gorica kot samostojnega subjekta, zapiranje poslovalnic banke NKBM, ukinjanje Soških elektrarn Nova Gorica kot samostojnega subjekta znotraj Holdinga Slovenske elektrarne.

»V mestni občini Nova Gorica poudarimo svetnikova podpiramo, saj z zaskrbljenostjo gledamo na početje države, ki očitno načrtno siromašča oziroma ukinja pravno samostojnost mnogih institucij javnega značaja na širšem Goriškem območju,« meni župan. Prepričan je tudi, da je goriška statistična regija že v preteklosti bila talka »višjih« interesov in je tako iz-

gubila svojo banko (Komerčna banka Nova Gorica) zaradi sanacije KBM. »HIT kot eden večjih delodajalcev v regiji plačuje izjemno visoke davke, ki mu v zaostrjenih gospodarskih razmerah povzročajo obilico težav in ogrožajo veliko število delovnih mest. Namesto avtoceste smo dobili le hitro cesto, čeprav je bil v vseh planskih dokumentih govor o avtocesti, in sicer že od 70-ih let prejšnjega stoletja dalje. In še bi lahko naštevali. Denar tako počasi, a vztrajno, odteka iz naših krajev. Deležni smo le drobtinice,« je zapisano v obrazložitvi sklepa izredne seje. Pa tudi, da imajo in bodo imeli takšni in podobni ukrepi za posledico tudi povečano stopnjo brezposelnosti. Še septembra 2008 je ta v mestni občini Nova Gorica znašala 3,7 odstotkov, medtem ko je znašala septembra 2013 kar 12,6 odstotkov.

»Upamo, da naš poziv ne bo ostal glas vpijočega v puščavi in da bo naletel na razumevanje, ki se bo odrazilo v pravičnejši porazdelitvi sedežev pomembnejših institucij javnega pomena,« je še zapisal župan.

S sprejetjem sklepa bo mestni svet slovensko vlado in državni zbor pozval, naj takoj prične s postopkom decentralizacije in institucije javnega pomena enakomerno porazdelita po vseh regijskih središčih v državi. Pozvali ju bosta tudi k temu, da čim prej pripravita takšen zakon o igrah na srečo, ki bo Hitu znižal nerazumno visoke davčine in mu tako omogočil preživetje. »Ohranitev velikega števila delovnih mest je vitalnega pomena za širše goriško območje, saj sodi Hit med večje delodajalce na tem območju,« piše v sklepu. (km)

Jasmine«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Zoran, il mio nipote scemo«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.30 »Hunger Games - La ragazza di fuoco«.

Dvorana 2: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Blue Jasmine«.

Dvorana 3: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Dietro i candelabri«.

Dvorana 4: 18.00 - 20.00 - 22.00 »Fuga di cervelli«.

Dvorana 5: 17.50 - 20.00 »Zoran, il mio nipote scemo«; 22.00 »Thor - The Dark World«.

Koncerti

»VEČERNI KONCERTI« združenja Rodolfo Lipizer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: 13. decembra, ob 20.45 koncert Sax4et (Mitja Zerial, Marcello Sfetez, Walter Cragnolin, Daniele Tarticchio). Predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51, tel. 0481-30212; informacije na lipizer@lipizer.it.

GLASBENA MATICA GORICA prireja osrednjo slovesnost ob praznovanju 50-letnice v soboto, 14. decembra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI: 14. decembra, ob 20.15 bo nastopil 4Love Gospel Quartet iz Atlante v ZDA; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure ter uro pred koncertom (tel. 003865-3354013).

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA V GORICI vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred osnovne šole, na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva, v Ul. dei Grabizio 38, v ponedeljek, 16. decembra, ob 17. uri; dodatne informacije na spletni strani icgorizia.net.

»Žur« s slušalkami

BUMBACA

GORICA

Tiha zabava s slušalkami

V Hiši Zoran v goriškem Raštelu bo drevi tiha zabava z naslovom »Silent Way«, med katero bodo mladi (in manj mladi) udeleženci glasbo poslušali preko slušalk. Zabavo prireja združenja študentov Tržaške univerze v sodelovanju z goriško občino in središčem Punto giovani. Potek praznika so v ponedeljek predstavili na goriškem županstvu ob prisotnosti občinskega odbornika Stefana Cerette. Zabave, vključene v niz decembrskih prazničnih pobud v mestnem središču, se lahko udeleži tudi, kdor slušalk nima; v tem primeru bodo za njihovo izposojlo poskrbeli prireditelji. Praznik se bo začel ob 19. uri z odprtjem razstave fotografij in slik Rap'n'Go; nato bodo za glasbo poskrbeli kantavtor iz Cesene Frey, jazz skupina Nohaybandatrio in bend Omega. Zatem bodo med udeleženci razdelili slušalke, s pomočjo katerih bo mogoče prisluhniti glasbi, ki jo bodo vrteli Scuola Cam, Giovanni Di Natale in Luca Noale.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA V GORICI vabi starše petošolcev, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred nižje srednje šole, na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva, v Ul. dei Grabizio 38, v torek 17. decembra, ob 17. uri; dodatne informacije na spletni strani icgorizia.net.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA V GORICI vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik otroškega vrta, na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva, v Ul. dei Grabizio 38, v sredo, 18. decembra, ob 17. uri; dodatne informacije na spletni strani icgorizia.net.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE sklicuje redni občni zbor v četrtek, 12. decembra, ob 19.30 na turistični kmetiji Dolince v Doberdolu. Sledila bo večerja.

Izleti

SPDG organizira ob 70. obletnici ustanovitve IX. Korpusa pohod od Lokve do Gorenje Trebuše (in nazaj). Odhod iz Gorice na Lokve v petek, 20. decembra, ob 18.30 prenočevanje v Domu na Lazni, v soboto 21. decembra, ob 7. uri odhod z Lazne v G. Trebušo. Zaradi prenočišča je zaželjena predhodna prijava po tel. 339-7047196, na naslov boris@spdg.eu ali na sedežu društva v četrtek, 12. decembra, od 19. do 20. ure.

MLADINSKI TREBENSKI KROŽEK prireja enodnevni izlet na Zoncolan za ljubitelje zimskih športov. Odhodi iz Trebča, z Opčin, iz Proseka in Devina. V primeru zadostnega števila vpisov je možen tudi odhod iz Gorice in Jamelj; informacije in vpisovanje po tel. 348-3288130 (tajništvo) ali mtk.trebce@gmail.com.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško prireja prednovoletno silvestrovanje v soboto, 28. decembra, v Pineti pri Gradežu v restavraciji Hotel Ai Pini. Informacije in prijave po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-390697 (Marija Č.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.). Obvezno na račun 20 evrov.

SPDG obvešča, da je društveni urad odprt vsak četrtek med 19. in 20. uro.

BOŽIČNA TRŽNICA obrtniških izdelkov in krajevnih pridelkov bo v nedeljo, 15. decembra, od 10. do 18. ure v prostorih sprejemnega centra Gradina.

KULTURNO DRUŠTVO SKALA GABRJE vabi člane na občni zbor, ki bo v društveni dvorani danes, 11. decembra, v prvem sklicu ob 18. uri in v drugem ob 20. uri.

SINDIKAT UPOKOJENCEV SPI CGIL krožek Doberdob vabi člane na vsakoletno zborovanje v petek, 13. decembra, ob 15.30 na turistični kmetiji pri Kovaču v Doberdolu. Sledila bo družabnost z božičnimi in novoletnimi voščili.

SEKCIJA VZPI-ANPI Dol-Jamlje vabi na praznik včlanjevanja v soboto, 14. decembra, ob 15. uri na sedež sekcije v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah. Dobrodošli so novi člani.

DRUŽBA ROGOS prireja vsakoletno božično tržnico rokodelskih izdelkov in krajevnih pridelkov v nedeljo, 15. decembra, v sprejemnem centru Gradina v Doberdolu od 10. do 18. ure.

PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR - Zveza slovenske katoliške posvete, Kulturni center Lojze Bratuž in Združene cerkvenih pevskih zborov podeljuje priznanje Kazimir Humar društvom, organizacijam ali posameznikom za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju v goriškem prostoru. Predloge za priznanje je treba oddati do 31. decembra 2013 na naslov: Zveza slovenske katoliške posvete - 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra 85, s pripisom na ovojnicu: »Predlog za priznanje«.

Prireditve

AŠZ OLYMPIA Gorica vabi na telovadno božičnico v četrtek, 19. decembra, ob 17. uri v telovadnici AŠZ Olympia na drevoredu 20. septembra 85 v Gorici. Nastopajo deklice in dečki predšolske skupine Gymplay, deklice športne ritmične gimnastike, orodni telovadci, športno plesne skupine Olympia.

REVIJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH PLESNIH SKUPIN »Do svobodnega giba« v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev in DSMO Kiljan Ferluga bo v četrtek, 12. decembra, ob 19.30 v občinskem gledališču Giuseppe Verdi v Miljah. Večer sodi v okvir božičnih prireditev, ki jih prireja občina Milje.

V OBČINSKI KNJIŽNICI SANDRO PERTINI v Ronkah prirejajo pravilčno urico z naslovom »Lo spuntino di Natale« za otroke od 3. do 7. leta danes, 11. decembra, med 17. in 18. uro.

KD STANKO VUK Miren-Orehovlje vabi na potpisno predavanje z naslovom »Življenje gorskega potepuha«. Predaval bo alpinist Peter Podgornik v četrtek, 12. decembra, ob 19. uri v osnovni šoli v Mirnu.

V GORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA na Trgu Edvarda Kardelja 4 v Novi Gorici bo v četrtek, 12. decembra, ob 17. uri delavnica za otroke in dijake z naslovom »Novoletna voščila-poezija-čarovnija sebi in drugim«, ki jo bo vodila Vida Mokrin-Pauer.

V VITEŠKI DVORANI GRADU DOBROVO prirejajo v petek, 13. decembra, ob 19. uri prireditev v spomin na briške aleksandrinke.

OB RAZSTAVI »PAOLO CACCIA DOMINIONI - Un artista sul fronte di guerra«, ki je na ogled v raznih lokacijah v Gorici, Redipulji in Vidmu, bodo v soboto, 14. decembra, ob 10. uri organizirali vodeni ogled krajev na Krasu, kjer je bil Caccia Dominioni prisoten med prvo svetovno vojno.

SCGV EMIL KOMEL vabi na tradicionalni božični nastop, ki bo letos v cerkvi Sv. Ivana v Gorici v nedeljo, 15. decembra, ob 18. uri. Splet božičnih melodij bodo stkali učenci malega godalnega orkestra, skupina kitar, zbor učencev tečajev nauka o glasbi, an-

sambel harf in mladinski zbor Emil Komel. Glasbene točke bodo povezovali člani dramske skupine O'K'la pa iz Gorice.

Mali oglasi

BOŽIČNA DREVESCA prodaja Srečko Tomsič v Sovodnjah (tel. 0481-882064, 347-1216398).

PRODAJAM otroške smuči 100 cm in pancerce št. 30 za skupno 40 evrov; tel. 320-2161383.

PRODAM diatonično harmoniko Zentilin, uglaseno C-F-B; tel. 335-6945789.

Pogrebi

DANES V MOŠU: 10.30, Edoardo Marega (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

DANES V ZAGRAJU: 10.00, Dario Casalini (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

DANES V PIERISU: 11.00, Giorgina Quargnal vd. Zorzin (s pokopališča v Beglianu) v cerkvi in na pokopališču.

† Zapustil nas je naš dragi

Giovanni Peteani (Ivo)

star 91 let

Žalostno vest sporočajo

žena Helena, hči Dolores in sinova Maurizio in Valter z družinami

Pogreb bo v četrtek, 12. decembra, ob 11. uri v župnijski cerkvi v Sovodnjah ob Soči.

Topla zahvala vsem, ki bodo na katerikoli način počastili njegov spomin.

Sovodnje ob Soči, 11. decembra 2013
Priznana pogrebno podjetje Preschern

† V Bogu je zaspala

Alenka Terčič

Žalostno vest sporočajo

sistri in nečaki z družinami

Pokojna bo ležala v četrtek, 12. decembra, do 11. ure v mrliški vežici goriške bolnišnice. Sledil bo pogreb ob 11.30 v cerkvi v Števerjanu.

Zahvaljujemo se vsem, ki bodo na katerikoli način počastili spomin naše drage.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, Ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V ŠLOVRENCU
SORC, Trg Montesanto 1, tel. 0481-80023.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU
LABAGNARA, Ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

Gledališče

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici bo danes, 11. decembra, ob 20.45 predstava »Sei personaggi in cerca d'autore« (Luigi Pirandello), nastopajo Antonio Salines, Edoardo Siravo, Silvia Ferretti, Paola Rinaldi in Marina Bonfigli; informacije pri blagajni v Ul. Garibaldi 2/a, tel. 0481-383601.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: danes, 11. decembra, ob 20.45 »Le rane« (Aristofan), nastopajo Roberto Abbati, Paolo Bocelli, Cristina Cattelani, Laura Cleri, Gigi Dall'Aglio, Luca Nocera, Tania Rocchetta, Marcello Vazzoler; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča v Tržiču (tel. 0481-494664).

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 12. decembra, ob 20. uri »Kraja« (Eric Chappell); informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.30 »Hunger Games - La ragazza di fuoco«.

Dvorana 2: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Blue

Vonnova bo bržčas še počivala

LAKE LOUISE - Ameriška smučarka Lindsey Vonn je prek Facebooka sporočila, da bo dobro razmislila, če bo pred olimpijskimi igrami v Sočiju še kaj nastopala v svetovnem pokalu. »Grem naprej, moj pogled je usmerjen le proti Sočiju,« je zapisala štirikratna skupna zmagovalka svetovnega pokala: »Dejstvo je, da smučam s poškodovano vejo, zato moram tehtno premisliti, kakšen bo moj načrt priprav do olimpijskega nastopa. Odločitve o tem, ali bom še nastopala v svetovnem pokalu, bo gotovo zelo premissljena.«

Najboljši v Franciji je Garcia

PARIZ - Trener Rome Rudi Garcia je bil po anketi francoskega časopisa France football izbran za najboljšega francoskega trenerja leta 2013. Lani je z Lillom prvenstvo zaključil s 15 zaporednimi zmagami. Nogometaš leta pa je vnovič postal Franck Ribery. Tridesetletni igralec Bayernja je lani z bavarskim klubom osvojil trojček, francoski reprezentanci pa je pomagal do nastopa na SP 2014. Mimogrede: v Argentini je športnik leta teniški igralec Juan Martin del Potro, ki je premagal zvezdnika Lionela Messija.

NOGOMET - Tekmo v Istanbulu bodo ponovili danes ob 13. uri

Sneg ustavil Juventus

ISTANBUL - Narobe svet. Medtem ko se pri nas, glede na obdobje, srečujemo z zmernimi temperaturam, je sinoči v mnogo južnejšem turškem Istanbulu divjal snežni metej, ki je povzročil prekinitev tekme Lige prvakov med Juventusom in Galatasarayem, odločilne za uvrstitev v osmino finala. Močnejše je začelo snežiti po prvih petnajstih minutah igre, snežilo pa je tako močno, da je igrišče pobelilo v nekaj minutah. Sodnik je tekmo pri izidu 0:0 prekinil v 31. minuti, ker preprosto ni bilo videti črt, vendar se igralci niso več vrnili iz slatičnic. Tekmo so prenesli na danes že ob 13. uri. Do prekinitve sta si bili ekipi enakovredni, zgodilo pa se ni nič, kar je seveda bolj ustrezalo nogometašem Juventus, ki jim uvrstitev v naslednjo fazo zagotavlja že neodločen izid.

Prvo mesto je bilo v tej skupini sicer že pred zadnjo tekmo oddano madridskemu Realu, ki je tokrat brez težav odpravil danske igralce, za zmago sta zadela Luka Modrić v 25. minuti in Cristiano Ronaldo v 48. minuti.

V derbiju večera med Bayernom in Manchester Cityjem so domači tekmo začeli sanjsko. V peti minuti je podajajo Danteja izkoristil Thomas Müller, v 12. minuti je na 2:0 povisil Mario Götze. David Silva je znižal v 28. minuti, junak večera za angleško moštvo pa je bil James Milner. V 59. minuti je padel ob Danteju, sodnik je pokazal na enajstmetrovko, ki jo je izkoristil Aleksander Kolarov, Milner pa je v 62. minuti postavil končni rezultat 3:2. Bayern in City sta po šestih temah končala s 15 osvojenimi točkami, prvo mesto so osvojili Bavarci.

Chiellini in Drogba v boju za žogo pred prekinitvijo

ANSA

Danes še Napoli in Milan

Milan (brez poškodovanega Birse) bo danes pot v osmino finala lovila na domači zelenici, kjer se bo pomeril z Ajaxom. Za napredovanje potrebuje točko: skratka, zadostuje mu neodločen izid, nikakor pa ne sme izgubiti, saj bi sicer želje po uvrstitvi v nadaljnji krog splavale po vodi. Napoli pa bo si je s porazom v Dortmundu zakompliciral pot: danes mora pred domačimi gledalci premagati Arsenal s 3:0 ali pa upati v malo verjeten spordslajj Borussia proti pepelki Marseilleu.

gubiti, saj bi sicer želje po uvrstitvi v nadaljnji krog splavale po vodi. Napoli pa bo si je s porazom v Dortmundu zakompliciral pot: danes mora pred domačimi gledalci premagati Arsenal s 3:0 ali pa upati v malo verjeten spordslajj Borussia proti pepelki Marseilleu.

SKUPINA A

Manchester United - Sahtjor 1:0, Real Sociedad - Leverkusen 0:1

Manchester U.	6	4	2	0	12:3	14
Leverkusen	6	3	1	2	9:10	10
Sahtjor	6	2	2	2	7:6	8
Real Sociedad	6	0	1	5	1:10	1

Manchester United in Leverkusen v osmini finala

SKUPINA B

Galatasaray - Juventus prek., Kopenhagen - Real Madrid 0:2

Real Madrid	6	5	1	0	19:5	16
Juventus	5	1	3	1	9:8	6
Galatasaray	5	1	1	3	7:14	4
Kopenhagen	6	1	1	4	4:13	4

Real Madrid v osmini finala

SKUPINA C

Benfica - PSG 2:1, Olympiacos - Anderlecht 3:1

PSG	6	4	1	1	16:5	13
Olympiacos	6	3	1	2	10:8	10
Benfica	6	3	1	2	8:8	10
Anderlecht	6	0	1	5	4:17	1

Paris St.Germain in Olympiacos v osmini finala

SKUPINA D

Bayern - Manchester City 2:3, Plzen - CSKA Moskva 2:1

Bayern	6	5	0	1	17:5	15
Manchester C.	6	5	0	1	18:10	15
CSKA	6	1	0	5	8:17	3
Plzen	6	1	0	5	6:17	3

Bayern in Manchester City v osmini finala

primorski_sport

facebook

MET IZ IGRE

V novembrski številki revije Moja Slovenija je daljši intervju z našim zamejskim rojakom, sicer pa legendarnim komentatorjem TVKoper Sergiom Tavčarjem. Poleg kopice drugih zelo zanimivih trditve, na vprašanje, kako se je z leti spremenila košarkarska igra, Tavčar odgovarja: »Od prefinjene igrane atletike se je košarka sprelevila v prostaško in pretepaško prerenje. Nekoč, če si bil neumen, nisi sploh mogel pomisliti, da bi se lotil igranja košarke. Danes, če si neumen, običajno pomaga.« Veliki Ron Rowan, ki je dolga leta igral v Italiji (tudi v Trstu), je trdil, da je pri košarkarju pomembno, kaj ima od vrata navzgor. Danes je mogoče res, da se privilegira bolj telesno moč, za kar nosijo odgovornost tako trenerji kot tudi sodniki. Ko bi trenerji dopustili igralcem nekaj več svobode, sodniki (predvsem v evropskih tekmovanjih) pa pretepače takoj onesposobili z dosojanjem osebnih napak, bi mogoče ta igra spet postala tisto, kar je nekoč bila. Zaenkrat pa se lahko veselimo tretjega zaporednega uspeha mlade tržaške ekipe proti tekmeccem, ki odkrito ciljajo na napredovanje. Tržačani res ne gradijo svojih zmag na telesni premoči, saj ni nihče (z izjemo Diliogra) tako močen, da bi si lahko to privoščil. Na papirju (ali v mislih izvedencev) so tudi tehnično slabši od večine ostalih ekip. Zmage so torej le odraz drugačnega pristopa, večje požrtvovalnosti in igranja na meji lastnih zmogljivosti. Skratka, košarka, kakršne si tudi v času vsesplošnega poneumljanja te lepe igre, vsi želimo. Upati je le, da pravljice ne bo predčasno konec, ker bo zmanjkalo sredstev. Kljub dobri igri je namreč ekipa še brez glavnega sponzorja. Časi res niso najboljši, saj je stanje kritično celo pri državnem prvaku Sieni, a je res tako težko najti sponsorizacijo, ki bi vsaj krila stroške do konca sezone?

piše
Marko
Oblak

ODOBJKA Izbor igralcev, ki bodo lovili uvrstitev na SP

LJUBLJANA - Slovenska odbojarska reprezentanca bo uvrstitev na svetovno prvenstvo 2014 lovila na zadnjem kvalifikacijskem turnirju od 3. do 5. januarja v Nišu. Tam se bo borila s Portugalsko, Makedonijo in Srbijo. Selektor Slabe je včeraj objavil seznam 14 kandidatov za nastop na kvalifikacijah za SP: organizatorja igre: Gregor Ropret (ACH Volley), Dejan Vinčič (Milli Piyango, Turčija), sprejemalci: Klemen Čebulj (Ravenna), Andrej Flajs, Jan Pokersnik (oba ACH), Tine Urnaut (Arkas Izmir, Turčija), blokerji: Matevž Kamnik (Arkas Izmir, Turčija), Danijel Koncilja (Posojilnica Dob), Alen Pajenk (Jastrzebski, Poljska), Matej Vidič (ACH), korektorja: Mitja Gasparini (Verona), Alen Šket (Modena), prosta igralca: Jani Kovačič (Posojilnica Dob), Miha Plot (Vibo Valentia).

LIGA PRVAKOV - Macerata - Posojilnica Aich/Dob 3:0 (25:19, 25:16, 25:19), Lugano - Trentino 0:3 (16:25, 12:25, 15:25)

NOGOMET - Slovenci v državnih ligah

Opravičilo Sarne

Interjev vratar je proti Parmii prejel tri gole - Vso tekmo je igral samo Rene Krhin

Od slovenskih nogometašev, ki igrajo na Apeninskem polotoku je bil tokrat neobičajno v slabi luči v ospredju Interjev vratar **Samir Handanovič**, ki je na domačem San Siru proti Parmii prejel tri gole. Enega pa je zelo nerodno zakrivil sam. »Za hudo napako se moram vsem opravičiti. Napake se žal zgodijo vsakomur. Zaradi mene smo tokrat izgubili dve točki. Opravičujem se soigralcem in navijačem,« je bil Sarma žalosten po tekmi. Na tekmi Sassuolo - Chievo je od treh slovenskih nogometašev igral le **Boštjan Cesar** (Chievo). Njegov soigralec **Dejan Lazarevič** je sedel na klopi. Podobno tudi **Jasmin Kurtič** pri Sassuolo. Chievo je v Emiliji Romagni zmagal z 1:0. V A-ligi je vso tekmo igral samo še **Rene Krhin**. Njegova Bologna je proti Juventusu izgubila z 2:0. Milanov napadalec **Valter Birsa** pa je moral igrišče zapustiti v 38. minuti zaradi poškodbe.

Od Slovencev, ki igrajo v tujini, je v zadnjem koncu tedna zatresel mrežo le **Tadej Trdin**, ki igra pri ekipi Groding v prvi avstrijski ligi. Njegovo moštvo je s 3:0 premagalo Ried. V prvi hrvaški ligi je bil na reški

Kantridi na sporedu kvarnersko-istrski derbi med domačo Rijeko slovenskega trenerja **Matjaža Keka** in puljsko Istro. Moštvi sta si razdelili točke. Končni izid je bil 3:3. Pri Rijeki tokrat ni igral primorski nogometaš **Matija Škarabot**. Rečani ostajajo tretji na lestvici. Pred njimi sta le splitski Hajduk (tri točke prednosti) in zagrebški Dinamo. Istra pa zaseda mesta na sredini lestvice. Prvi del sezone (odigrali so sicer že prvi krog drugega dela) se je končal v Sloveniji, kjer je Maribor v zadnjem krogu prehitel na lestvici Koper in tako postal zimski prvak. Koprski »kanarčki« trenerja **Rodolfa Vanolija** so namreč v nedeljo v zadnji minuti izgubili proti ljubljanski Olimpiji. Koper bo tako spomladanski del sezone (prve tekme bodo na sporedu prvo nedeljo marca) začel z drugega mesta. V boju za državni naslov je še Gorica, ki je na 4. mestu in ima za prvouvrščenim Mariborom le štiri točke zaostanka. Tako Maribor kot Rijeka bosta jutri odigrala še zadnje srečanje evropskega pokala. Maribor bo v Ljudskem vrtu gostil angleški Wigan. Rijeka pa odhaja na gostovanje k španskemu Betisu. (jng)

NOGOMET - SP Že več kot milijon naročil za vstopnice

ZÜRICH - Mednarodna nogometna zveza Fifa je sporočila, da so organizatorji SP V nogometu v prvih 24 urah prodaje prejeli blizu 1,2 milijona naročil za vstopnice. Za zdaj je 86 odstotkov naročil prišlo iz države gostiteljice. Fifa je poudarila, da navijačem ni treba prav nič hite ti z nakupom. Zdaj imajo namreč skoraj dva meseca časa, da se na spletni strani www.FIFA.com/tickets prijavijo za nakup vstopnic za 62 od skupno 64 tekem svetovnega prvenstva; za zdaj ni moč kupiti le vstopnic za uvodno tekmo v Sao Paulo, ko se bo Brazilija pomerila s Hrvaško, in za finalne boje v Rio de Janeiru. Za navijače, ki bi si radi ogledali tekme italijanske nogometne reprezentance, pa bo vstopnice možno naročiti tudi na www.figc.it ali na www.vivoazzurro.it.

ZA MANDELO - Fifa je sporočila, da se bodo navijači na svetovnem klubskem nogometnem prvenstvu, ki se začne danes v Maroku, z aplavzom pred vsemi osmimi tekmami spomnili na preminulega južnoafriškega voditelja Nelsona Mandele.

BEČIROVIČ ZA KRKO - Slovenski košarkar Sani Bečirovič bo kariero nadaljeval pri Krki, s katero je podpisal pogodbo do konca sezone.

PRVAKA NE BO - Ameriški umetnostni drsalec Evan Lysacek, aktualni olimpijski prvak, ne bo nastopil v Sočiju zaradi poškodb.

NAJBOLJŠA MED INVALIDI - Jana Führer, igralka showdona, namiznega tenisa za slepe in slabovidne, ter plavalec Darko Đurić sta najboljša športnika Slovenije med invalidi v letu 2013.

BREZ OBLAČIL - Igralke ragbi kluba Olimpija so za leto 2014 pripravile koledar in v ta namen odvrgele oblačila. Denar, ki ga bodo zbrale od prodaje koledarjev bodo namenile v dobrodelne namene, podarile ga bodo organizaciji Rdeči noski.

ODBOJKA - Trener Zaleta Edi Bosich

»Zdaj je naš cilj uvrstitev med prvih pet«

Po sobotni zmagi proti Tarcentu, četrta zaporedni, se je združena ženska ekipa Zaleta povzpela na visoko 6. mesto lestvice deželne C-lige. Trener Edi Bosich priznava, da pred pričetkom sezone takšne uvrstitve po 10. krojih ni pričakoval, zdaj pa celo napoveduje boj za eno prvih petih mest, ne pa za napredovanje, ki je po splošnem mnenju že odano tržaškemu Libertasu.

Lahko že zapišemo, da je osnovni cilj, to je obstanek, dosežen?

O tem sem se po tekmi pogovoril tudi z dekletji. Matematično seveda še nismo rešeni, je pa dovolj, da v nadaljevanju sezone premagamo ekipe s spodnje polovice lestvice.

Si zadovoljen z dosedanjim obratovanjem?

Če pomislimo, kakšna je bila zaskrbljenost pred pričetkom sezone, ko je bilo število igralk iz različnih razlogov šteto, sem zelo zadovoljen. Nisem pričakoval, da bomo zdaj tako visoko na lestvici.

Tudi zato, ker ste menda doslej le enkrat nastopili v popolni postavi.

Tako je. Popolno ekipo sem imel le proti RoyalKennedyju. Zdaj je poškodovana Gridellijska, zadnje čase nas je bilo malo na treningih zaradi bolezni. V šestih pa ni lahko trenirati, še manj uigravati postavo. Tudi, ko nam na pomoč priskočijo mlajše igralk iz druge ekipe.

Omenil si RoyalKennedy. Je bila zmaga proti tej ekipi doslej največje presenečenje?

Ko smo se pomerili z njimi, so bili precej pred nami na lestvici. Po tekmi proti nam so doživeli še nekaj porazov in smo jih zdaj prehiteli. Ja, ko smo igrali proti njim, je njihova krivulja učinkovitosti že padala, vsekar je bila to naša najboljša tekma.

Kljub vsem težavam je morda res, da bi lahko imeli na lestvici še kakšno točko več.

Ja, to ste zapisali tudi v dnevniku. Je res. Lahko pogrešamo tri točke, sicer pa smo vsaj do točk prišli po tesnih zmagah v končni setov. In lahko bi kakšno točko, ki smo jo osvojili, tudi izgubili. Zelo važna je bila za nas zmaga v Majanu, kjer smo po tradiciji vedno izgubljali. Oni sploh niso tako slabi, kot kaže njihov položaj na lestvici. Za obstanek je bila ta zmaga ključna. Moralno nam je veliko pomenila tudi gladka zmaga v tržaškem derbiju proti ekipi S. Andrea.

Boste zdaj zasledovali najvišjo uvrstitev ali bodo priložnost dobile predvsem mlajše igralk?

Želimo doseči najboljšo možno uvrstitev. Nepremagljiv, razred zase, je le vodilni Libertas. Cilj je uvrstitev med prvih pet. Naslednji dve tekmi pred novoletnim odmorom bosta že pokazali, ali je ta cilj dosegljiv. Igramo namreč proti ekipi Milleniumu in Pordenonu.

Kaj pa mlade?

Petra Grgič je mlada, a jo med mlade v bistvu že ne uvrščam več. Čeprav običajno ne igra v začetni postavi, je že standardna igralka in je bil njen doprinos velikokrat tudi odločilen. Isto velja za Gridellijsko. Tudi tiste, ki so letos prvič z nami, so se že izkazale, zato nastop mladih ni v nasprotju z zasledovanjem čim višje uvrstitve. Niti ne izključujem, da bi do konca sezone lahko z nami igrala še katera od igralk druge ekipe 1. divizije. (ak)

Vrstni red po 10. krojih: Libertas TS 30, Volleybas 26, Pordenone 21, Millenium 20, Virtus 19, Zaleta, Villa in Estvolley 18, RoyalKennedy 16, Rizzi 15, S. Andrea in Fiume Veneto 11, Majanese 7, Sangiorgio in Cordenons 5, Tarcento 0.

Med minuto odbora

ARHIV

MED DVEMA OGNJEMA

V Celovcu tudi šoli J. Jurčič in I. Gruden

Mednarodno tekmovalje ŠKL med dvema ognjema, ki smo ga pred mesecem dni gostili na Opčinah, je pretekli konec tedna steklo v Celovcu. Tekmovalja so se udeležili tudi OŠ Josipa Jurčiča iz Devina pod mentorstvom učitelja Maria Adamiča in dijaki NSŠ Igo Gruden iz Nabrežine pod vodstvom profesorice Arianne Bogatec (na fotografiji). V celovski športni dvorani so se učenci in dijaki pomerili s svojimi sovrstniki iz avstrijske Koroške in Slovenije. Obe ekipi sta v svojih kategorijah osvojili odlično 3. mesto. S svojim nastopom sta se šoli uvrstili na veliki finale, ki bo v Ljubljani naslednje pomlad. Ob zavodu ŠKL je prireditev soorganiziralo ZŠSDI. Učenci in dijaki so si po tekmovalju ogledali mesto, na ulicah so med drugim srečali tudi svetega Miklavža v spremstvu znamenitih krampusov.

ALPSKO SMUČANJE - Predstavitev dejavnosti SK Devin

Za vse okuse in starosti

Pregled ponudb in delovanja smučarskih klubov bomo začeli pri SK Devin, ki je svoje pestro delovanje predstavil v ponedeljek v Kamnarski hiši v Nabrežini v okviru občinske prireditve Božič z nami 2013. Društvo, ki deluje v devinsko-nabrežinski občini bo naslednje leto praznovalo 40. obletnico ustanovitve, zato bo celotno delovanje usmerjeno tudi v proslavljanje okroglega jubileja.

Dejavnost kluba, ki je že več let vodilno (tudi po številčnosti) med slovenskimi smučarskimi klubovi pri nas, lahko delimo v tri večje sklope. Pri Devinu razvijajo tekmovalno dejavnost, januarja in februarja bodo stekli tečaj smučanja in deskanja na snegu, ob tem pa bodo organizirali štiri tekme, dve uradni (slalom in vesleslalom za babyje in miške ter tržaško prvenstvo) in dve rekreativni, Kekca na smučeh (16. februarja), tekmovalje za tečajnike vseh slovenskih smučarskih klubov in Pokal prijateljstva treh dežel, ki sodi v niz tekem Primorskega smučarskega pokala (8. marca, o tem smo že poročali).

Tekmovalno dejavnost razvijajo pri klubu v dveh skupinah, pri babyjih in miških ter mladincih in veteranih. Tekmovalci Devina, ki letos nastopajo v mladinski kategoriji dečki/naraščajniki, pa so vključeni v združeno ekipo, ki jo sestavljajo tudi smučarji SK Brdine. O skupini, ki jo vodi trener Lovrenc Gregorc, bomo še poročali.

Najmlajše smučarje Devina vodita Aleš Sever in Matej Štolfo. Priprave na novo sezono je trinajstčlanska skupina – ekipi se je letos pridružil pet otrok, od katerih trije iz Sci club 70, v starejšo kategori-

Tekmovalna skupina babyjev in miškov s trenerjema Alešem Severjem in Matejem Štolfo ter predsednikom Dariom Štolfo

FOTO DAMJAN

jo pa jih je prestopilo osem – začela že majna, treninge na snegu na avstrijskem ledeniku Mòltaller pa je vseskozi dopolnjevala tudi kondicijska vadba (prekinili so jo samo meseca aprila, sicer pa redno trenirajo poleti in pozimi). Na snegu so smučarji od letnika 2002 do 2005 preživelih že 28 dni, povečini pa so trenirali brez postavitve: »V to so nas v bistvu silile razmere, saj ni bilo primernih prostih prog za najmlajše. Zdaj imamo še mesec dni, da postorimo to, kar nismo na ledeniku,« je napovedal Sever, ki bo s Štolfo vodil še skoraj 14-dnevne priprave med božično-novoletnimi prazniki v kraju Forni di Sopra. Doslej se je treningov redno udeleževala polovica otrok, ekipi pa sta se pridružila še dva superbabyja. »Vsekakor opažam, da smo korak pred ostalimi,« je opravljeno delo nabudno ocenil Sever in torej nakazal, kaj

pričakujejo v tej sezoni. Na tekmah deželnega ranga pričakujeta trenerja največ od dečkov v kategoriji baby 2 (2004), pri miških 1 (2003) pa bi se morala na stopničke redno uvrščati Caterina Sinigoi. Med cilji je Sever navedel še vsaj pet uvrstitev na državno fazo trofeje Ostržek na smučeh, pri Devinu pa želijo iztržiti tudi pravico za nastop na državnem prvenstvu miškov (Criterium italiano cuccioli), ki bo letos na Piancavallu. Ob posamičnih visokih uvrstitvah pa si trenerja želita tudi ekipni uspeh: računata na uvrstitev med prve tri klube v deželi. Prva uradna tekma bo 12. januarja. Glede na to, da so smučarji Devina preživeli povprečno več dni na snegu kot »hribovci«, pričakuje Sever dobre uvrstitve že na začetku sezone: »Ostali so doslej najbrž trenirali do 15 dni, tako da nas bodo najbrž dohiteli šele med sezono, ko pa mi manj

treniramo,« je še dodal. Skupno naj bi do konca sezone preživeli 75 dni na snegu.

Ob najmlajših deluje pri Devinu že več let številna skupina mladincev in veteranov. Pod vodstvom Aleša Severja jih letos trenira 21, udeležujejo pa se uradnih in rekreativnih tekem, nekateri med njimi pa so vključeni tudi v smučarsko šolo, saj so učitelji smučanja.

Kdor si pri Devinu ne želi tekmovalnega ritma, pa se lahko odloči za skupino Fanjski, ki združuje otroke različnih starosti, glavni cilj pa je zabava in izboljšanje tehnike smučanja. Pod vodstvom Claudia Perica in Mateje Hrovatin bo letos na vseh deželnih smučiščih (vsaj 10 dni) smučalo 20 otrok ob sobotah in nedeljah.

Brez baze pa seveda ni prihodnosti. Zato tudi pri Devinu prirejajo tradicionalne tečaje smučanja in deskanja za otroke

KOŠARKA - U19 elite

Jadran ZKB gladko

Don Bosco - Jadran ZKB 53:68 (6:22, 21:34, 27:51)

Jadran: Regent 7, Coretti, Sardoc 5, Sternad 2, Kocjančič 13, Gregori 12, Leghissa 3, Ridolfi 12, Mattiasich 14. Trener: Oberdan.

Proti zadnjevršenemu Don Boscu, ki še nima zmage, je Jadran gladko zmagal. Odločilen je bil že dober začetek, ko so visoko povedli. Razliko so nato zadržali do konca, čeprav je ritem počasi upadel. Na igrišču so se zvrstili vsi igralci in vsi dobro opravili svojo nalogo. Močnejši udarec v ustnico je dobil Martin Ridolfi, ki je moral na šivanje (4 šivi).

INVALIDSKI ŠPORT VZS Sklad M. Čuk v Ljubljani do bronaste kolajne

Gojenci VZS Sklada Mitja Čuk so sklenili letošnjo športno sezono z gostovanjem v Ljubljani, kjer so nastopili na košarkarskem prvenstvu Slovenije v organizaciji Centra Janez Levca. Konkurenca je bila zelo ostra, ekipa VZS pa je zaradi gripe nekaterih igralcev nastopila v zelo okrnjeni postavi, samo s šestimi igralci, ki pa so povsem zadovoljili. Kljub požrtvovalni igri so na prvih dveh tekmah morali priznati premoč nasprotnikov, na tretji tekmi pa se jim je odprlo in so zaslužno premagali moštvo iz Krškega. Po 4 točke sta dala Jelenič in Comper; Fragiaco pa je prispeval 2 točki. S to zmago so si tudi prisluzili bronasto kolajno.

Izidi: VZS M. Čuk - Levstikov Trg Ljubljana 0:30; VZS M. Čuk - Nova Gorica 1:22; VZS M. Čuk - M. Rosoherja Krško 10:6.

Postava: Sfredo, Fragiaco, Corbelli, Jelenič, Comper, Spazzali; trenerji: Stefančič, Švab, Radetič.

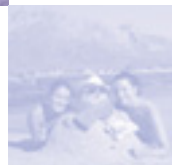
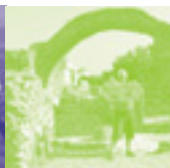
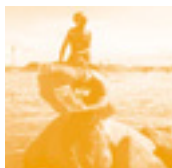
Gojenci bodo po kar pestrem sporedu tekem imeli zaslužen premor, aktivnost bodo nadaljevali januarja prihodnjega leta z nastopi na domačem prvenstvu. (lako)

Primorski dnevnik ste tudi vi!

Letošnjo naročniško akcijo
opremljajo vaši posnetki s
Primorskim dnevnikom.

Ne odnehajte!
Vse najizvirnejše
bomo objavili.

Tokrat je fotografijo prispeval
Nikolaj Kovačič

100 odtenkov vsakdana

Vsak dan, zgodaj zjutraj, pred vašim pragom.
Za le 0,76 evra. _ Samo Primorski dnevnik!

_naročniška akcija 2014

Celoletna naročnina: 230 €; to pomeni: vsak izvod stane le 0,76 evra.

novo: možnost plačila naročnine v dveh obrokih (2x120 €)

- za podrobnejše informacije pokličite našo kontaktno številko.

Če se za naročnino odločite takoj, boste Primorski dnevnik
prejemali brezplačno do konca leta 2013.

Celoletnim naročnikom tiskane izdaje
bo omogočen dostop do spletne izdaje
dnevnik brez dodatnih stroškov.

Nekomercialna sporočila
in čestitke boste v Primorskem dnevniku
lahko objavljali brezplačno.

 Primorski
dnevnik

info:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

 Zadruga

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina Caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina Estate **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Show: Verdetto finale **15.20** Aktualno: La vita in diretta **16.50** Dnevnik **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Show: Tale e quale Replay **23.30** Dopotut-to non è brutto - La scoperta dell'Italia

Rai Due

6.55 Risanke **8.35** Nan.: Settimo cielo **10.00** Dnevnik: Tg2 Insieme, sledijo rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Detto fatto **16.15** Nan.: Ghost Whisperer **16.55** Nad.: Private Practice **17.50** Dnevnik in športne vesti **18.45** Nad.: NCIS **20.30** 23.00 Dnevnik **21.00** Nan.: LOL - Tutto da ridere

21.10 Film: *Corsa a Witch Mountain*
23.15 Razza umana

Rai Tre

6.00 Aktualno: News Rassegna stampa **7.00** Tg Regione - Buongiorno Italia **7.30** Tg Regione - Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Mi manda Rai Tre **11.15** Elisir **12.00** Dnevnik **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Educational **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Tg Regione - Leonardo **15.05** Dnevnik LIS in Tgr Piazza Affari **15.10** Nad.: Terra nostra **16.00** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **18.55** 0.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Blob **20.15** Nan.: Scoziuti **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Chi l'ha visto? **23.15** Gazebo

Rete 4

6.10 Rubrika: Media Shopping **6.25** Nan.: Chips **7.20** Nan.: Charlie's Angels **8.20** Nan.: Siska **9.45** Nan.: Carabinieri **10.50** Ricette all'italiana **11.30** Dnevnik **12.00** Nan.: Detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.00** Dnevnik **14.45** Lo sportello di forum **15.30** Nan.: Hamburg Distretto 21 **16.35** Film: Il cigno **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Il Segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.10** Serija: Rizzoli & Isle **23.05** Nan.: The closer **23.55** Dentro la notizia

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved,

ŠPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (10. decembra 2013)

Vodoravno: selekcija, amortizer, Nato, voz, Edi, stilet, Bole, Klara, O. R., rta, Tot, Spal, Rialto, Caritas, Koren, Asa, Istran, gu, Valentin, Uroš, T.T., L.A., ka, tona; **na sliki:** Edi Bole.

borza in denar **8.40** La telefonata di Bel-pietro **8.50** Talk Show: Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.10** Nad.: Il segreto **16.55** Talk Show: Pomeriggio Cinque **18.50** Kviz: Avanti un altro! **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Show: Striscia la notizia - La Voce dell'irruenza **21.10** Nad.: Le tre rose di Eva **23.30** Film: 30 giorni per innamorarsi

Italia 1

7.00 Nan.: Friends **7.30** Nan.: La vita secondo Jim **8.20** Nad.: The Middle **9.10** Nad.: Royal Pains **10.10** Nad.: Dr. House - Medical Division **12.10** Cotto e mangiato - Il menu del giorno **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.40** Nan.: Futurama **14.10** Nan.: Simpsonovi **14.35** What's my destiny Dragon Ball **15.00** Risanka: Naruto Shippuden **15.30** Show: Si salvi chi può **15.45** Nan.: How I met your mother **16.40** Nan.: Le regole dell'amore **17.35** Igra: Top One **18.30** Dnevnik **19.20** Nan.: CSI - Miami **20.20** Champions League: Milan - Ajax **23.00** Champions League Speciale **0.00** Film: Funny People

La 7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nad.: Le strade di San Francisco **16.35** Nan.: Due South **18.10** Nan.: Il commissario Cordier **20.00** Dnevnik **20.30** Otto e mezzo **21.10** La gabbia

Tele 4

7.00 Deželni dnevnik **7.30** 12.40 Italia economia e prometeo **7.40** Dok.: Borgo Italia **8.05** Dok.: Piccola grande Italia **8.30** Deželni dnevnik **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** Dnevnik **13.45** 21.00 Rubrika: Qui studio a voi stadio **16.30** 19.30, 20.30 Dnevnik **17.00** 19.00, 23.30 Trieste in diretta **18.00** Calcio.Puntozero **20.00** Happy Hour **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Slovenija 1

6.05 Kultura **6.10** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.25** 15.40 Risnake, otroške oddaje in nanizanke **11.35** Dok. film: Alfred & Sofie **12.25** Epilog: Mir, pon. **13.00** 15.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Tednik **14.25** Globus **15.50** Kviz: Male sive celice **16.45** Dobra ura **17.00** Poročila **18.25** Kratki film: Sožitje za skupno rast **18.30** Infodrom **18.35** Risanke **18.55** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Slovenska kronika **20.05** Film: Poslednji Elvis **21.35** Slikovitih 55 **22.00** Odmevi, šport in vremenska napoved **23.05** Odkrito **0.00** Turbulenca

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **8.05** Otroški infokanal **9.00** Zabavni infokanal **10.20** Dobra ura **11.35** Kratki film: Sožitje za skupno rast **11.40** Dobro jutro **14.35** 19.00 Točka **15.30** Slikovitih 55 **16.45** Glasnik **17.45** Evropski magazin **17.40** Mostovi - Hidak **18.10** O živalih in ljudeh **18.35** Na vrtu **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Odd.: Zima je zakon **20.30** Športni izziv **21.05** Žrebanje Super Lota **21.15** Bleščica, odd. o modi **21.50** Film: Krause v toplicah **23.20** Film: Zlata mrzlca

Slovenija 3

6.35 Primorska kronika **7.35** 20.00, 23.00 Aktualno **8.00** 8.30, 15.30, 17.30 Poročila **8.10** Žarišče **8.25** Beseda volilcev **8.55** Kronika **9.00** Skupna seja Odbora za zunanjo politiko in Odbora za obrambo, prenos **15.15** Utrip **16.35** Na tretjem... **17.50** 18.50, 19.30, 21.45 Kronika **19.00** Dnevnik **19.40** Slovenska kronika s tolmačem **21.30** Žarišče **21.55** Sporočamo **22.00** Globus **22.30** Točka preloma **23.20** Kronika **23.30** Odmevi

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV - deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Meridiani **15.30** Pogovor z... **16.00** Biker Explorer **16.30** Boben **17.30** Vsedanes - vzgoja in izobraževanje **18.00** Na obisku **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00, 23.45 Vsedanes **19.25** Šport **19.30** Ciak Junior **20.00** Servus, Srečno, Ciao **20.30** City folk **21.00** L'appuntamento **21.45** Avtomobilizem **22.15** Artevisione **22.45** Le parole più belle **23.15** Potopisi

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.30** 19.00 ŠKL **10.30** 11.30, 13.00, 14.30 Videostrani **12.00** Večeževanje **17.30** Predstavljamo: Peter Damaz **18.00** Rad igram nogomet **18.30** Naš čas **20.00** Predstavljamo: Dogajanje v mestni občini Nova Gorica **20.30** Dok. film: Fenomen Bruno Gröning, 3. del **22.00** Glasbeni večer, Dnevnik, Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije **6.50** 16.45 Nad.: Vihar **7.40** 14.55 Nad.: Ljubljena moja **8.35** 15.30 Serija: Rožnati diamant **9.25** 10.40, 11.50 Tv prodaja **9.40** 10.55 Nad.: Ko listje pada **12.05** 17.55 Nad.: Divja v srcu **13.00** Serija: Tv Dober dan **14.00** Nan.: Pod eno streho **17.00** 24UR popoldne **18.55** 24UR - vreme **19.00** 21.55 24UR - novice **20.00** Serija: Gostilna išče šefa **21.00** Nad.: Na kraju zločina **22.25** Nad.: Zaščitnik **23.20** Nad.: Na robu znanosti

Kanal A

6.55 Risane serije **8.05** Nan.: Jimova družina **8.30** Serija: Mladi zdravniki **9.00** 13.05 Nad.: Budva na morski peni **10.00** 17.05 Nan.: Chuck **10.55** Astro Tv **12.25** Tv prodaja **14.05** 19.30 Nan.: Dva moža in pol **14.35** Film: Fantastični štirje - Prihod srebrenega letalca (fant., i. J. Alba) **16.30** **18.00**, **19.55** Svet **16.35** Nan.: Moja super sestra **19.00** Nan.: Veliki pokovci **20.05** Film: Obsedeno stanje **22.10** Film: Gol 2

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Poročila; 10.10 „Trdno verujem, kar me je mati učila“ - Življenje in delo Virgila Ščeka; 11.00 Studio D; 12.00 Od srede do srede; 12.40 Hrana za dušo in telo; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Radio punt; 14.40, 17.10 Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga: Homer: Iliada - 8. nad.; 18.00 Glasbeni magazin; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 6.30, 8.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 8.45 Radijska kronika; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Pregled prireditev; 9.30 Poročila; 10.00 Živalski blues; 10.30 Poročila; 11.00 Poletna pesem in pol; 11.30 Poročila; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Na rešet; 14.00 Aktualno; 14.30 Poročila; 15.30 DIO; 16.20 Prireditve danes; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Koncertna prizorišča; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Indie ni Indija.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna; 9.00 Nel paese delle donne; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35 Anteprema classifica; 11.00, 18.00 Economia e dintorni; 11.35 Ora musica; 12.30 Dogod-

cielo Sreda, 11. decembra Cielo, ob 23.15

L'odio

Francija 1995
Režija: Mathieu Kassovitz
Igrajo: Vincent Cassel, Hubert Koundé in Said Taghmaoui

Eden najbolj očarljivih francoskih igralcev in režiserjev, se je leta 1995 lotil režije filma, ki je naletel na precejšnje ogorčenje, pa čeprav se je ta ista filmska zgodba pokazala za pre-roško.

V centru njegovega pripovedovanja sta zapostavljena francoska banlieu in nasilje, ki je že sredi devetdesetih let označevalo življenje francoskega predmestja. Kassovitzov film sicer pripoveduje tudi o dogodku, ki je že takrat prizadel javnost: policija je med zaslišanjem brutalno pretepla 16 letnega Makomeja, ki je nezavesten obležal v bolnici.

Kot odgovor na to, so lokalni najstniki speljevali pravo vojno proti oblastem. Film so si kasneje francoske oblasti ogledale, da bi laže razumele neredne in nasilje, ki so nekaj let potem spravili Francijo na kolena.

VREDNO OGLEDA

ki dneva; 13.00, 20.30 Commento in studio; 13.35 Fegiz Files; 14.00, 23.00 Finestra sul Friuli Venezia Giulia; 14.35 Saranno suonati; 15.00 La biblioteca di Babele; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 La musica scelta da Radio Capodistria; 21.00 Sconfinando; 22.00 Classicamente/Liricamente; 22.30 Sonoramente classici; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slovenskega tiska; 7.40 Priimkova delavnica; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.00 Dnevni program; 9.10 Dobra glasba, dober dan; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gimnazium; 21.05 Pokličite gospo Milo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Info odd. v angl. in nem.; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30 Vreme; 7.00 Kronika; 8.15 Express; 8.25 Vreme, temperature, onesnaženost zraka; 8.55 Spored; 9.15, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.30 Popevki tedna; 10.00 Avtomobilske prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.00 Kje pa vas čelvelj žuli; 13.00 Danes do 13.00; 13.30 Napoved sporeda; 14.00 Kulturnice; 14.30 Obvestila; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.45 Odbita do bita; 17.10 Evropa osebno; 17.35 Novice in obvestila; 18.00 Cederama; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Na piedestal.

SLOVENIJA 3

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 00.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.20, 16.05 Napoved programa; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Literarna matineja; 11.45 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kratka radijska igra; 13.20 Danes smo izbrali; 14.05 Arsov forum; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.10 Svet kulture; 16.30 Baletna glasba; 17.00 Glasbeni utrip; 18.00 Čas, prostor in glasba; 19.00 Literarni nokturno; 19.10 Medigra; 19.30 Slovenski concertino; 20.00 Arsov art atelje; 22.05 Repriza/Arsov forum ali Ars humana; 23.00 Jazz session; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHZ).

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2013 220,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2013 220,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija TMedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 22%

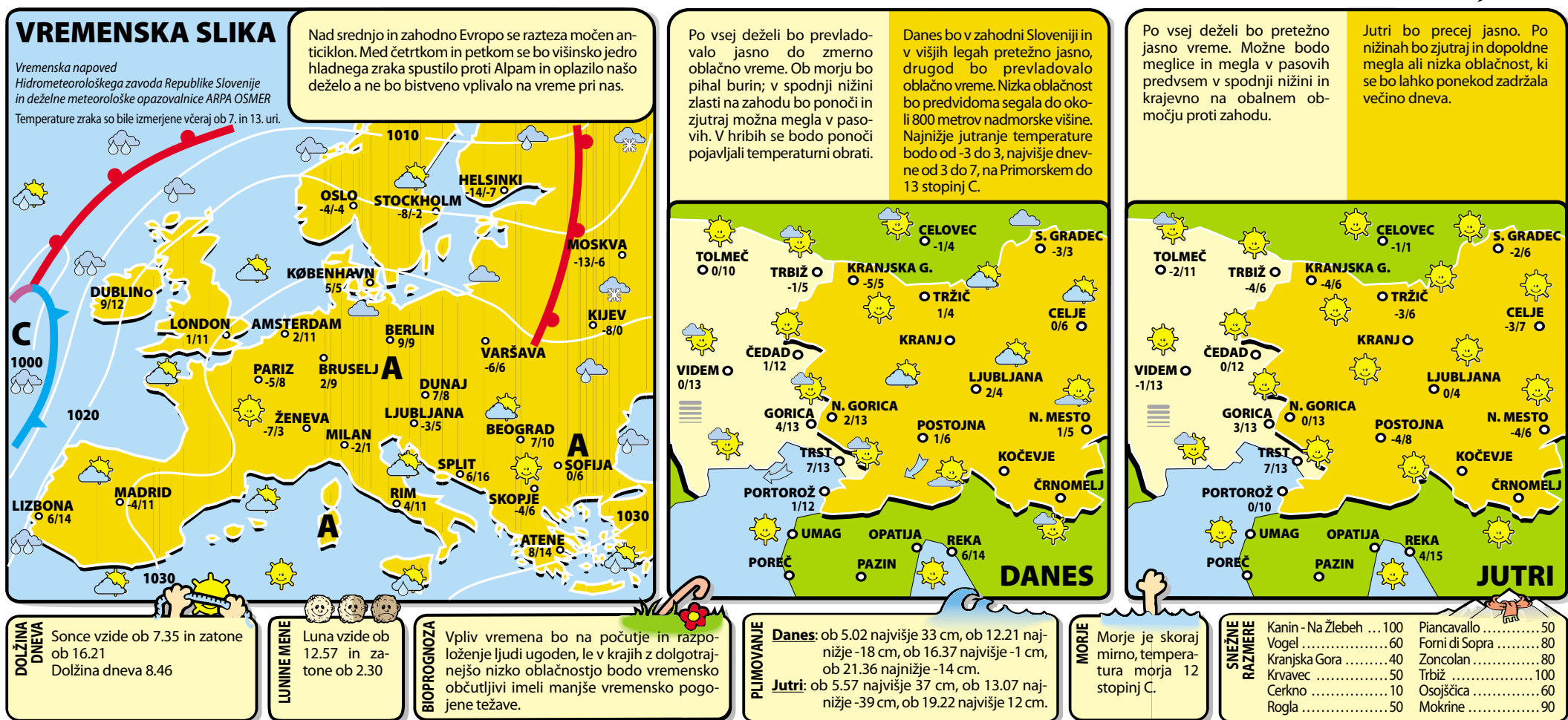
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Umrli zloglasni upravnik Golega otoka Jovo Kapičić

PODGORICA - Po krajši težki bolezni je v 95. letu v Beogradu umrl zloglasni upravnik taborišča na Golem otoku, general Udbe in jugoslovanski narodni heroj Jovo Kapičić, znan tudi kot Jovo Kapa. Takoj po izbruhu druge svetovne vojne v Jugoslaviji se je pridružil narodnoosvobodilnemu boju. Po vojni je bil Kapičić general Udbe in je zasedal visoke položaje v jugoslovanskem notranjem in zunanjem ministrstvu. Kot namestnik takratnega notranjega ministra Aleksandra Rankovića je bil odgovoren tudi za zloglasno kazensko taborišče za politične zapornike na Golem otoku. Taboriščniki se ga spominjajo kot izrazito negativne osebnosti. (STA)

Na Antarktiki izmerjenih rekordno nizkih minus 93 stopinj

BOULDER - Čeprav so naše kraje zadnje dni zajele zimske temperature, ki najbolj občutljivim ravno ne ugajajo, te niso nič v primerjavi z mrazom na Antarktiki. Tam so namreč avgusta leta 2010 izmerili rekordno nizkih minus 93 stopinj Celzija, je pokazala včeraj objavljena raziskava. Znanstveniki so ta podatek objavili po 32 let trajajočem satelitskem beleženju globalnih temperatur. Odkrili so, da se na nekem visokem grebenu Vzhodne Antarktike zadržuje "žepki" ledenega zraka, katerega temperatura je 10. avgusta 2010 znašala minus 93 stopinj Celzija. (STA)

OSLO IN STOKCHOLM - Na včerajšnji dan smrti Alfreda Nobela

Podelili Nobelove nagrade

OSLO/STOKCHOLM - Generalni direktor Organizacije za prepoved kemičnega orožja (OPCW) Ahmed Üzümcü je včeraj v Oslu v imenu svoje agencije prevzel letošnjo Nobelovo nagrado za mir. Vodja norveškega odbora za Nobelovo nagrado Thornbjörn Jagland je dejal, da letos za nagrado države, ki še niso pristopile h konvenciji o kemičnem orožju, pozivajo, naj to storijo. "Nagrado je tokrat prvič dobila organizacija, ki si dejavno prizadeva za razorožitev kot dejansko in trajno realnost," je ob prevzemu nagrade povedal Üzümcü.

Organizaciji s sedežem v Haagu, ki so jo leta 1997 ustanovili z namenom uresničevanja konvencije za prepoved proizvodnje in shranjevanja kemičnega orožja, se mudi, da bi vizija sveta brez kemičnega orožja postala realnost, je poudaril.

Dodal je, da so doslej uničili že več kot 80 odstotkov znanih svetovnih zalog strupenih plinov, v 16 letih, odkar je v veljavi konvencija, pa ni nobena država pristopnica izkusila napada s kemičnim orožjem.

Üzümcü je včeraj dejal še, da napadi, kakršni so se letos zgodili v Siriji, terjajo ostrejši mednarodni odziv. OPCW je sicer malo pred prevzemom nagrade naredila korak naprej k uničenju sirskega kemičnega orožja, nad čimer bdi. Pred dobrim tednom dni so namreč ZDA pristale na to, da bodo najnevarnejši del sirskega kemičnega orožja uničile na ladji na morju. Do sredine prihodnjega leta naj bi bilo uničeno vse sirske kemične orožje, po besedah Üzümcüja pa sta tako sirska vlada kot opozicija izkazali pripravljenost za sodelovanje.

A cilj, to je svet brez kemičnega orožja, še vedno ostaja oddaljen, je dejal Üzümcü. "Izziv pred nami je sedaj šest držav, ki so še zunaj konvencije, prepričati, da se ji pridružijo. Brez zavlačevanja ali pogojevanja." Konvencijo je doslej podpisalo 190 držav. A šest jih ostaja zunaj njenega okvira. Izrael in Mjanmar sta jo podpisala, ne pa ratificirala. Angola, Egipt, Severna Koreja in Južni Sudan pa je niti niti niso podpisale.

Nobelovo nagrado za mir je dvignil generalni direktor OPCW Ahmed Üzümcü

Norveški odbor za Nobelovo nagrado se je včeraj ob začetku slovesnosti v mestni hiši v Oslu tudi poklonil nagrajencu iz leta 1993, nedavno preminulemu južnoafriškemu borcu proti apartheidu Nelsonu Mandeli. "Njegova zmaga nad apartheidom, njegovo zavračanje, da se vda grenkobi ali želji po maščevanju, predstavljajo eno največjih zmag človeštva," je poudaril Jagland.

Üzümcü pa je pred samo slovesnostjo Mandelo označil za človeka vizi je in miru ter poudaril, da čuti veliko čast, da je v Oslu, 20 leto potem, ko je bil tam Nelson Mandela.

Mandele so se spomnili tudi na popoldanski podelitvi preostalih Nobelovih

nagrade - za medicino, fiziko, kemijo, ekonomijo in literaturo - v švedski prestolnici Stockholm. "Nelson Mandela je utelešal boj za svobodo, demokracijo in humanizem in je bil eden največjih državnih našega časa," je dejal predsednik odbora Nobelovega sklada Carl-Henrik Heldin.

Podelitve v koncertni dvorani v Stockholmu se švedska prestolonaslednica Viktorija ni udeležila, saj se je udeležila spominske slovesnosti za Mandelo v Johannesburgu.

Nagrade so nagrajenci prejeli iz rok švedskega kralja Karla XVI. Gustava po govoru Heldina, ki je izpostavil pomen znanosti in raziskav v času krize. "Zaradi gospodarskih težav se mnoge države odločajo za zmanjšanje podpore raziskavam. To je obžalovanja vredno. Sedaj je bolj kot kdajkoli prej pomembno, da se nadaljuje in celo poveča podpora raziskavam," je dejal.

82-letna kanadska pisateljica Alice Munro, ki je prejela nagrado za literaturo,

v skladu z napovedmi zaradi slabega zdravlja ni prišla na podelitev, tako da je nagrado v njenem imenu prevzela njena hčerka Jenny.

Nagrado za medicino sta prejela Američana James E. Rothman in Randy W. Schekman ter Nemeč Thomas C. Südhof za odkritja na področju delovanja celičnega transportnega sistema.

Za fiziko sta jo prejela Belgijec Francois Englert in Britanec Peter W. Higgs za teoretična spoznanja v zvezi s Higgsovim bozonom, "božjim delcem", ki velja za zadnji manjkajoči delec v standardnem modelu vesolja. Za kemijo so jo prejeli ameriški raziskovalci Martin Karplus, Michael Levitt in Arieh Warshel za pionirsko delo pri razvoju računalniških programov, ki omogočajo razumevanje in napovedovanje kompleksnih kemičnih procesov.

Nagrada za ekonomijo pa je šla v roke Eugenu F. Fami, Larsu Petru Hansenu in Robertu J. Shilleru za empirično analizo cen premoženja, ki je bila koristna predvsem pri analizi finančnih trgov.

Pred podelitvijo je policija prijela štiri gole moške, ki so skušali prebiti policijski kordon pred poslopijem. Po poročanju lokalnih medijev je šlo za štiri kitajske oporečnike, ki so želeli opozoriti na usodo zaprtega kitajskega oporečnika Liu Xiaoboja, ki je leta 2010 prejel Nobelovo nagrado za mir. Protestirali so tudi zato, ker je lani Nobelovo nagrado za literaturo prejel kitajski avtor Mo Yan, ki ima tesne vezi z oblastmi.

Koncertna dvorana in tudi mestna hiša, kjer poteka banket po podelitvi nagrad, sta bili okrašeni z rožami iz San Rema v Italiji, kjer je Alfred Nobel umrl na včerajšnji dan leta 1896. Nagrade, ki je leto vredna osem milijonov švedskih kron (916.000 evrov), izročijo vedno na dan njegove smrti. (STA)

Prehrana očetov vpliva na zdravje naraščaja

PARIZ - Način prehrane očeta vpliva na zdravje njegovega naraščaja, je pokazala včeraj objavljena raziskava, ki predlaga, da naj se tako moški kot ženske pred spočetjem trudijo prehranjevati in živeti zdravo. V okviru raziskave so znanstveniki na kanadski univerzi McGill preučili, kakšen vpliv ima prehrana z manj vitamina B9 na mišje samce.

Vitamin B9 oziroma folna kislina se nahaja med drugim v zeleni listnati zelenjavi, žitih, sadju in mesu. Ženske pogosto jemljejo dodatke, ki vsebujejo folno kislino, pred in med nosečnostjo, da bi zmanjšale tveganje za spontani splav in prirojene napake.

A znanstvena skupina je bila presenečena, ko je ugotovila, da so se pri potomcih mišjih samcem, katerih prehrana je bila skromna z vitaminom B9, pogosteje pojavljale prirojene napake kot pri potomcih samcev, ki so uživali dovolj folne kisline.

"Presenečeni smo nad rezultati, ki so pokazali skoraj 30-odstotno povečanje primerov prirojenih napakah v zarodih, ki so jih spočeli samci, katerih stopnje folne kisline so bile prenizke," je povedal član raziskovalne ekipe Romain Lambrot. "Med drugim smo zabeležili smo precej resne skeletne anomalije," je dodal. Če ugotovitve za glodalce veljajo tudi za ljudi, bi to lahko prineslo novo razumevanje prehranjevanja moških. "Naši raziskave namigujejo na to, da bi morali očete razmisliti, kaj dajejo v usta, kaj kadijo in kaj popijejo, saj so varuhi prihodnjih generacij," je dejala vodja raziskave Sarah Kimmins. Rezultate raziskave so objavili v znanstveni reviji Nature Communications. (STA)